

دامپرووران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجله دامپرووران

عضو «انجمن صنفی نشریات تخصصی کشاورزی و صنایع غذایی کشور» می باشد

ماهنامه تحلیلی - کشاورزی

شماره انتشار بین المللی ISSN 1680-1350

صاحب امتیاز:
نشرآوران اقتصاد سبز

مدیر عامل مؤسسه نشر آوران اقتصاد سبز:
منصور انصاری

مدیر مسئول:
مهندس محسن بیژن پور
mnbijanpoor@yahoo.com

دبیر هیات تحریریه:
منصور انصاری
ansari@damparvaran.com

زیر نظر هیات تحریریه

خبرنگار - دبیر سازمان آگهی ها:
حجت اله انصاری (جابری)

ویراستار و دبیر گزارش:
فرانک مسعودی

خبرنگاران:
عبدالحسین باخدا
سیاوش انصاری، محدثه بیگ زاده

مترجم و خبرنگار:
مهدی رجول دزفولی

طراح، صفحه آرا و حرفه چینی:
سیدعمار هاشمی

طراح جلد و آگهی رنگی:
حجت اله انصاری (جابری)

چاپ، لیتوگرافی و صحافی:
چاپ میران

تهران - خیابان سعدی شمالی، خیابان منوچهری، کوچه
ژاندارک، پلاک ۴
تلفن: ۳۳۹۰۵۲۷۷، ۳۳۱۱۲۳۳۴
فکس: ۳۳۹۵۳۴۰۴

نشانی: تهران - میدان توحید - خیابان توحید
خیابان نادر - پلاک ۳۷ ساختمان مجله دامپرووران
تلفن: ۵۴-۶۶۹۴۶۲۵، ۶۶۹۱۳۱۶۲ فکس: ۶۶۹۱۳۱۶۳
همراه: ۰۹۱۲۱۳۸۸۶۱۲ جابری، ۰۹۱۲۱۳۹۱۰۵ انصاری
کد پستی: ۱۴۵۷۸۴۸۷۱

◆ آنچه در این شماره می خوانید:

- ۱۰..... احداث «طشتک های تبخیر» با نام «سد سازی» ندانم کاری تاریخی (سر مقاله)
- ۱۲..... لغو تحریم ها و کالبد شکافی اقتصاد کشاورزی
- ۱۴..... کاهش قیمت تمام شده محصولات کشاورزی، راهبردی همیشگی
- ۱۹..... تصمیمات تحول ساز بانک کشاورزی برای جذب نقدینگی در جامعه شهری
- ۲۲..... رعایت «زنجیره ارزش» در تولید محصولات کشاورزی، راهکار نهایی
- ۲۴..... سدی که خوزستان را نابود کند باید تخریب شود
- ۲۸..... گسترش سد سازی «توسعه صنعتی» یا «زیان ملی»
- ۳۰..... بنیاد ملی گندمکاران ایران تشکیل شد
- ۳۱..... پیشنهادی جدید: «بیمه تثبیت قیمت و درآمد» برای کشاورزان
- ۳۲..... قیمت جهانی شیر به شدت کاهش یافت
- ۳۳..... احیای ۵۵۰ هزار هکتار اراضی خوزستان و چند پیشنهاد سازنده
- ۳۷..... پیش بینی قیمت و تولید در بازار جهانی لبنیات در ماه های پیش رو
- ۴۰..... صنایع لبنی از همکاری یکی از سرمایه های فکری خود محروم شد
- ۴۲..... نمایشگاه بین المللی صنعت دام، طیور و آبزیان تبریز (گزارش اختصاصی)
- ۴۴..... تولید کنندگان قدر حامیان خود را می دانند
- ۴۵..... آقای وزیر! این ره که می روی به «ترکستان» است
- ۴۸..... گزارش از رخداد های کشاورزی
- ۵۴..... خلاصه برخی مقالات به انگلیسی

سر مقاله

احداث «طشتک های تبخیر» با نام «سد سازی» ندانم کاری تاریخی

از آنجا که «هشتمین نمایشگاه تکنولوژی زیر ساخت های کشاورزی» در آبانماه آینده در استان البرز شهرستان کرج برگزار می شود، بر آنیم در ماه های قبل و بعد از برگزاری این رخداد تعیین کننده به روال سال های گذشته در عرصه صرفه جویی آب کشاورزی، بر مباحث اصلی کمبود آب، کاهش سطح آب سفره های زیرزمینی و استفاده از سامانه های نوین آبیاری تحت فشار که عامل تعیین کننده ای در افزایش بهره وری محصولات کشاورزی و صرفه جویی در مصرف آب است تأکید بیشتری داشته باشیم و به علل و عوامل بحران آب پردازیم، زیرا همه کارشناسان دلسوز و صادق به خوبی می دانند که این نمایشگاه کاملاً تخصصی، گرچه در ابعاد ملی و به صورت محدود و با تأکید بر تجهیزات سامانه های نوین آبیاری برگزار می شود، ولی به تدریج به تکانه ای تعیین کننده ..

ادامه در صفحه ۱۰

www.damparvaran.com

E-mail: damparvaran_magazine@yahoo.com

E-mail: damparvaran@damparvaran.com

احداث «طشتک‌های تبخیر» با نام «سد سازی» ندانم‌کاری تاریخی

که سال به سال در سطح گسترده موضوع کمبود بحران آب را مورد توجه قرار دهند و به توانایی‌های ساخت تجهیزات انواع روش‌های نوین آبیاری در کشور بپردازند و در کنار آن، موضوع ضرورت استفاده از این سامانه‌ها در بالاترین سطوح تصمیم‌گیر کشور به روشنی بیان شد و مورد تأکید قرار گرفت. امسال در آستانه این رخداد قصد داریم موضوع احداث بی‌رویه سدهای متعدد در کشور، که باهدف توسعه صنعت و تولید الکتریسته صورت گرفته را مورد نقد و بررسی قرار دهیم، زیرا بسیاری از این سدها که با سرمایه‌گذاری هنگفت ملی احداث شده‌اند هم اکنون یا بازدهی اقتصادی و کارآیی لازم را ندارند و یا به طور کامل از کار افتاده و تعطیل شده‌اند، به واقع نه تنها در زمینه تولید الکتریسته موفقیتی کسب نکرده‌اند بلکه عاملی در مسیر نابودی تمدن سرزمینی کشورمان نیز شده‌اند. در حالی که اگر بخش بسیار ناچیزی از سرمایه‌گذاری ساخت سدها که نتیجه نهایی آن وضع کنونی کشور است، مصروف تأمین اعتبارات بیشتر برای سامانه‌های نوین آبیاری تحت فشار می‌شد مسلماً وضع ما بهتر از الان بود. در مورد سدهای متعدد ساخته شده طی ۱۵ سال گذشته موضوع تا حدود زیادی ساده و نیازی به محاسبه‌های دقیق علمی و ریاضی ندارد. نسبت میزان بارندگی در کشور ما به نسبت میانگین جهانی یک

از آنجا که «هشتمین نمایشگاه تکنولوژی زیرساخت‌های کشاورزی» در آبان‌ماه آینده در استان البرز شهرستان کرج برگزار می‌شود، بر آنیم در ماه‌های قبل و بعد از برگزاری این رخداد تعیین‌کننده به روال سال‌های گذشته در عرصه صرفه جویی آب کشاورزی، بر مباحث اصلی کمبود آب، کاهش سطح آب سفره‌های زیرزمینی و استفاده از سامانه‌های نوین آبیاری تحت فشار که عامل تعیین‌کننده‌ای در افزایش بهره‌وری محصولات کشاورزی و صرفه جویی در مصرف آب است تأکید بیشتری داشته باشیم و به علل و عوامل بحران آب بپردازیم، زیرا همه کارشناسان دلسوز و صادق به خوبی می‌دانند که این نمایشگاه کاملاً تخصصی، گرچه در ابعاد ملی و به صورت محدود و با تأکید بر تجهیزات سامانه‌های نوین آبیاری برگزار می‌شود، ولی به تدریج به تکانه‌ای تعیین‌کننده و تأثیرگذار در جلب توجه جامعه کشاورزی به بحران آب تبدیل شده و نمایندگان مجلس و تصمیم‌گیران و تصمیم‌سازان اقتصادی را متوجه این موضوع کرده که برداشت، استحصال و مصرف بی‌رویه از ذخایر آب‌های زیرزمینی، آب‌های سطحی و رودخانه‌ها نشانه توسعه و گسترش در کشاورزی نیست، بلکه برعکس، موضوعی بسیار نگران‌کننده و بحران‌آفرین است. برگزاری این نمایشگاه طی ده سال گذشته، رسانه‌ها را نیز بر آن داشت

سوم، یعنی ۲۳۰ میلی متر به نسبت متوسط بارش ۷۰۰ میلی متر در جهان است. این در شرایطی است که تبخیر آب با توجه به تابش مداوم آفتاب در بیشتر فصول سال به طور متوسط ۳ برابر متوسط جهانی یعنی ۲۰۰۰ میلی متر تبخیر در مقابل ۷۰۰ میلی متر است. در چنین شرایطی سدها غالباً به صورت سطوح صاف صیقلی در مقابل تابش مستقیم آفتاب میزان قابل توجهی از آب خود را در معرض تبخیر قرار می دهند و میزان نزولات آسمانی به اندازه ای نیست که میزان تبخیر را متعادل کند، به عبارتی سدهای ما در بسیاری موارد به «طشتک های تبخیر» تبدیل می شوند.

به طور مثال سد کرخه سالیانه ۳۲۰ میلیون متر مکعب از آب حوضچه خود را به دلیل تبخیر از دست می دهد، حال اگر میزان تبخیر حدود ۳۵۰ سد دایر موجود کشور که ۲۰۰ فقره از آنها در زمره سدهای بلند با حوضچه های بسیار وسیع هستند را در نظر بگیریم به رقم شگفت آوری می رسیم. طبق ارزیابی کارشناسان این میزان تبخیر بالاتر از ده میلیارد متر مکعب آب شیرین مورد نیاز تمامی بخش ها از جمله کشاورزی و صنعت و خانگی است که خود یک فاجعه ملی در شرایط کم آبی کنونی به شمار می رود.

شور و شوق و ذوق زدگی بیش از حد در ۲۵ سال گذشته یعنی از دهه ۷۰ تا دو سه سال قبل، موجب شد که سر از پانشناخته و با قصد توسعه صنعت، بی آنکه مطالعه ای در مورد ساخت سد در کشورهای مختلف جهان انجام دهیم شروع به کار سدسازی کنیم. حتی در چشم انداز برنامه پنجم، ساخت ۶۰۰ سد با اعتباری معادل ۶۱ هزار میلیارد تومان پیش بینی شده بود. علاوه بر آن در دهه گذشته رقابت در سدسازی به چشم و هم چشمی میان دولت های مستقر و پیشین تبدیل شد که مثلاً تمامی دولت های پیشین این تعداد سد ساخته اند، ما چند برابر آنان ساخته یا در دست ساخت داریم و در مسابقه ای بی سرانجام و در چرخه اینکه هرچه بیشتر بسازیم توسعه یافته تر هستیم، دور مسابقه سدسازی را هرچه بیشتر تند کردند، در نتیجه کشوری که از منظر شرق شناسان به نام و معروف جهان، هوشمندترین کشور در کشف، حفظ، نگهداری، انتقال، جابجایی و استفاده صحیح از آب و آبدهی به مزارع و حتی تقسیم عالمانه و عادلانه آن

در میان مردم، طی ۳۰۰۰ سال تمدن ایران باستان به شمار می رفت و از این نظر زبانزد بود، اینک در وضعیتی مخصوصه آمیز و بلادفاع در مقابل ویرانی تمدن سرزمینی قرار گرفته است. ما نه تنها به تمدن دیرینه خود در مورد چگونگی استفاده صحیح از آب و ضرورت یا عدم ضرورت ساخت این یا آن سد در این یا آن منطقه جغرافیایی نگاه نکردیم، بلکه بی اعتنا به اتفاقاتی که در دنیا رخ داده است همچنان در شور و هیجان سدسازی باقی مانده ایم و هنوز هم قصد نداریم اشتباه تاریخی خود را در مورد بسیاری از سدهای ساخته شده بپذیریم.

نمی خواهیم از خود بپرسیم چرا کشور امریکا در یک دوره ۱۳ ساله بالغ بر ۴۳۰ سد که بازدهی اقتصادی نداشتند و عوارض زیست محیطی ایجاد کرده بودند را تخریب کرد؛ حتی نمی خواهیم دقت کنیم که چرا کشور آلمان تعداد قابل توجهی از سدهای بزرگ خود را برچیده است، حال آنکه این کشور با عدم تعادل میان میزان بارندگی و تبخیر بیش از حد مواجه نیست، اما اصرار داریم مثلاً سد میناب در استان هرمزگان با تبخیر بسیار بالا، سد ماشکید در سیستان و بلوچستان که تمامی قنات های کشاورزان را خشک کرد و سد لار و دهها مورد دیگر را بدون بررسی در باره ی صرفه اقتصادی آنها همچنان به کار گیریم.

شور بختی آنکه در دولت تدبیر و امید نیز که کارشناسان زبده و صاحب نامی را در عرصه آب کشاورزی و اقتصاد سیاسی برای همکاری به کار گرفته است، به رغم تمامی موضوعات پیش گفته باز هم در لایحه بودجه سال ۱۳۹۴ مطالعه و اجرای سد مخزنی «فینسک» و «شیو» در جدول شماره ۱۹، صفحه ۲۳۱ و ۲۳۲ در کنار مطالعه و احداث سدهای چسب، شهرک، گوجه قیا، قلعه چای، انگوران چای، سجاد رود، منظور شده است. این در حالی است که بودجه و اعتباری کافی برای گسترش سامانه های نوین آبیاری، آب رسانی، بهره گیری از سامانه های هوشمند و مدرن آبیاری مزارع و دهها مورد کوچک و بزرگ دیگر در عرصه آبخیزداری و تغذیه آب سفره های زیرزمینی یا دشت هایی که در حال نابودی هستند اختصاص نداده ایم.

منصور انصاری

لغو تحریم‌ها و کالبد شکافی اقتصاد کشاورزی

گرچه هنوز عده‌ای از "صاحب نظران تحلیل گر" مسائل جهان چه در داخل، چه در صحنه جهانی و کشورهای مختلف، با ارزیابی از شاخص‌های قابل استناد و اتکا بر این باورند که در متن توافق "وین" و شرایط تقابل جوئی موجود جهان زمینه‌های واقعی بازگشت به نقطه آغازین این مناقشه تاریخی ۱۲ ساله بلکه ۳۰ و چند ساله وجود دارد و این "توافق" برای رسیدن به مرحله نهایی و تبدیل به یک "پیمان" قابل اتکافاصله‌ای زیاد و راهی دشوار در پیش دارد؛ حتی این احتمال را می‌دهند که به دلایلی، یکبارہ با شکست مواجه شود و گرچه عده‌ای از دو سوی این توافق به دلیل منافی که در فرآیند تبدیل این مناقشه کهنه و مزمن به تقابل و جنگی بی سرانجام سود می‌برند و با عمده قوای خود سعی در انهدام این تحول تاریخی را دارند؛ گرچه همین جنگ طلبان که از مناقشات و تنش‌های منطقه‌ای و جهانی کسبشان رونق می‌گیرد و با طرح معادلات کمی عامه پسند که "چه داده ایم" و چه گرفته ایم" و استفاده از تعصبات و مفاهیمی که دیگر در قرن جاری کارآیی خود را از دست داده اند، سعی دارند تعلق و چندگانگی و انشقاق ایجاد کنند، با این همه باید گفت مرغ از قفس "تندر روی ستیزه جویانه" و حیظه آنان پریده است و بستر واقعی معادلات دیپلماسی جهانی و نحوه آرایش قوا و صف بندی کشورهای

مختلف در صحنه؛ همچنین وجدانهای بیدار ملت‌ها مانع از گسترش تداوم مناقشه و جنگ‌های کلاسیک قاره‌ای شده است. مردم از زورمداری و تندر روی تقابل جویانه هر دو به یکسان خسته شده‌اند.

در عین حال که باید تحلیل صاحب نظرانی که وضع این توافق را شکننده و آسیب پذیر می‌دانند جدی گرفت ولی می‌توان امیدوارانه گفت این توافق با همه نقاط آسیب پذیری که دارد به هر حال نهایی و لامحاله در قالب پیمانی قابل اتکا موجب تحول در کشورمان و بسیاری از کشورهای منطقه و حتی مناسبات سیاسی میان کشورهای مختلف جهان می‌شود.

زیرا خود آغاز رویکردی نوین در حوزه مناسبات دیپلماتیک است و یکی از نشانه‌های تغییر در تقابل جوئی‌های عرصه جهانی است، زیرا دولت‌های زورگو و زور مدار در هر قالب و شکل متأثر از خواست افکار عمومی دریافته

اند زبان دیگری برای حل مناقشات و تضادهای موجود بر روی میزهای تصمیم گیری به میان آمده است که به دشواری می‌توانند آنرا دور بزنند و مناقشات موجود را به عرصه جنگ‌ها سوق دهند. با این توصیف و با این فرض نظری

قریب به یقین که توافق لامحاله نهایی و در قالب یک پیمان برقرار و تحریم‌ها لغو می‌شود کشاورزی کشورمان همچون سایر عرصه‌های تولید، بازرگانی و اقتصادی در مسیر دگرگونی و تحول قرار می‌گیرد؛ قیمت مواد اولیه مورد نیاز برای تولید غذا و فرآورده‌های کشاورزی و دام طیور همچون گندم و جو، کنجاله سویا، ذرت، روغن خام، شکر خام، کود، سم، بذر، مواد اولیه مورد نیاز راه اندازی و گسترش صنایع مرتبط و حتی تکنولوژیهای مدرن و به روز برای توسعه پایدار، به دلیل شفاف شدن معاملات و انجام آنها از طریق شبکه بانکی سوئیفت و سهولت انتقال ارز، گشایش حساب در بانک‌های بین المللی، گرفتن پرو فرما، سهولت و همراهی شرکت‌های معظم بیمه کالا و حمل و نقل‌های دریائی و غیر آن و موارد متعدد دیگر حداقل ۱۸ تا ۲۵ درصد کاهش مستقیم خواهند داشت.

همچنین قیمت تمام شده آنها در وضعیت و شرایط رقابتی بازار جهانی این کالاها تا ۶ درصد نیز کاهش می‌یابد در یک تحلیل باید گفت توافق "وین" و لغو تحریم‌ها موجب کاهش رقمی حدود ۲۱ تا ۲۶ درصد

دیوار بلند رکود را بشکنند. خوشبختانه در عرصه کشاورزی و در چند معاونت و وزارت جهاد کشاورزی از بدو فعالیت و حتی قبل از بحث توافقات هسته‌ای نگرش‌های مثبت برای بهره‌گیری از دانش موجود جامعه جهانی و تعاملات سازنده وجود داشت و به اشکال مختلف ساختارهای لازم مناسبات در عرصه تعاملات با کشورهای صاحب تکنولوژی اعم از بذرو درختچه یا حتی نژادهای برتر دامی، فن‌آورهای مدرن ماشین‌ها و ادوات کشاورزی بعضی تجهیزات سامانه‌های آبیاری رادر راهبردهای خود دنبال کرده و می‌کنند و این خود امیدواری بسیار به وجود آورده است که کشاورزی کشور، پس از رفع تحریم‌ها بیش از سایر بخش‌های اقتصاد بتواند از وضعیت پیش آمده بهره‌برداری کند.

تردیدی نیست اگر شکل‌های موجود کشاورزی هر کدام به صورت جداگانه یا با تجمیع بتوانند از توانایی‌های یک شرکت بازرگانی قدرتمند و کار آشنا به تجارت بین‌الملل برخوردار شوند رفع تحریم‌ها و گشایش بازارهای جهانی به روی کشورمان عرصه‌های موفقیت آمیزی برای آنان ایجاد خواهد کرد.

منصور انصاری

متوسط و ملی هرگز به رونق قابل اتکا دست نخواهند یافت. لازم است گفته شود یکی از مهمترین و سرنوشت‌سازترین سیاست‌های اقتصادی در شرایط کنونی، استفاده مجموعه فعالیت‌های تولیدی از این سطوح کاهش قیمت است بی‌آنکه دولت مجبور باشد نقدینگی به اقتصاد تزریق کند، چون همگان می‌دانند تزریق نقدینگی و تبدیل ارزهای بلوکه شده به ریال و سرریز آنها به بدنه اقتصاد همانند یک سم مهلک، کشنده و بحران‌آفرین است. به عبارتی صنایع، کشاورزی و مجموعه تولید با استفاده از کاهش قیمت مواد اولیه ناشی از لغو تحریم‌ها همانطور که توصیف شد بدون افزایش نرخ ارز و تعرفه‌هایی توانند با کمترین میزان تورم

از قیمت نهایی کالاهای مورد اشاره می‌شود و این کاهش در صورتی بر زندگی اقتصادی و معشیت مردم تاثیر گذار خواهد شد که نرخ ارز مبادله‌ای افزایش نیابد. اگر دولت بخواهد با هدف یکسان کردن نرخ ارز قیمت ارز را افزایش دهد طبعاً "این کاهش قیمت‌ها بخاطر افزایش نرخ ارز قابل احصاء نیست و به همان میزانی که نرخ ارز افزایش خواهد داشت از میزان این کاهش‌ها کسر می‌شود. همچنین اگر دولت به رغم سرازیر شدن دلارهای بلوکه شده، برای کسر بودجه خود باز هم سیاست‌های تعرفه‌ای کالاهای واسطه‌ای و یا مواد اولیه به بهانه حمایت از تولید داخل به سمت بالا تغییر دهد، بازرگانی، صنایع خرد،

به عبارتی صنایع، کشاورزی و مجموعه تولید با استفاده از کاهش قیمت مواد اولیه ناشی از لغو تحریم‌ها همانطور که توصیف شد بدون افزایش نرخ ارز و تعرفه‌هایی توانند با کمترین میزان تورم دیوار بلند رکود را بشکنند

گفتگوی اختصاصی با مهندس شافی نیا؛ کاهش قیمت تمام شده محصولات کشاورزی، راهبردی همیشگی

قسمت دوم

بخش نخست و پیشین این گفتگوی اختصاصی تفصیلی با مقدمه‌ای طولانی در شماره ۱۶۲ تیرماه مجله دامپروان در صفحات ۱۵ تا ۱۹ از نظر شما خوانندگان عزیز گذشت. در بخش نخست موضوعات همچون چگونگی تامین مواد غذایی از جمله مهمترین بخش آن یعنی مواد پروتئینی، عدم هماهنگی میان تولید، عرضه و بازرگانی محصولات کشاورزی، عدم همخوانی میان صنایع تکمیلی، تبدیلی محصولات کشاورزی و مواد خام و بندهایی از پیش نویس قانون انتزاع که مورد توجه قرار نگرفت، رابطه درونی میان تولیدکنندگان و مصرف کنندگان، چگونگی جوان سازی کشاورزی، اتحادیه‌های تامین و توزیع و بحثی نظری در باب اینکه دولت نمی‌تواند تاجر خوبی باشد مورد گفتگو استدلالی و متقن قرار گرفت، اینک در این شماره مباحث دیگری را دنبال می‌کنیم.

برندسازی در غذا

در ادامه این گفتگو، مهندس شافعی نیا در حوزه تأمین مواد غذایی به ویژه مواد پروتئینی یادآور می‌شود: متأسفانه در اقتصاد و صنعت ما کارهای جمعی سازمان یافته و متمرکز چندان عرف نیست و هنوز باید در این عرصه کارهای زیادی انجام دهیم تا قیمت تمام شده به نفع کالاها و مواد غذایی به نفع مصرف کننده کاهش یابد. وی آنگاه به تشریح هزینه‌های سربار واحدهای کوچک و پراکنده می‌پردازد و می‌گوید: به طور مثال، یک واحد کوچک تولیدی در مقایسه با یک کارخانه بزرگ، هزینه‌های بیشتری را برای خرید و تأمین مواد اولیه خود می‌پردازد زیرا قادر به خرید کلی نیست و از سوی دیگر، هزینه‌های سربار تبلیغات و چاپ لیبل و نشانه‌های تجاری و دهها قلم دیگر نیز وجود دارند که در قیمت تمام شده است اثرگذار هستند. لذا این واحد کوچک در یک مقطع زمانی کوتاه ممکن است بتواند خودش را به بازار برساند و رقابت کند اما در درازمدت دوام نمی‌آورد زیرا یسباید کالای خود را گرانتر بفروشد یا از کیفیت آن بکاهد و در نهایت نیز مقهور برندهای پررنگ شده و از گردونه

تولید خارج می‌شود. حال اگر تعدادی از این شرکت‌ها در قالب یک کنسرسیوم تمامی مایحتاج تولیدی و حتی خدمات تبلیغاتی خود را به صورت عمده و متمرکز خریداری کنند قیمت تمام شده کالای آنان به ویژه در عرصه مواد غذایی و پروتئینی به شدت کاهش می‌یابد و در نتیجه‌ی این تولید مقرون به صرفه قادر خواهند بود که سهم خود را در بازار و در مقابل برندهای انحصاری افزایش داده و به تولید پایدار دست پیدا کنند.

مهندس شافعی نیا به مصادیق متعددی در این زمینه از جمله کارخانجات روغن و شرکت‌های تولیدکننده انواع

میزان انبار برای مواد اولیه نیاز دارد و به واقع ماده اولیه مستقیماً وارد چرخه تولید و فرآوری می شود زیرا دریافت آن که انبار، هم کیفیت مواد اولیه مورد نیاز را کاهش می دهد و هم هزینه انبارداری را بر قیمت تمام شده اضافه می کند.

مهندس شافعی نیامی گوید: آنها نه تنها مواد اولیه خود را انبار نمی کنند، بلکه کالای فرآوری شده را نیز طبق یک برنامه منظم و در چارچوب قرارداد مستقیماً وارد بازار می کنند، یعنی می دانند که چه تولید کنند، چقدر تولید کنند و وارد کدام بازار کنند. این به واقع فاصله تولید، تبدیل و عرضه و مصرف را کوتاه می کند.

۱۰ سال پیش ذخیره تولید را مطرح کردیم

شافعی نیامی گوید: بارها از کشاورزان می شنیدم که مثلاً پیاز کاشته ایم به بازار نخورده است یا بهترین سبزی را تولید کرده ایم اما نتوانسته ایم بفروشیم و...، این یعنی تولید ما با

مواد غذایی اشاره می کند و بر این باور است که امکان ایجاد کنسر سیوم هایی برای تولید بهتر و در واقع برندسازی های دسته جمعی وجود دارد.

سه شاخص بازدارنده در اقتصاد و بازرگانی

مهندس شافعی نیامی در پاسخ این سوال که موانع موجود برای اجرای چنین اقداماتی چیست، می گوید: در اقتصاد ما سه شاخص بازدارنده وجود دارد که عبارتند از یارانه های غیر هدفمند، رانت ها و نهایتاً رابطه ها. وجود این سه شاخصه امکان سازمان دهی اقتصادی مبتنی بر رقابت و چرخه سالم را به شدت کاهش داده است و بعضی فعالان اقتصادی نیز به جای کار اصولی ترجیح می دهند در فضای این سه شاخص فعالیت تولیدی خود را دنبال کنند.

تجارت معاملات جهانی

مهندس شافعی نیامی که طی سالیان متمادی فعالیت های شغلی خود به کشورهای مختلف سفر کرده و با هیأت های متعدد تجاری در صحنه بازرگانی جهانی دیدار و گفتگو داشته است، به محتوای یکی از مذاکرات رسمی خود با هلندی ها پیرامون فرایند قیمت تمام شده اشاره می کند و می گوید: مثلاً یک کارخانه تولید کنسر و یا کمپوت برنامه تولید خود را به گونه ای سازماندهی کرده است که به کمترین

هدف بازار تنظیم نشده است، تقاضای بازار و زمان آن برای تولید و تولیدکننده مشخص نیست، لذا تولیدکنندگان کشاورزی به عنوان ریسک‌پذیرترین فرآوری کنندگان سرگردان هستند؛

شهرک‌های کشاورزی نیست، این شهرک‌ها، زنجیره‌ای کامل را شامل می‌شوند که با کوتاه کردن فاصله و حذف هزینه حمل و نقل و ضایعات قیمت تمام شده را رقابتی می‌کنند.

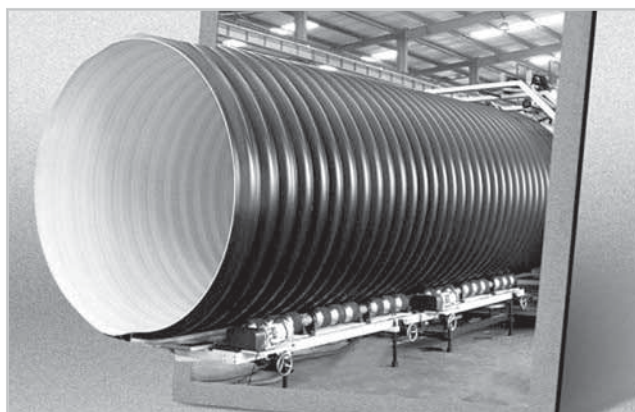
موسسه جهاد استقلال چگونه شرکتی است و وظایف آن چیست؟

از مهندس شافعی‌نیا در مورد موسسه جهاد استقلال سوال می‌کنم، می‌گوید: این موسسه در برج ۵ سال ۱۳۷۶ قانوناً تاسیس گردید و اساسنامه آن در جلسه ۱۳۷۹/۲/۱۴ هیات وزیران به عنوان موسسه‌ای عمومی و غیر دولتی مصوب شد، این موسسه دارای شخصیت حقوقی مستقل و استقلال مالی اداری است و طبق ماده ۳ اساسنامه، طراحی، احداث و اداره واحدهای صنعتی و تولیدی و ارائه انواع خدمات مورد نیاز بخش کشاورزی و توسعه روستایی و همچنین انجام امور فرهنگی، آموزشی و تحقیقاتی را دنبال می‌کند. مهندس شافعی‌نیا افزود: این موسسه مجاز به انجام فعالیت‌های بازرگانی اعم از صادرات و واردات مربوط نبوده و براساس تبصره ذیل بندهای ۱ و ۲ موسسه، فعالیت‌های خود را صرفاً از طریق شرکت‌های تابعه یا از طریق جلب یا قبول مشارکت با سایر اشخاص دنبال می‌کند.

مهندس شافعی‌نیا یادآور شد: این موسسه چند هدف اصلی را دنبال می‌کند از جمله حمایت از کشاورزی کشور شامل تدارک و تامین نهاده‌های همه بخش‌ها اعم از زراعت، باغبانی و دامپروری و حمایت از برنامه‌های وزارت جهاد کشاورزی به ویژه برنامه‌های توسعه‌ای که با دید اقتصادی

می‌کارند ولی در این بیم و امید هستند که به بازار بخورد یا نخورد، شما نگاه کنید به وضعیت مرغداران ما، بیشترین آسیب را نه در مراحل تولید گوشت مرغ و تخم مرغ بلکه از بازار می‌بینند، نوسان شدید قیمت بالای جای مرغداران شده است، دولت تمامی مساعی خود را برای حمایت از مرغداران به کار می‌گیرد، حتی ثبات نسبی در قیمت نهاده‌ها به وجود آورده است ولی در نهایت بازار تعیین کننده سود و زیان مرغداران است.

وی به موضوع کاشت چغندر قند و اینکه فاصله تولید تا کارخانجات قند بعضاً طولانی و هزینه‌بر است اشاره می‌کند و یادآور می‌شود: هزینه حمل گاهی بیش از سودی است که کشاورزان می‌برند. وی آنگاه از شهرک‌های کشاورزی به عنوان زنجیره‌ای کامل از حلقه‌های متعدد تولید، تبدیل و توزیع یاد می‌کند و می‌گوید: این ایده‌ای بود که هنوز به مرحله اجرا نرسیده است ولی می‌تواند بخشی از مشکلات ساختاری کشاورزی را حل کند. وی می‌افزاید: ایجاد چند گلخانه و چند کارگاه کوچک تکمیلی به معنی احداث

شکل گرفته و سربار دولت نیستند. این موسسه درآمدهای خود را در اختیار دولت و وزیر محترم جهاد کشاورزی قرار می دهد و اعضای مجمع عمومی موسسه عبارتند از وزیر جهاد کشاورزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی و معاون برنامه ریزی رئیس جمهور که در این میان وزیر جهاد کشاورزی به عنوان رئیس مجمع عمومی موسسه می باشد. گفتنی است که رئیس هیات مدیره در این موسسه نقش تعیین کننده ندارد و مدیر عامل در مجموعه تصمیم گیری هامسئولیت اصلی را بر عهده دارد.

شرکت های زیر مجموعه موسسه

جهاد استقلال

مهندس شافعی نیا به عنوان شرکت های زیر مجموعه جهاد استقلال اشاره می کند و می گوید: این شرکت ها هر کدام جداگانه خدمات ارزنده و ماندگاری به کشاورزی و دامپروری کشور ارائه داده اند که سعی داریم در ادامه این گفتگو گوشه ای از آنچه که انجام داده و یا انجام می دهند را اطلاع رسانی کنیم. این شرکت ها عبارتند از: ۱- شرکت نهاده های دامی جاهد ۲- شرکت جهاد زمزم ۳- شرکت جهاد حفاری ۴- شرکت جهاد سبز ۵- شرکت سرمایه گذاری و بازرگانی جاهد

شرکت جهاد زمزم شرکتی قدرتمند و تاثیرگذار

وی در ادامه به معرفی توانمندی های شرکت های تحت پوشش پرداخت و گفت: یکی از شرکت های قدرتمند، تاثیرگذار و ضروری برای آب کشاورزی کشور که همگان می دانند با بحران مواجه شده و ضرورت صرفه جویی در آن به امری ملی تبدیل شده است، شرکت صنایع پلاستیک زمزم می باشد.

این شرکت در سال ۱۳۶۲ با هدف تولید لوله های آبرسانی تاسیس و به تدریج فعالیت خود را در جهت تولید انواع لوله و اتصالات پلی اتیلنی برای آبیاری تحت فشار، گازرسانی، مخابرات و فاضلاب توسعه و گسترش داد.

ایشان یادآور شد دفتر مرکزی این شرکت در تهران واقع شده و کارخانجات آن با پیشرفته ترین خطوط تولید در شهرستان های اهواز، ایرانشهر، زنجان، سنندج و مشهد استقرار یافته و محصولات خود را به مشتریانی در سراسر کشور ارائه می نماید. مهندس شافعی نیا در توانایی بیشتر این شرکت گفت: آزمایشگاه های کارخانجات جهاد زمزم دارای مدرنترین تجهیزات آزمایشگاهی بوده و با اخذ تاییدیه از مرکز توسعه مکانیزاسیون از معاونت آب و خاک جهاد کشاورزی و نیز دارا

بودن گواهینامه بین المللی تایید صلاحیت آزمایشگاه (ایزو و ۱۷۰۲۵) و با اخذ پروانه رتبه A با مضمون تایید صلاحیت آزمایشگاه همکار توانایی و اجازه ارائه خدمات آزمایشگاهی به ادارات استاندارد و مراکز تولیدی و مصرف کنندگان این گونه محصولات را دارد.

گفتنی است در شمارگان آینده با انجام مصاحبه اختصاصی با مدیر این مجموعه به توانایی های کم نظیر این شرکت اشاره خواهیم کرد.

مهندس شافعی نیا: اداره امور کشور ما به عنوان یکی از قدرتمندترین کشورهای دنیا و به ویژه کشوری تعیین کننده در منطقه، می بایست منطبق با تحولات اقتصاد بین الملل صورت گیرد. وی یادآور می شود: اقتصاد فناوری تولید بر اساس علم آینده پژوهی موضوعی است که ما باید دنبال کنیم و از آن غافل نباشیم

تصمیمات تحول ساز بانک کشاورزی برای جذب نقدینگی در جامعه شهری

قسمت اول

بیشتری از اعتبارات و تسهیلات بانکی دسترسی داشتند و این نگرش بر تصمیم‌گیری‌های اقتصادی کشور حاکم بود که رشد صنعت و معدن و خدمات و سایر فعالیت‌ها خود به خود موجب رشد و توانمندی کشاورزی نیز خواهند شد و به واقع در این عرصه، اعتبارات مورد نیاز برای توسعه کشاورزی کشور به شمار نمی‌آمد و به نوعی احصاء نمی‌شد، این نگرش نادرست اقتصادی موجب شد تنها بانک تخصصی و پشتوانه واقعی کشاورزی و کشاورزان یعنی بانک کشاورزی را به نسبت سایر بانک‌های عامل و موسسات پولی اعتباری در وضعیت نامطلوبی قرار دهد.

وضعیت بدهی هنگفت صندوق بیمه کشاورزی یکی از شاخص‌های قابل استناد است که بتوانیم به صراحت بگوییم اعتبارات مورد نیاز بخش کشاورزی برای توسعه این بخش

نیمه دوم سال ۹۳ و ۵ ماهه گذشته امسال در عرصه فعالیت‌های بانک کشاورزی به دلایل مختلف ممتاز و متفاوت از ۸ سال گذشته فعالیت‌های این بانک بوده است. علت این تمایز و تفاوت را ابتدا باید در نگرش دولت تدبیر و امید به کشاورزی کشور جستجو کرد زیرا این واقعیت را دریافت که میزان اعتبارات و تسهیلات تخصیصی برای کشاورزی کشور نسبت به سایر بخش‌های اقتصاد کمتر بوده است و در نتیجه دسترسی کشاورزان به نقدینگی نیز با دشواری و مرارت و سخت‌گیری‌های غیر متعارف مواجه بوده است.

نگرشی که طی دهه گذشته بانک کشاورزی را تضعیف کرد

به عبارتی طی دهه گذشته و تا قبل از شروع فعالیت دولت یازدهم سایر بخش‌های اقتصادی و تولیدی کشور به مقدار

مورد غفلت تاریخی قرار گرفته است.

گرانتر خریدند و محصولات و فرآورده‌های خود را به دلیل کمبود نقدینگی ارزانتر به سایر بخش‌ها از جمله سلف‌خرها و دلالان دست به جیب فروختند. این اتفاق در سایه بی‌توجهی به کاهش نقدینگی بانک کشاورزی که در تمامی دشواریها حامی اصلی و بلامنازع کشاورزی و کشاورزان کشور بوده و هست رخ داد. لذا اقتصاد کشاورزی هرچه بیشتر ضعیف و ناتوان شد.

تصمیمی خلق الساعه به بهانه دفاع از کشاورزان

به رغم این غفلت؛ بانکی که بیشترین بستانکاری را از دولت داشت و دولت بزرگترین بدهکار این بانک بود در کنار این بی‌توجهی در سال ۱۳۸۵ در یک تصمیم غیر قابل پیش بینی و خلق الساعه به بهانه دفاع از کشاورزان و کشاورزی کشور که سریعتر به نقدینگی دست یابند. اعتبارات مربوط به خرید

تضمینی گندم که گردش حداقل ۷ ماهه دارد و همواره و طی از منته گذشته یکی از راه‌های تقویت نقدینگی بخش کشاورزی و بانک کشاورزی به شمار می‌رفت به بانک سپه پرداخت شد، بی‌سابقه‌تر آنکه این مبلغ هنگفت نه به تدریج بلکه برای اولین بار در طول تاریخ خرید تضمینی گندم پیشاپیش و حتی قبل از فصول برداشت گندم تقریباً یکبار به حساب بانک سپه واریز شد، تمامی اقتصاددانها و اساتید اقتصاد بر این نکته اذعان دارند که وقتی نقدینگی در یک یا چند بخش اقتصاد بیشتر از سایر بخش‌ها با سهولت و راحتی بیشتر بتواند به نقدینگی دسترسی داشته باشند در یک معادله پیچیده تورم به بخشی که کمتر از این امتیاز برخوردار است سرریز می‌شود و این اتفاق برای کشاورزی مملکت و فعالان این بخش

به خاطر کاهش نقدینگی بانک کشاورزی طی دهه گذشته رخ داد.

کشاورزان گران می‌خرند، ارزان می‌فروشند

در آن شرایط کمبود و نبود نقدینگی کشاورزان لامحاله کالاها و مواد اولیه مورد نیاز خود را از سایر بخش‌های اقتصاد

توجه دولت یازدهم به بانک کشاورزی

به همین دلیل دولت یازدهم دریافت باید با حمایت از ساختار کشاورزی و توجه به بانک کشاورزی به جنگ این غفلت خواسته یا از روی ندانم کار برود، انتخاب دکتر شهیدزاده «کار آشنایی از خانواده بانک کشاورزی» مسلط به مسائل و مشکلات کشاورزی و کشاورزان کشور فردی با درک روشن از توانایی‌های تخصصی و حرفه‌ای افراد و تشکیلات بانکی از جمله تصمیماتی بود که وزیر جهاد کشاورزی و چند تن از معاونان توانمند ایشان در راستای سیاست‌های کشاورزی دولت تدبیر و امید انجام دادند. اولین مطالبه دکتر شهیدزاده مدیرعامل بانک احقاق حق بانک کشاورزی برای بازگشت نقدینگی و اعتبار خرید تضمینی گندم به این بانک بود، در گام دوم انتخاب فردی پراثری با تجربه و متخصص در عرصه جلب و جذب افکار عمومی جامعه شهری به عنوان مدیر روابط

عمومی نیز در همین مسیر بود تا بانک کشاورزی بتواند با طرح مسائل ملی و جایگاه تاریخی و رسالتی که در حمایت از تامین قوت لایموت مردم در میان اقشار متوسط شهری که توانایی پس‌انداز دارند و وجهه و اعتباری بیشتر ایجاد کند تا آنان در یابند برای افزایش برکت سفره‌های خود پولشان را به بانک کشاورزی بسپارند، در ظاهر چنین به نظر می‌رسد

حال این نکته حائز اهمیت است که دولت تدبیر و امید بانک کشاورزی را در میدان تامین نقدینگی برای خرید گندم تنها نگذارد و اگر بانک کشاورزی تا این لحظه بیشتر از منابع خود خرید بالغ بر ۷ میلیون و ۸۰۰ هزار تن گندم را انجام داده است در ادامه این راه که پیش بینی می‌شود به ۸ میلیون و ۵۰۰ هزار تن و حتی بیشتر افزون شود، منابع اعتباری بانک را تامین کند

که بانک کشاورزی همچون سایر بانک‌ها نمی‌تواند در میان فعالان بازرگانی جامعه شهری، کسبه، تولیدکنندگان کوچک و متوسط، شرکت‌های حمل و نقل و خدمات جای پای محکم در جذب نقدینگی ایجاد کند، اما اطلاع‌رسانی به این بخش از مخاطبان که دارای کثرت تعیین‌کننده هستند با طرح بحث «طلوعی دوباره» که کنجکاو بسیاری در میان شهری‌ها را

برانگیخت به همراه توضیح و تشریح بیشتر در میان سایت‌ها و رسانه‌های عمومی به ویژه مجلات تخصصی به عنوان مرجع مردم را متوجه این واقعیت کرد که بی‌توجهی و یا تضعیف کشاورزی، کشاورزان و بانک تخصصی آنان از نظر اعتبارات و نقدینگی به احتمال قوی می‌تواند به سفره‌نه‌چندان باشکوه و پر رونق آنان آسیب وارد سازد، این تکانه تبلیغی گرچه در ابتدا گنگ و نامفهوم به نظر می‌رسید به تدریج نقش تعیین‌کننده خود را ایفا کرد و مردم از خود می‌پرسیدند چه طلوعی؟! موضوع از چه قرار است؟! و وقتی دریافتند که بیش از این پول خرید گندم کشاورزان در اختیار بانکی دیگر قرار داشته است. به سادگی قضاوت کردند. این حرکت نامتعارف بوده و ظالمانه صورت گرفته است و اکثریت خاموشی که با خود می‌گفتند چه فرقی می‌کند که پولشان را در این بانک بگذارند یا بانک دیگر انگیزه پیدا کردند که به هر حال بانک کشاورزی به گندم مملکت خدمت می‌کند. چرا نباید با این بانک کار کنیم.

از جانب دیگر بسیاری از شهرنشینان کنونی ایام کودکی خود را بیاد آوردند که چگونه پدر بزرگ‌هایشان که به فعالیت

کشاورزی و دامپروری اشتغال داشتند برایشان تعریف کرده بودند که چگونه بانکی به نام بانک کشاورزی هنگام سیل و طوفان و تگرگ و خشکسالی و سایر مصائب به آنان وام داده است یا در کنارشان بوده است و این خود موجب ایجاد رابطه عاطفی و تاثیرگذار در مورد بانک کشاورزی خواهد بود.

حال این نکته حائز اهمیت است که دولت تدبیر و امید

بانک کشاورزی را در میدان تامین نقدینگی برای خرید گندم تنها نگذارد و اگر بانک کشاورزی تا این لحظه بیشتر از منابع خود خرید بالغ بر ۷ میلیون و ۸۰۰ هزار تن گندم را انجام داده است در ادامه این راه که پیش بینی می‌شود به ۸ میلیون و ۵۰۰ هزار تن و حتی بیشتر افزون شود، منابع اعتباری بانک را تامین کند.

در شرایطی که نقدینگی و اعتبارات خرید گندم را در اختیار بانکی غیر از بانک کشاورزی قرار دادند و نقدینگی این بانک تخصصی تضعیف شد، دلالت و واسطه‌های میدان‌دار خرید غیر منصفانه کالاهای کشاورزان شدند و بانک کشاورزی به عنوان حامی اصلی و بلامنازع کشاورزان تضعیف و در نتیجه آن اقتصاد کشاورزی روز به روز ناتوان گردید

۹۵ درصد تسهیلات کشاورزی کشور از

بانک کشاورزی تأمین می‌شود

شهیدزاده به گونه دیگر و در گفتگوها و مصاحبه‌های خود این موضوع را نجیبانه به مسئولان گوشزد می‌کند که ۹۵ درصد تسهیلات و منابع ریالی مربوط به بخش کشاورزی از طریق این بانک تامین می‌شود و گلايه می‌کند که سایر بانک‌ها مصوبات شورای پول و اعتبار را کمتر رعایت کرده‌اند و فقط ۵ درصد نیاز بخش کشاورزی به لحاظ اعتبارات را پرداخت می‌کنند. حال آنکه تکلیف آنان ۲۵ درصد است.

تامین اعتبارات مکانیزاسیون تامین اعتبار برای احداث گل‌خانه‌های کوچک و بزرگ و سامانه‌های نوین آبیاری، وجود ۲ هزار شعبه و ۱۷ هزار پرسنل متخصص و کارشناس در خدمت کشاورزی و موضوعات دیگر... در قسمت دوم این بحث تحلیلی به سایر اقدامات تحول‌ساز بانک کشاورزی طی ۹ گذشته اشاره خواهیم کرد.

رعایت «زنجیره ارزش» در تولید محصولات کشاورزی، راهکار نهایی

گفتار نخست

آنچه که در پی از نظر شما می‌گذرد بحثی نظری است در لایه‌های زیرین از اقتصاد کلان کشور بازمانده از «اقتصاد تمام عیار دولتی» دهه ۶۰ و چند سال بعد از آن این پدیده را عدم رعایت «زنجیره ارزش» در فرآیند حلقه وار تولید به ویژه تولیدات کشاورزی می‌نامند که در متن مقاله تشریح شده است.

عدم رعایت این پدیده در فرآیند تولید بسیاری از محصولات کشاورزی، وزارت جهاد کشاورزی و بعضی از نهادهای زیر مجموعه آن را درگیر و موجب زیان و ضرر به آنها می‌شود. به گونه‌ای که این نهادهای حمایتی را از وظایف اصلی خود دور می‌کند. یکی از این نهادها سازمان مرکزی تعاون روستایی است، زیرا ناگزیر است در مقاطع مختلف اقدام به خرید کالاهایی همانند شیر خام واحدهای دامداری صنعتی یا مثلاً این یا آن محصول زیر پوشش خرید تضمینی و حتی غیر تضمینی چون گوجه مازاد روی دست مانده کشاورزان جیرفتی بکند، باید برای این پدیده راهکاری کلی در عرصه تولید و بازرگانی محصولات کشاورزی جستجو کرد.

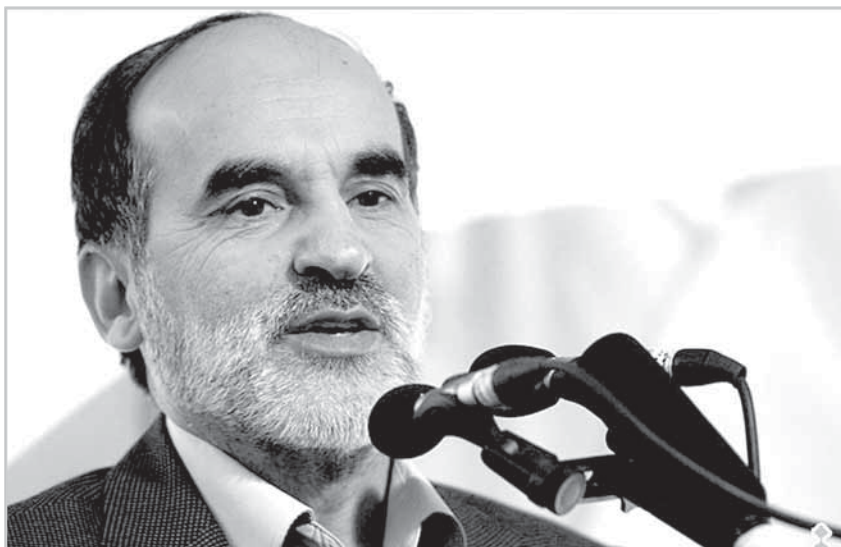
سخت و مجریان آن نگرش‌ها و روش‌ها اکنون از عرضه و تقاضا و رقابت و اقتصاد آزاد بدون دخالت دولت سخن می‌گویند، پدیده اقتصادی عدم رعایت «زنجیره ارزش» همچنان باقی مانده است معنی و مفهوم این زنجیره در عرصه تولید و بازرگانی و اقتصاد این است که ضرورت تولید و عرضه هر کالایی باید بستگی مستقیم به ارزش اقتصادی آن، چه به عنوان یک حلقه از فرایند تولید و چه محصول نهایی داشته باشد. مثلاً اگر خوراک سیلوی ذرت یا علوفه خشکی نسبت به تولید کنسانتره، ارزش اقتصادی لازم یا قدرت رقابت قیمتی نداشته باشد دامدار یا مدیریت کلان تولید شیر و گوشت باید تدبیری اتخاذ کند که قیمت تمام شده این

از آن هنگام که قرار شد دولت در تمامی زوایا، جوارح و حلقه حلقه‌های زنجیره تأمین مواد اولیه، تولید، توزیع و مصرف فعالیت‌های اقتصادی و بازرگانی، به ویژه در حوزه محصولات کشاورزی و فراورده‌های دام و طیور حضور تعیین کننده داشته باشد تا مبادا سوءاستفاده‌ای صورت گیرد و یا مصرف کنندگان آسیب ببینند و از سویی، برای تأمین حداقل مایحتاج و معاش مردم در دوران ۸ سال جنگ تحمیلی در قالب سامانه موسوم به «کوپنی» که بعدها «کالابریگ» نامیده شد؛ تاکنون که دیگر این دیدگاه و روش اقتصادی از منظر بسیاری از دست‌اندرکاران و دولت مردان منسوخ و مطرود شده و همان مدعیان سفت و

رعایت «زنجیره ارزش» همان پدیده به جامانده از اقتصاد دولتی است که عرصه رقابت کیفی و قیمت محصول نهایی را محدود و از میان برمی دارد، در چنین شرایطی دشمن سرسخت و همیشه در صحنه یعنی «واردات» پسا به میدان می گذارد و تولید داخل خریداری شده توسط دولت را روانه انبارها می کند، همین پدیده به فاصله ای نه چندان دور در مورد شیر خشک تولید داخل نیز رخ خواهد داد، یعنی شیر خشک حاصل از خرید شیر

خوراک ضروری برای دام کاهش یابد و در واقع ارزش اقتصادی لازم نسبت به میزان و قیمت تمام شده محصول نهایی یعنی شیر و گوشت را داشته باشد. همین قاعده در مورد مواد اولیه قابل تبدیل و دیگر ابزار و وسایل تولید نیز صادق است، مثلاً یک آبخوری نامرغوب که بستر سالن را مرطوب می کند و یا یک تراکتور که با مصرف سوخت بالا و کوبش بیش از حد زمین عمل می کند باید حذف شود زیرا زیان اقتصادی آن بیش از تأثیر مثبت آن در تولید است.

در مثالی دیگر، چنانچه در فرایند تولید شیر یک واحد دامداری «زنجیره ارزش» منظور نشود و قیمت تمام شده آن به سقف ۲ هزار تومان برسد هیچ کارخانه لبنیاتی حاضر به خریداری آن نیست مگر این که قیمت شیر فراوری شده یا محصولات لبنی نیز به همین شدت افزایش یابد و مردم قدرت خرید مواد لبنی با قیمت شیر خام ۲۰۰۰ تومانی را داشته باشند. بارزترین مثال در مورد «زنجیره ارزش»، برگ سبزی چای است که طی سالیان متمادی با کمک یارانه های دولتی

خرام به قیمت ۱۴۴۰ تومان و هزینه تبدیل آن به شیر خشک، قادر به رقابت با شیر خشک وارداتی نخواهد بود و حتماً بخشی از آن روانه انبار و نهایتاً در مسیر امحاء قرار می گیرد.

لذا باید «زنجیره ارزش» را در ساختار فرایند تولید مورد توجه جدی قرار داد، مهندس حسین صفایی مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی از جمله مسئولانی است که اعتقاد دارد باید «زنجیره ارزش» را در کشاورزی اعمال کرد لذا در سخنان خود و در محافل فکری حوزه کار خود جست و جوی راهکار برای حل این مشکل است.

تحریریه مجله دامپرووران

خریداری و برای تبدیل به کارخانه های چای خشک کنی تحویل می گردد. برگ سبزی چای باید به گونه ای تولید شود که خرید آن برای کارخانه های چای مقرون به صرفه و چای خشک حاصل از آن با چای خارجی از نظر قیمت و کیفیت رقابت کند.

در این فرایند «زنجیره ارزش» وجود ندارد. در واقع هرگاه دخالت قیمتی دولت اعم از خرید تضمینی یا دیگر روش ها، به گونه ای فرایند تولید محصولات کشاورزی را تحت تأثیر قرار داد که ارزش اقتصادی کالا برای تولیدکنندگان منتفی شود و آنها تلاشی برای کاهش قیمت تمام شده و افزایش کیفیت نداشته باشند هیچ امیدی به تحول در تولید کیفی وجود ندارد. عدم

سدی که خوزستان را نابود کند باید تخریب شود

گفتار نخست

کشور به خوزستان، بستر مقدس خون هزاران شهید جنگ تحمیلی تاکنون چیزی درخور مگر اخیراً همین احیای پروژه بزرگ احیای ۵۵۰ هزار هکتاری زمین‌های زراعی نداده است. بنابراین انصاف نیست در سودای «خدمت» به این استان آن را نابود کنیم و تمدن ۱۰ هزار سال آن را از میان برداریم و شاه‌رگش که همان کارون است را به شورا به تبدیل نماییم. شاید هیچ دولتی قدرت محاکمه و حتی بازخواست از طراحان و سازندگان سدگتوند را نداشته باشد و شاید هم لزومی بر انجام چنین کاری نباشد، اما می‌توانیم سدی را که به تدریج ادامه حیات و تمدن سرزمین خوزستان را به ورطه نابودی می‌کشاند تخریب کنیم. پیش از این و برای اولین بار در مجله دامپروان شماره ۱۳۱ - آذر ۱۳۹۱ مقاله‌ای تحت عنوان «هر آن که سخن ناصحان نشنود، بر او همان رود که بر باخه رفت»، نوشتیم این تیر را هم برای خود نوشتیم که در آن زمان توصیه ناصحان را که این مطلب را چاپ نکنید گوش ندادیم و هم در این باب که ناصحان دلسوز و آگاه بسیاری به سدسازان توصیه کردند که این سد حداقل در این مکان نسازید، چرا که میلیاردها تن نمک در سازه‌های آن وجود دارد، کسی گوش نداد و با تیختر و تفرعن گفتند: ما می‌سازیم به چه دلیل ما نمی‌دانیم که سرانجام آنرا ساختن و به این نتیجه منتهی شده که گزیده‌ترین کار تخریب آن است و شاید هم راهکارهای دیگری وجود دارد که ما نمی‌دانیم چون سدساز نیستیم، آن هم سدی مانند گتوند علیا.

سردبیر

کوه‌های عظیم نمک در اطراف حوضچه سد گتوند

جهانی که در آن زندگی می‌کنیم عرصه‌ای از تعاملات دو جانبه است که متاسفانه پس از گذشت سالیان متمادی هنوز بسیاری از مسئولان در اجرای برنامه‌های کشور به روش آزمون و خطا عمل می‌کنند و گویی که این روش باید تا پایان جهان ادامه داشته و هر ۴ یا

امروزه سطح دانش بشر به ویژه در جوامعی که ادعای فرهیختگی و دانایی می‌کنند به حدی رسیده است که حتی در اقدام به کوچکترین امری تمام جوانب آن سنجیده می‌شود. حال اگر آن اقدام در جهت منافع ملی باشد، نیاز به دقت و موشکافی بیشتری دارد.

از سوی دیگر اگر قرار باشد که مسئولان و یا حتی افراد عادی تجارب دیگران را تجربه کنند، اگر نه عقب‌گرد که می‌توان آن را در جا زدن تلقی کرد.

۸ سال یک بار با تغییر دوره‌های قانونگذاری و یاریاست جمهوری بازهم باید همان تجارب هر چند تلخ و شکست خورده را تکرار کرد.

مقوله سدسازی در کشور مانیز از این قاعده مستثنا نبوده و اکثراً به بهانه تولید انرژی، بر روی هر آب باریکه‌ای و حتی مسیل‌های فصلی که فقط چند روز آب در سال دارند اقدام به احداث سد می‌شود.

در یک دوره زمانی، سدسازی در دنیا به امر رایجی تبدیل شده اما عوارض ناشی از این اقدام مانند برهم خوردن تراز آب‌های پایین دست و اکوسیستم منطقه، به زیر آب رفتن اراضی مرعی، جنگلی و سکونت‌گاه‌های حاشیه

نگاهی به تاریخچه سد گتوند

پیش بینی ساخت چنین سدی به سال ۱۳۴۶ بر می‌گردد که شرکت «هارزا» برای این کار انتخاب گردید. مجدداً در سال ۱۳۵۴ شرکت دیگری به نام «مونکو» این وظیفه را بر عهده گرفت و نهایتاً در سال ۱۳۶۱ شرکت «ایکرز» اقدام به جانمایی برای ساختگاه آن کرد.

امادر پایان، کارفرما قراردادی با مشاورین مشانیر - کایتک (چینی) منعقد نمود که مطالعات مورد نظر در سال ۱۳۷۶ به پایان

گویی صرف هزاران میلیارد تومان از جیب مردمی که در دولت‌های نهم و دهم، فقر، گرانی و تورم‌های افسار گسیخته را با گوشت و پوست خود حس کردند اساساً محلی از اعراب نداشته و آن چه مهم است تامین اعتبار برای ادامه کار این سد مخرب است

کوه‌هایی از نمک که به راحتی در آب حل می‌شوند

ایرانی در مورد بی اثر بودن توده‌های نمکی بهره برده‌اند.

احتمالاً اگر مجریان طرح از یکی از روستائیان منطقه در این مورد پرسش می‌کردند جواب متفاوتی دریافت می‌نمودند. حال پرسش آن است در حالی که از سال ۱۳۴۶ و سال‌های پس از آن، ۴ مکان دیگر که چنین مشکلات و مسائلی را در پی نداشتند پیشنهاد شده بود، چرا بدترین و غیر کارشناسانه‌ترین مکان که ذخیره‌گاه میلیون‌ها تن نمک قابل رویت با چشم معمولی و بدون عینک و دوربین بود انتخاب گردید، آیا پای لجاجت در میان بود؟ و چرا سدا را در جایی ساختند که هم اکنون درجه شوری آب آن سه برابر شوری آب خلیج فارس است؟

سید جعفر حجازی، استاندار وقت خوزستان و پس از بر ملا شدن موضوع شور شدن آب کارون به علت حل میلیون‌ها تن نمک در آن، پس از افتتاح سد گفت: «در این رابطه اقداماتی به عمل آمده که این طرح برای بیش از یک صد سال آینده با مشکل خاصی مواجه نشود». اما شواهد نشان داد که پس از آبیگری سد گتوند آن «اقدامات» به زعم ایشان حتی یکصد ساعت نیز دوام نیاورد و حتی

رسید. در سال ۱۳۸۲ شرکت مهندسی مشاور مهتاب قدس در جایگاه مشاور این طرح و به سمت ناظر عملیات اجرایی انتخاب گردید.

آشکار بود سد گتوند یک فاجعه است

در اینجانب نکته‌ای بسیار سوال برانگیز مطرح می‌شود که در گفته‌های محمد حسین معنوی مدیر اجرایی سد گتوند دیده می‌شود، وی می‌گوید: «در فاصله ۵/۴ کیلومتری بالادست مکان فعلی «رخ نمون‌های» گنبد‌های نمکی به طول ۲ کیلومتر مشاهده می‌شود و ادامه می‌دهد که برای اطمینان از مطالعات تکمیلی از نظرات مشاوره‌ای و کارشناسی شرکت‌های انگلیسی و دانمارکی و برجسته‌ترین صاحب نظران

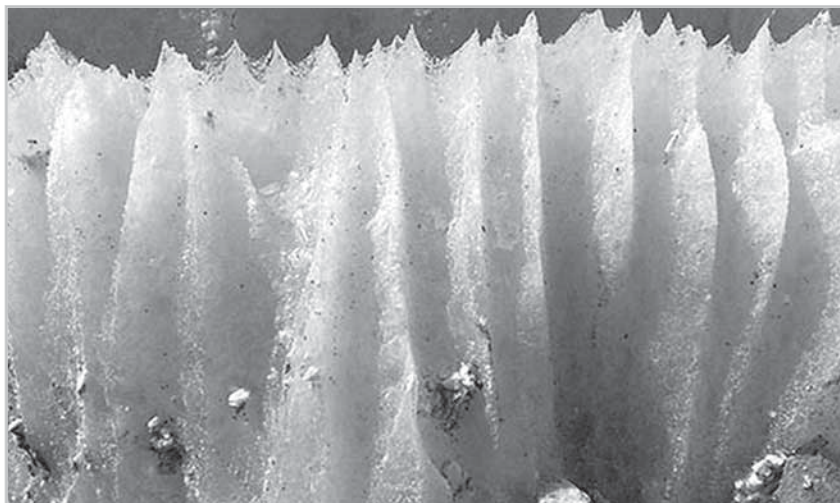
رودخانه‌ها، تجمع رسوبات ناشی از نزولات آسمان در پشت آنها و بسیاری عوارض دیگر موجب توقف آن گردیده و جهت معکوس به خود گرفت که به عنوان نمونه برخی از کشورها نظیر آمریکا در یک بازه زمانی ۱۳ ساله تعداد ۴۳۰ سد خود را به بنا به دلایلی که در بالا گفته شد تخریب نمود و کشور آلمان نیز تمام سد‌های بزرگ خود را برچید.

این در شرایطی است که گویی ما تازه از خواب غفلت بیدار شده و می‌خواهیم هر چه سریعتر جبران مافات نماییم که حاصل آن بی توجهی به تجارب دیگران، نادیده گرفتن سخن ناصحان و کارشناسان و مغرض خواندن معترضان بر این عملکردها است.

تا قبل از انقلاب، منحصرأً ۱۹ سد در کشور ساخته شده بود که در حال حاضر تعداد آنها ۲۰ برابر شده که علی القاعده هدف این ساخت و سازها تولید برق بیان شده است و این در حالی است که در کشوری که سالیانه حداقل ۳۲۰ روز آفتابی (حتی در برخی مناطق بیشتر) دارد، بخش اندکی از این هزینه‌ها می‌توانست همان انرژی مورد نظر را از آفتاب تامین نماید.

نمک بر آبی که زمانی هم منبع آب شیرین و هم آب کشاورزی بود دیگر نامیدن آن را به «آب» تا حد زیادی بی ربط می‌کند. یکی از شاخصه‌های کیفیت آب، EC یا قابلیت هدایت الکتریکی آن است که در شرایط عادی برای گیاهان در حد ۰/۵ تا ۱ میلی‌زیمنس بر سانتی متر است و گیاهانی مانند نی شکر که کشت آن در سطح وسیع در خوزستان انجام می‌شود حداکثر قادر به تحمل $EC \leq 1.7$ (Ms/cm) می‌باشند. در حال حاضر این مقدار در حوزه شوشتر بالای ۴ میلی‌زیمنس و در انتهای رودخانه کارون در محدوده ۱۷ میلی‌زیمنس می‌باشد و این یکی از مواهب سد پرافتخار

در شرایط عادی گنبد‌های نمکی هیچ رابطه‌ای با آب رودخانه کارون ندارند کما اینکه طی هزاران و بلکه میلیون‌ها سال ارتباطی با آن نداشته‌اند و پس از آگیری سد فاجعه نمکی شدن آب آن آشکار شده است. در تاریخ ۱۳۹۱/۲/۲۷ روزنامه کیهان در بیان مشکل سد گتوند آن را «افتخار ملی یا فاجعه ملی» می‌نامد و همین روزنامه در تاریخ ۱۳۹۳/۲/۹ (دو سال بعد)، این سدا را «کارخانه شورابه سازی» می‌خواند که تاکنون بیش از ۲۰ میلیون تن نمک را به آب رودخانه کارون سرازیر کرده است.

کوه‌هایی از نمک که به راحتی در آب حل می‌شوند

گتوند علیا است. کشاورزانی که در حاشیه رودخانه کارون زندگی می‌کنند، آشکارا می‌گویند که زمین‌هایشان به تدریج به نمکزار تبدیل شده و غیر قابل کشت می‌گردند. نخل‌داران خوزستانی شاهد خشک شدن نخل‌های جوان خود هستند و هیچکس به حرف آنها گوش نداده و برای زندگی و حیاتشان اهمیتی قابل نیست چون که اذعان به خطا اساساً در فرهنگ و ادبیات مسئولان ما جایی ندارد حتی اگر منافع ملی و زندگی جمع زیادی از هموطنانی که ادعای خدمت به آنان را دارند به مخاطره بیفتد.

سد گتوند و خوزستان

بدون شک خوزستان با داشتن رودخانه‌هایی چون کارون، دز، کرخه، جراحی، مارون و رودخانه‌های کوچک دیگری، پرآب‌ترین استان کشور «بود». تا گذشته‌ای نه چندان دور کشتی‌های کوچک و لنج‌های بزرگ کالا از طریق رودخانه کارون تا شوشتر، انواع کالا و مسافر را حمل و جابجا می‌کردند. اما با انحراف آب از سرچشمه‌ها به سمت سایر مناطق و نیز احداث چند سد بر روی رودخانه کارون، آن مسیر کشتیرانی مبدل به فاضلابی شد که بوی تعفن آب آن شامه را می‌آزارد، مضافاً آن که اضافه شدن میلیون‌ها تن

«پتوی رسی» که با هزینه ۶۰ میلیارد تومان بر روی گنبد‌های نمکی کشیده شده بود بیش از چند ساعت دوام نیاورده و در دریاچه سد فرو ریخت.

پرویز فتح وزیر نیروی دولت نهم که این سدسازی در دوره صدارت ایشان اتفاق افتاده بود در جلسه استیضاح محمود نامجو وزیر نیروی دولت دهم در دفاع از ایشان و در یک فرار و به جلو «عدم تامین به موقع منابع مالی طرح» راعلت این فاجعه می‌داند و تأکید می‌کند «در صورت عدم تسریع در پرداخت معوقات و مطالبات، این پروژه به یک «فاجعه ملی» تبدیل خواهد شد.

در این جا این سوء تفاهم به ذهن متبادر می‌شود که انگار شور شدن آب کارون تا سه برابر شوری آب اقیانوس به علت تاخیر در پرداخت «مطالبات» است و نه خطای کارشناسان.

گویی صرف هزاران میلیارد تومان از جیب مردمی که در دولت‌های نهم و دهم، فقر، گرانی و تورم‌های افسار گسیخته را با گوشت و پوست خود حس کردند اساساً محلی از اعراب نداشته و آنچه مهم است تأمین اعتبار این سد مخرب است.

چند نقل قول

خوزستان باز هم در دفاع از اقدام فاجعه بار و توجیه شور شدن آب کارون گفته است که: «این میزان شوری تنشی در کشاورزی و تولید نداشته و علت آن ناشی از افزایش مصرف آب در این حوزه است». اساساً استاندار خوزستان شور شدن آب کارون را متوجه سد گتوند ندانسته و معتقد است که با آغاز بهره برداری از نیروگاه سد و رهاسازی آب مشکل شوری آب برطرف می شود. احتمالاً به زعم ایشان جمعیت کشاورز پایین دست سد گتوند ۵ یا ۱۰ برابر شده و افزایش برداشت آب موجب شوری آن شده که این گفته بیشتر به یک طنز شبیه است تا یک گفته کارشناسانه.

سید جعفر حجازی، استاندار وقت خوزستان و پس از بر ملا شدن موضوع شور شدن آب کارون به علت حل میلیونها تن نمک در آن، پس از افتتاح سد گفت: «در این رابطه اقداماتی به عمل آمده که این طرح برای بیش از یک صد سال آینده با مشکل خاصی مواجه نشود». اما شواهد نشان داد که پس از آبیگری سد گتوند آن «اقدامات» به زعم ایشان حتی یکصد ساعت نیز دوام نیاورد و حتی «پتوی رسی» که با هزینه ۶۰ میلیارد تومان بر روی گنبد های نمکی کشیده شده بود بیش از چند ساعت دوام نیاورده و در دریاچه سد فرو ریخت

تبدیل شود ابداً اهمیتی ندارد.

ختم الکلام

برخلاف تمام فرافکنی های مسئولان زمان ساخت این سد، کارشناسان و دلسوزان کشور نظریه های دیگری دارند و وجود این سد را عاملی یگانه در تخریب و از بین رفتن کشاورزی و از همه مهمتر اراضی بی همتای دشت حاصلخیز خوزستان می دانند که در صورت ادامه این وضع به نقطه بدون بازگشتی رسیده که شاید در آن زمان با هزینه کردن هزاران برابر ارزش ریالی این سد دیگر فایده ای در پی نداشته باشد. با یک حساب سرانگشتی تنها راه ممانعت از فرار رسیدن یک فاجعه ملی همان است که دکتر معصومه ابتکار معاون رئیس جمهور در ۱۶ خرداد ۹۴ بیان کرد و آن «باید تخریب این سد پرهزینه را در دست بررسی قرار داد».

گروه تحقیق و مطالعه مجله دامپروان

مانند خوزستان به نمکزار این لجاجت ادامه داشته باشد.

۲- محمد حسین معنوی فر مدیر اجرایی سد گتوند می گوید: «توده ها یا گنبد های نمکی و قله های نمکی همگی ساخته و پرداخته برخی افراد مغرض برای این پروژه ملی است» و یکی از معاونین وزارت نیرو در آن زمان اظهار داشته که: «ما ۱۶۰۰ میلیارد تومان پول داده ایم و کوتاه نمی آیم».

گویی که این پول به زعم ایشان، از جیب مبارکشان هزینه شده و اساساً ربطی به بیت المال که همان کشاورزان متضرر نیز سهمی در آن دارند، نداشته است.

۳- سید جعفر حجازی استاندار وقت

۳- علیرضا دائمی معاون وزیر نیرو (در گذشته و حال) در امور آب گفته است که: «اطلاعاتی درباره طرح تهیه شده برای سد گتوند در دهه ۴۰ ندارم». نکته جالب در این ادعا آن است که معاون وزارت مرتبط و مجری طرح، اطلاعی از سوابق این «افتخار ملی» ندارد.

۴- وزیر نیروی دولت دهم در هنگام افتتاح واحد اول نیروگاه سد گتوند گفته است: «امیدواریم که با همکاری کشورهای عراق و سوریه بتوانیم حداقل ۵۰ مگاوات برق به لبنان برسانیم. انگار که هدف از ساختن این سد رساندن چند مگاوات برق به لبنان بوده، حالا دشت خوزستان به یک کویر لوت دیگر هم

گسترش سدسازی توسعه صنعتی یا زیان ملی

پیام‌های متعدد از سوی مستشرقانی که در قرون گذشته سرزمین ایران را دیده و در نقاط مختلف آن گشته‌اند حکایت از توجه ایرانیان به آب و ذکاوت و تیزهوشی نسبت به اکتشاف، نگهداری و انتقال آن بوده است. این موضوع در تاریخ این سرزمین نیز از قول حکمرانان بزرگ نیز به اشکال مختلف اشاره شده است. زیرا بحث خشکسالی همیشه کشور ما را تهدید می‌کرده است. نوشته ذیل رهیافتی به سیاست متاخر سدسازی است گرچه بانیّت توسعه و تقویت زیرساخت صنایع صورت گرفته باشد ولی بحران آفرین و آسیب رسان بوده که از نظر شما می‌گذرد.

سردبیر

آن، ساخته شده که آثار آنها در مسیر رودخانه کارون و به ویژه در منطقه شوشتر از جمله آثار بدیع حفظ و هدایت آب می‌باشند. در زمان حاکمان دوره‌های بعد از ورود اسلام به ایران نیز سدسازی وجود داشته است چنانکه در دوره‌های آل بویه (بیش از هزار سال قبل)، غزنویان، ایلخانیان، صفویه و حتی در دوره قاجاریه براساس نیاز، سد‌هایی ساخته شده است.

در آن دوره‌ها بنابه دلایل عدیده‌ای امکان آسیب‌رسانی از سوی انسان به منابع آب ابداً امکان پذیر نبوده و چه بسا بنا بر اعتقادات و احترام به آب، چگونگی مصرف آن با آن چه هم اکنون شاهد هستیم کاملاً متفاوت بوده است. اندک بودن جمعیت، کشاورزی دیم، استفاده برنامهریزی شده و درست از آب چشمه‌ها، قنوات و چاه‌ها، نبودن تکنولوژی‌های بهره‌برداری سریع و کلان از منابع آب و استفاده انحصاری از آب در جهت کشاورزی و مصارف روزانه، همگی عواملی در جهت حفظ منابع و افزایش ذخیره آبهای تحت الارضی به منظور استفاده در ایام خشکسالی بوده است.

شاردن، سیاح فرانسوی که در زمان سلسله صفویه از ایران دیدار کرده در یادداشت‌های سفر خود می‌نویسد: در فن اکتشاف آب هیچ ملتی به پای ایرانیان نمی‌رسد. در گشت و گذاری در کتب پیشینیان، آب

جایگاه‌های جغرافیایی جهان غیر قابل تغییرند و لذا جا به جا کردن مناطق خشک و نیمه خشکی مانند ایران تحت هیچ شرایطی امکان پذیر نبوده و این ساکنان آن هستند که باید زندگی و نیازهای خود را مدیریت نمایند، یا به بیان دیگر این ما هم هستیم که باید خود را با شرایط غیر قابل تغییر حاکم بر جهان تطابق دهیم.

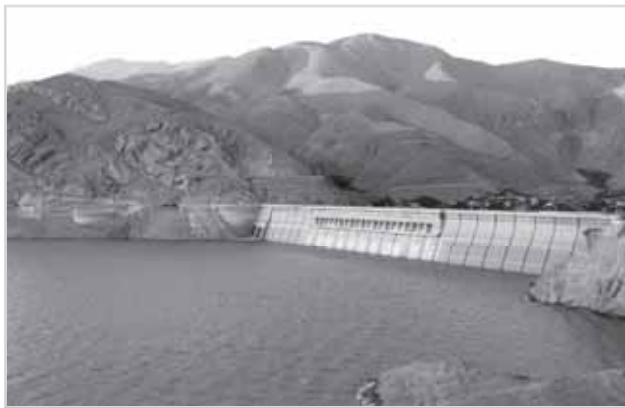
خشکسالی‌ها و کم‌بارانی‌ها مربوط به سال‌های اخیر نبوده و سابقه‌ای دیرینه دارند چرا که در لوح معروف داریوش کبیر که از یزدان پاک تقاضا می‌کند تا سرزمین‌اش را از دروغ و خشکسالی در امان نگه دارد، رنج خشکسالی‌های این سرزمین تاریخچه‌ای بس طولانی دارند. حال می‌ماند چگونگی رفتار ما با خودمان و تعامل با آن چه طبیعت در اختیار ما قرار داده است.

سد و بندسازی در ایران سابقه‌ای چند هزار ساله دارد و یقیناً به دلیل درک نیاز به ذخیره آب در فصول کم‌باران و خشک به این کار اقدام شده است. هنوز و پس از گذشت حدود ۲۵۰۰ سال از دوره پادشاهان هخامنشی و آثار به جا مانده از سد‌های ساخته شده در آن دوره پابرجاست.

در دوره سلاطین ساسانی سد و بندهای زیادی به ویژه در حوزه حکمرانی آنها «خوزستان» و به دلیل وجود رودخانه‌های متعدد در

از جمله عناصری بوده که همیشه توجهی خاص به آن ابراز گردیده و در صدر عناصر چهارگانه، مورد احترام قرار می گرفته است. اما متأسفانه چند سالی است که گویی ما ایرانیان دوستاندار و حافظ آب به دشمنی کور برای این مایه حیات تبدیل شده که نه در برنامه ریزی ها و نه در روش های مصرف آن، راه عقلانیت و خردورزی را در دستور کار نداریم.

تاقبل از سال ۱۳۵۷ تعداد کل سدهای احداث شده با تکنولوژی های جدید و با اهداف تولید انرژی و نیز کنترل آب و توسعه کشاورزی، ۱۹ واحد بود که ۱۳ سد به صورت مخزنی و ۶ سد به شکل تنظیمی بودند که شروع این سدسازی ها از سال ۱۹۵۰ (۱۳۲۹) بوده است. در سه دهه اخیر عطش سدسازی بنابه دلایلی که ذکر آنها در اینجا ضرورت ندارد، افزایش غیر قابل توصیفی به خود گرفت به گونه ای که فقط در چشم انداز برنامه پنجم ساخت ۶۰۰ سد با اعتباری معادل ۶۱ هزار میلیارد تومان پیش بینی شده بود.

نگرش یک سویه و تک بعدی به آب و نحوه مصرف آن، هم اکنون جامعه را با بن بست می مواجه کرده که تقریباً راه برگشت را بر روی آن بسته است. متأسفانه اهدافی که بر اساس همین نگرش تک بعدی تعریف شده اند مضر بودن خود را در درازمدت نشان داده که علاوه بر آن لجاجت در جرح و تعدیل آن اهداف خود مبدل به مشکل مضاعفی شده است. سرزمین خشک ایران با میانگین بارندگی یک سوم استاندارد جهانی (۲۳۰ از ۷۰۰ میلی متر) و تبخیر سه برابری نسبت به میانگین جهانی (۲۰۰۰ در مقابل ۷۰۰ میلی متر) در مسیر روندی قرار گرفته است که از نظر عوامل طبیعی، هیچ راه برگشتی بر آن متصور نیست.

حال اگر تصمیم گیری ها و برنامه ریزی ها به گونه ای باشند که موجب شدت بخشیدن به عوامل فوق الذکر شوند اصطلاحاً «قوز بالاقوز» خواهد شد.

پس از پایان جنگ تحمیلی هشت ساله برای نشان دادن آن که می توان عقب ماندگی ها را در زمینه توسعه جبران نمود اقدام به برنامه ریزی برای احداث تعداد زیادی سد شد که در سالهای اخیر خطا بودن این تصمیم ها چهره خود را نشان داده است.

این در حالی است که کشورهای سازنده سد در جهان با بررسی اثرات این سدسازی ها بر وضعیت آب، اقدام به تخریب تعداد زیادی از سدهای خود نمودند.

هم اکنون تاثیر نامطلوب این طشتک های تبخیر آب در سرزمین خشک ایران اظهر من الشمس است و خشک شدن چشمه ها و قنات ها و چاه ها و تالاب ها در تمامی گوشه و کنار کشور از شمال تا جنوب و از شرق تا غرب بر کسی پوشیده نیست.

از ۴۱۰ تا ۴۲۰ میلیارد متر مکعب نزولات آسمانی فقط یک سوم آن مورد بهره برداری قرار می گیرد که از این مقدار در حدود ۶۰ درصد به صورت تلفات و تبخیر به هدر می رود.

بسیاری از سدهایی که در مناطق گرمسیر برپا شده اند گویی که برای به هوافرستادن همان اندک آبی که در گذشته ضمن تامین نیاز کشاورزان، سفره های زیرزمینی را نیز تغذیه می کردند ساخته شده اند.

سد میناب در استان هرمزگان نشان داد که سرعت تبخیر آب با چاه شتابی می تواند به وقوع بپیوندد و سد ماشکید در سیستان و بلوچستان که به خشکیدن قنات های کشاورزان منتهی شد چه راحت آبی را که کشاورزان نیازمند و اراضی تفتیده به آن نیازمندند به هوا می فرستد.

هم اکنون کشت برنج در شمال کشور دست به گریبان کم آبی شدید است و در عوض سدهای متعدد بر روی رودخانه های گیلان، مازندران و گلستان، آب های را که پیش از این موجبات کشت محصولات کشاورزی را فراهم می آوردند به بخار آب تبدیل می کنند. یکی از دلایل ساخت سدهایی از قبیل البرز، تجن، گاوشان و در حال حاضر سفارود، مهار آبهای فصلی و سیلاب های بیان شده است، در صورتی که بارندگی چند دقیقه ای اواخر تیرماه و بروز خسارات جانی و مالی شدید ناشی از آن، نشان داد که این عوارض ناشی از انهدام جنگل های بالادست می باشد که دولت تاکنون فقط آمارهای تخریب این جنگل ها را منتشر کرده است. اگرچه سد سازان هنوز به این باور نرسیده اند که این دیوارهای بتونی چه اثرات مخربی بر محیط زیست، از بین بردن اراضی مزروعی و جنگل ها، آبهای تحت الارضی و اکوسیستم های چند هزار ساله دارند، اما توجه به آماری بسیار ساده از تبخیر آب در پاچه های پشت سدها می تواند زنگ هشدار برای آنها باشد، چرا که تا سال ۲۰۳۰ (۱۵ سال دیگر) بسیاری از مناطق این سرزمین به کویر مبدل خواهد شد.

تحریریه مجله دامپرووران

بنیاد ملی گندمکاران ایران تشکیل شد

گندم به منظور توانمندسازی دیگر کشاورزان اعلام آمادگی کرده و آمادگی داشته باشد که از مزارع خود به عنوان کارگاه آموزشی بهره‌گیری نماید.

خبرنگار مجله دامپروان همچنین در گفتگوی اختصاصی با مهندس اسفندیاری پور مشاور وزیر و مدیر طرح خودکفایی گندم در رابطه با این بنیاد پرسش کرد، وی گفت: این بنیاد از کشاورزان خبره، پیشبر و پیشگام و آندسته از کشاورزانی که از نظر بهره‌وری به نتایج خوبی دست یافته‌اند و از دانش کاربردی لازم برخوردارند تشکیل خواهد شد.

وی در پاسخ این سوال که چه تعداد از این دسته کشاورزان پیشرو برای عضویت در این بنیاد ملی شناسایی شده‌اند گفت: تاکنون ۲ هزار و ۷۰۰ کشاورز دارای این ویژگی شناسایی شده‌اند که البته این شناسایی به طرق مختلف در حال انجام است.

مهندس اسفندیاری پور همچنین یادآور شد این بنیاد برای اولین بار در کشور تشکیل شده است و نمایندگان گندمکار پیشگام ۳۲ استان کشور طی مراحل انتخابات در آن حضور خواهند داشت که به عنوان یک نهاد ترویجی، آموزشی برای توسعه کمی و کیفی گندم مورد حمایت دولت خواهد بود.

وی یادآور شد این بنیاد از عضویت افتخاری اساتید دانشگاه، صاحب نظران اقتصاد کشاورزی و کسانی که در عرصه ترویج و آموزش و اطلاع رسانی ایفای نقش کرده‌اند برخوردار خواهد شد. گفتنی است در حال حاضر آقایان ایمانی به عنوان هیات رئیسه بنیاد ملی از استان گلستان، هاشمی به عنوان نایب رئیس هیات مدیره از استان آذربایجان شرقی، خان محمدی دبیر از استان زنجان، اکبری خزانه‌دار از استان مازندران و خانم باقری به عنوان عضو همچنین دکتر آستانی به عنوان مشاور در این بنیاد انجام وظیفه خواهند کرد...

بنیاد ملی توانمندسازی گندمکاران ایران با همت معاونت زراعت، مدیر طرح خودکفایی گندم تعدادی از گندمکاران پیشرو در سراسر ایران و آگاهان به ساختار کشاورزی کشور با هدف فرهنگ سازی در جهت افزایش بهره‌وری از منابع آب و خاک و کلیه نهاده‌های تولید، جذب سرمایه‌های فکری، نوآوری و انتقال تکنولوژی نوین به گندمکاران در زمینه‌های مختلف و به طور کلی ترویج و ارتقاء سطح دانش کاربردی بهره‌وران تشکیل شد.

بنیاد ملی گندمکاران ایران بر آن است که مشارکت بیشتر و گسترده‌تر گندمکاران پیشگام را در سیاستگذاری برای بهبود تولید گندم جلب و در عین حال نظرات و دیدگاه‌های فنی در زمینه افزایش راندمان آبیاری تحت فشار و استفاده بهینه از مکانیزاسیون را در گستره کشاورزی ایران ترویج کند. دکتر آستانی چهره نام آشنای صنعت مرغداری و کوشنده خستگی‌ناپذیر در عرصه کشاورزی که طی سالیان متمادی گذشته همواره کوشیده است نظریه‌ها و دیدگاه‌های مختلف در عرصه دام و طیور و کشاورزی را تدوین و در مسیر برای تصویب قانونی قرار دهد در عین حال با ایجاد تشکیلات منسجم زمینه‌های اجرایی آنها را فراهم سازد به عنوان یکی از آگاهان تدوین کننده پیش نویس اساسنامه این بنیاد به خبرنگار مجله دامپروان در پاسخ این پرسش که منظور از «گندمکار پیشگام» چیست و این تعریف شامل چه دسته از بهره‌وران گندمکار می‌شود گفت: گندمکار پیشگام گندمکاری است حقیقی یا حقوقی که با بهره‌گیری از یافته‌های علمی و تحقیقاتی، از آب و خاک و نهاده‌ها به نحو مطلوب استفاده نموده و به تولید کمی و کیفی قابل قبول دست یافته و نزد کشاورزان دیگر دارای حس شهرت بوده و در انتقال تجربیات خود به سایرین کوشا بوده است. وی یادآور شد «گندم کار پیشگام»، کشاورزی است که در راستای اهداف طرح افزایش ضریب خود اکتایی

پیشنهادی جدید «بیمه تثبیت قیمت و درآمد» برای کشاورزان

در دیدار صمیمانه با وزیر

شیر و یا کشمش تسری داد و از «بیمه تثبیت قیمت و درآمد» به عنوان یک راهکار تعیین کننده در این حوزه یاد کرد.

دکتر آستانی در این رابطه به خبرنگار مجله دامپروان گفت: طی این دیدار همچنین طرح جامع «مدیریت زنجیره پوپک» شامل تمامی فرآیندهای ساختار کشاورزی را با مهندس حجتی وزیر محترم جهاد کشاورزی در میان گذاشتم. در پایان به تولید صادرات محور صنعت مرغداری اعم از مرغ، تخم مرغ و جوجه یکروزه و... برای آقای مهندس حجتی توضیح داده شد و تأکید گردید که حمایت از تجهیز تمامی کشتارگاه‌های طیور موجود به خط ۲ توسط دولت با تامین منابع ارزان قیمت و امکانات به روز و تولید بانگاه صادراتی در شرایط فعلی می‌تواند صنعت مرغداری را احیاء و با جهش در امر صادرات مواجه نماید. دکتر آستانی یادآور شد: برای طرح صندوق بیمه تثبیت قیمت و درآمد پیشنهاد دامدکنتر خلیج، رئیس سازمان دامپزشکی کشور و دکتر رکنی به عنوان نمایندگان وزیر به منظور حسن اجرای کار و در قالب هیات مدیره این صندوق منصوب شوند که این پیشنهاد نیز مورد توجه وزیر قرار گرفت و مقرر شد در این زمینه ملاقات‌هایی با سازمان عشایر و سازمان تعاون روستایی برای پیگیری این پیشنهادها انجام گیرد.

بسته پیشنهادی ارائه شده خود را با عنوان «بیمه تثبیت قیمت و درآمد» با وزیر در میان نهاد و چنین استدلال کرد: که جنابعالی به خوبی می‌دانید که صندوق بیمه کشاورزی به دلیل ریسک‌پذیری بسیار بالای محصولات کشاورزی و فرآورده‌های دام و طیور تاکنون مبالغ هنگفتی بدهکار شده است و توان اجرای همه جانبه بیمه محصولات زراعی، باغی، دام، طیور و آبزیان را در شرایط کنونی ندارد. جنابعالی نیز تلاش بسیار زیادی برای افزایش بودجه این صندوق انجام داده‌اید که مشکلات بخش را حل نمایند ولی در بسته حمایتی که سال گذشته ارائه شد طرحی پیشنهاد شده به نام «بیمه تثبیت قیمت و درآمد» که می‌تواند راه حل نهایی و قطعی این بحران باشد به این معنی که براساس قیمت تضمینی یا قیمت کارشناسی، کلیه محصولات را بیمه می‌کنیم که اگر قیمت پایین آمد و کشاورز یا مرغدار زیان دید بیمه پرداخت کند.

دکتر آستانی در تشریح بیشتر این نوع بیمه گفت: فرض کنیم ۲ میلیون تن گوشت مرغ از نظر قیمت توافقی بیمه شوند و از هر کیلو رقی هر چند اندک برای بیمه کسر و به صندوق واریز شود، تردیدی ندارم که تمامی بدهی‌های صندوق پرداخت شده و صندوق به موقعیتی ممتاز از نظر دارایی و نقدینگی نائل می‌شود. ایشان این مثال را به تمامی محصولات از جمله قیمت ۱۴۴۰ تومانی

دکتر غلامرضا آستانی کوشنده‌ای خستگی‌ناپذیر در عرصه صنعت طیور کشور در سال گذشته طی گزارشی مشروح و مستدل در بسته‌ای حاوی تحلیل از ساختار کلان صنعت مرغداری و راه‌های عملی و اجرایی برای حل مشکلات و معضلات آن، موسوم به بسته حمایتی را به صورت نامه‌ای

سرگشاده برای وزیر جهاد کشاورزی ارسال کرد. بخشی از متن این بسته پیشنهادی که حاوی راهکارهای عاجل، میان مدت و دراز مدت برای کشاورزی کشور به ویژه صنعت مرغداری بود طی سال گذشته در مجله دامپروان انتشار یافت. حال پس از یک سال مهندس محمود حجتی وزیر جهاد کشاورزی به رغم اشتغالات بسیار و فرصت‌های محدود؛ نشستی صمیمانه در هفته دوم مرداد ماه گذشته با دکتر آستانی برگزار کردند. در این نشست که مهندس آقای مهندس معاونت پارلمانی وزیر، دکتر مددی نماینده مجلس و عضو کمیسیون برنامه و بودجه و تنی چند از کارشناسان مرتبط حضور داشتند؛ دکتر آستانی ضمن تبریک به وزیر جهاد کشاورزی و معاونان ایشان به خاطر تشکیل و سازماندهی بنیاد ملی توانمندسازی گندمکاران ایران موسوم به «بنیاد ملی گندم» و تدوین پیش نویس این بنیاد، یکی از بندهای

قیمت جهانی شیر به شدت کاهش یافت

اخیراً، قیمت‌های جهانی لبنیات به پایین‌ترین حد خود از اوت سال ۲۰۰۹ تاکنون رسیده است. قیمت مذکور دقیقاً نصاب بالاترین قیمت لبنیات در ماه اوت سال ۲۰۱۴ است. این خبر ممکن است در کوتاه مدت مطلوب مصرف‌کنندگان باشد اما در میان مدت و درازمدت این گونه به نظر نمی‌رسد. برای آن دسته از تولیدکنندگانی که امید به بقای خود دارند این بدان معنی است که در حال حاضر باید کمر بندها را محکم کرده چرا که به دنبال این وضع، یک دوره دشوار و ریاضت در پیش دارند و حتی اگر قیمت‌های شیر بهبود

یابد آنها باید به جبران زیان‌های دوران کاهش قیمت شیر بپردازند. بنابراین باید آنان خیلی زودتر از زمانی که مدنظرشان است اقدام به جمع‌آوری پول به منظور سرمایه‌گذاری در شغل خود باشند. بنابراین دامداران نیاز دارند که برای جبران این خسارت، زودتر از آن که فکری برای سرمایه‌گذاری بنمایند، اقدام به جمع‌آوری پول کنند. البته دامداران حسب تجربه به سالیان متمدای به خوبی می‌دانند که این بحران به دلیل نیاز مصرف‌کنندگان به ماده حیاتی شیر چندان دوام نخواهد یافت.

نتایج برگرفته از یک تحقیق در آمریکا، مصرف شیر خام بسیار خطرناک است

تجزیه و تحلیلی که اخیراً در آمریکا به عمل آمده، معلوم نموده که مصرف شیر خام و یا غیر پاستوریزه خطرهای قابل توجهی به دنبال دارد. مصرف‌کنندگان شیر خام و غیر پاستوریزه صد برابر بیشتر در معرض ابتلا به بیماری‌های ناشی از شیر گاو تازه و وضع حمل کرده می‌باشند. در واقع شیر خام ارتباط نزدیکی با بیش از نصف بیماری‌های مرتبط با شیر خام تازه در آمریکا دارد. هرچند براساس تخمین، در حدود ۳/۵ درصد از مردم آمریکا شیر تازه مصرف می‌کنند. آلاینده‌های باکتریایی در شیر خام معمولاً عبارتند از سالمونلا، کامپیلوباکتر، انواع لیستریا و ایشریشیاکلی. این باکتری‌ها می‌توانند موجب عوارضی از قبیل اسهال، استفراغ، تب، دردهای شدید عضلانی و در بعضی اوقات نارسایی کلیوی و حتی مرگ شوند.

ترجمه و تدوین: فرانک مسعودی

احیای ۵۵۰ هزار هکتار اراضی خوزستان و چند پیشنهاد سازنده برای تضمین آینده این طرح

کارگزاران کنونی، تنها وظیفه آماده سازی این اراضی را به عهده دارند، اما باید دید گاهی بسیار وسیعتر از آن چه هست را برای آینده دشت خوزستان که می تواند تولید و نهایتاً خود کفایی و بعضاً صادرات چنین محصولاتی را در پی داشته باشد، در منظر برنامه ریزی کلان کشور داشته باشیم.

گرچه نطفه اجرای این طرح در سال ۱۳۷۵ و طی سفر مقام معظم رهبری به آستان خوزستان بسته شد، اما دریغ که این همه سال، اجرای آن به بوته فراموشی سپرده و بعضاً در سنواتی که درآمدهای نفتی کشور به حدی بود که می توانست نمونه های دیگری را در سایر مناطق کشور به جریان اندازد، از اجرای چنین امور مهم و زیرساختی شانه خالی شد.

به هر حال، با تأکید و تایید بر لزوم اجرای این طرح تا آخرین هکتار، ضرورت دارد تا شرایط پس از آماده سازی رانیز مورد بررسی قرار داده و مد نظر داشته باشیم. بدون شک تامین اعتبار این طرح یکی از نقاط قوت در پیشبرد اجرای آن است که در صورت تمایل در به بار نشستن این نهال، باید اعتبار مشابهی برای مراحل بعدی آن نیز در نظر گرفته شود.

نکته ای که در اینجا قصد بررسی آن را داریم، آینده و شرایط پس از اتمام آماده سازی این اراضی و با هر طرح مشابه دیگر است، چرا که با در نظر گرفتن حجم تخصیص اعتبار و فعالیت های انجام شده باید رسیدن به اهدافی بسیار بزرگ در دستور کار قرار گرفته باشد و قصد رجعت به شرایط قبل از اقدام به آماده سازی نیست. و اما موضوعاتی که جبراً باید

مالی و فنی کشاورزان خارج است. بنابراین اقدام به این کار توسط دولت به نوبه خود منطقی ترین روش در توسعه زیرساخت های کشاورزی است که نتایج آن در درازمدت آشکار خواهد شد.

معضل خرد شدن اراضی و غیر اقتصادی شدن آنها در ۳۳ دهه اخیر آسیب های زیادی به بهره برداران به دلیل بالا رفتن هزینه های تولید و ناکارآمد کردن مکانیزاسیون در این اراضی وارد کرده که آسیب نهایی آن به مجموعه اقتصاد کشور تحمیل می شود. حال، ابتدایی ترین نتیجه مثبت این طرح یکپارچه سازی اراضی و ایجاد قطعات بزرگ با امکان استفاده از ماشین ها و ادوات کشاورزی و فناوری های نو در آنها می باشد.

ضمن تقدیر و تشکر از تمامی کوشندگان و زحمتمکشانی که در گرمای بعضاً ۶۰ درجه آفتاب خوزستان و تابستان های طاقت فرسای آن، به این کار مهم اشتغال دارند، اگر چه

طرح کلان و یگانه آماده سازی ۵۵۰ هزار هکتار از اراضی دشت های استان های خوزستان و ایلام، بدون شک ناشی از نگاه بلند مدت به اقتصاد کشور با اتکاب به بخش کشاورزی است.

فلات ایران اگر چه موارد مشابه دیگری همچون دشت خوزستان را در سایر مناطق جغرافیایی خود دارد، لکن ویژگی های مترتب بر دشت خوزستان از قبیل خاک مستعد کشاورزی، آب فراوان که در چند رودخانه مانند دز، کارون، کرخه، مارون جریان دارد و گرما و آفتاب بی دریغ، آن را از سایر موارد مشابه برتر نشان داده، به گونه ای که در صورت مهیا شدن زیرساخت ها قادر است تا بسیاری از محصولات استراتژیک و مورد نیاز داخلی را تولید و نگاهی به بازارهای تجاری فرامنطقه ای نیز داشته باشد.

یقیناً آماده سازی اراضی کشاورزی و قابل کشت نمودن آنها در سطح وسیع از عهده و توان

شود که ضمن حفظ منافع مالکان اولیه اراضی، غیر قابل برگشت بودن به شرایط پیشین را قانونمند نماید. این کار را می توان از طریق تاسیس شرکت های تعاونی تولید، شرکت های سهامی زراعی، اتحادیه های کشاورزی به صورت سهامدار کردن مالکان در تمامی امور اجرایی و منافع نهایی و یا به هر شکل ممکن دیگر به اجرا در آورد.

از سوی دیگر بافت اجتماعی و انسانی این مناطق لزوم قانونمند کردن این مهم را ایجاب می نماید. چرا که روستانشینان مناطق اجرای طرح (اکثر اعراب زبان)، خصوصیات ویژه ای در حفظ مایملک خود و مخصوصاً اراضی تحت اختیار دارند و لذا به منظور پیمودن راه موفقیت در اجرای طرح باید برای این افراد «منافع ملموس» ایجاد نمود.

۲- دومین موضوع را با این پرسش آغاز می کنیم که: «آیا قرار است پس از آماده سازی، این اراضی باز هم به همان شکل و صورت در اختیار کشاورزان قرار گرفته و باز هم بر همان سبک و سیاق گذشته بر روی آنها فعالیت های کشاورزی به اجرا در آید؟»، که اگر چنین باشد صرف آن همه بودجه و انرژی و کار اساساً چه ضرورتی داشت!

قطعاً تخصیص آن همه اعتبار و صرف کردن آن همه وقت و نیرو باید اهداف عالی تری را پیش رو داشته باشد که در این صورت برای دست یابی به آنها و در صورت

از آنجا که وزارت جهاد کشاورزی این فرصت را به دست آورده است که بتواند افتخار اجرا و در اختیار گرفتن این طرح را با تمام کاستی ها و مزیت ها به دست بگیرد باید از هم اکنون به نکاتی توجه کند. الف: تولید محصولات در این اراضی با دیدگاه «قابلیت برای صادرات» باشد. تولید در سطوح اراضی وسیع حداقل ۵۰ تا ۱۰۰ هکتار صورت گیرد، کاشت ۲ تا ۳ محصول در سال و رعایت کاشت محصولات با مزیت نسبی

در دستور کار قرار گیرند و اهمیت آنها در زمان اجرا و بعد از آن در برنامه ریزی ها لحاظ شوند. به قرار زیر می باشند:

۱- خرد شدن اراضی بزرگ پس از اصلاحات اراضی در سال های دهه ۱۳۴۰، ضایعه بدون برگشتی بود که آثار سوء آن اکنون دامنگیر بخش کشاورزی کشور شده و سطح وسیعی از اراضی کشاورزی را غیر اقتصادی نموده است. عدم امکان استفاده از ماشین های کشاورزی و فناوری های نوین آبیاری، بالا رفتن تورمی هزینه ها و قیمت نهاده ها و دستمزدها، منجر به افزایش قیمت تمام شده محصولات و غیر قابل رقابتی شدن آنها گردیده است.

درآمد کم و هزینه های زندگی بالا موجبات یأس و بی انگیزگی کشاورزان را فراهم آورده که منجر به تخلیه تدریجی زمین های کشاورزی در حاشیه روستاها شده است.

از آنجایی که اراضی این طرح در اختیار خرده مالکان کم درآمدی است که به سختی تمایلی به جابجایی یک سانتی متر از حدود اراضی تحت مالکیتشان را ندارند، برگرداندن این اراضی پس از آماده سازی به شرایط گذشته به هیچ عنوان امکان پذیر نمی باشد. قطعه بندی اراضی به قطعات حداقل ۵۰ هکتاری در جهت امکان استفاده از ماشین ها و فناوری های نوین باید به گونه ای طراحی

درآمدهای بالا به شکل مناسب و متعادلی به کار، فعالیت و زندگی مشغولند. کشت بهترین محصولات صیفی و سبزی مانند انواع خربزه و مارچوبه که سابقه کشت در منطقه دزفول دارد، امکان پذیر است.

هرچند کشور ایران یکی از عمده واردکنندگان گندم در دنیا است، لکن مصرف افزون بر هزار و سیصد لیتر آب برای تولید یک کیلوگندم در خوزستان به هیچ عنوان منطقی نبوده و صرفه اقتصادی نیز ندارد و لذا مصرف نهاده‌ها و به ویژه آب برای تولید محصولات با «مزیت نسبی» می‌تواند کفه ترازوی صادرات و واردات را به نفع کشور سنگین نماید و ارزش محصولات صادراتی را بالا ببرد.

۴- اما مهم‌ترین نکته‌ای که می‌تواند آینده طرح را با توفیق و شکست مواجه نماید برنامه‌ریزی دقیق در نیازهای پرسنلی، ماشین‌های متناسب با سطوح زیر کشت و انواع کشت‌ها، بررسی و نیازسنجی دنباله بندها، ضرورت تاسیس شرکت‌های خدماتی، پیش‌بینی سرویس و نگهداری و خدمات پس از فروش ماشین‌ها و ادوات وارداتی، تشویق و تقویت تولیدکنندگان داخلی ماشین‌ها و ادوات کشاورزی به منظور کاهش واردات، پایه‌ریزی اجرای مکانیزاسیون، مشابه آن چه در واحدهای بزرگ کشاورزی سایر کشورهای پیشرفته مورد استفاده قرار می‌گیرد، توجه به فارغ‌التحصیلان کشاورزی بومی این مناطق

کشاورزان با کسب درآمد بیشتر، رفاه و آسایش بیشتری را تجربه خواهند کرد و مضافاً به دانش و تکنولوژی روز مجهز خواهند شد.

ج: استان خوزستان و مناطق مجاور آن دارای ویژگی‌هایی است که سایر مناطق کشور از آن بی‌بهره‌اند. امکان کاشت ۲ تا ۳ کشت منطبق با فصول سال، داشتن زمین، آب و آفتاب فراوان و کشاورزانی که کمتر تمایل به شهرنشینی شدن دارند از آن جمله‌اند. برنامه‌ریزی، نظارت و هدایت کشاورزان در جهت تولید محصولات با «مزیت نسبی» موجب سرعت بخشیدن به استهلاک سرمایه شده و شرایط حضور بهره‌برداران بخش کشاورزی را حداقل در بازارهای کشورهای مجاور فراهم می‌آورد، کاری که ترکیه با برنامه‌ریزی و قدرت تمام انجام داده و اکنون کشاورزان آن با کسب

لزوم باید اقدام به وضع قوانین حافظ چنین طرح‌هایی نمود. مسلماً طراحی و ساخت مزارع بزرگ و اقتصادی با مقوامت‌هایی از سوی مالکان آنها روبرو خواهد شد، اما مدیریت کردن این چالش در حد کلیت طرح ارزشمند است.

۳- وزارت جهاد کشاورزی این فرصت را به دست آورده است که بتواند افتخار اجرا و در اختیار گرفتن این طرح را با تمامی کاستی‌ها و مزیت‌ها به دست بگیرد، لکن نکاتی را باید از اکنون مدنظر داشته و در دستور کار خود قرار دهد:

الف: تولید محصولات در این اراضی باید با دیدگاه «قابلیت صادرات» باشد و نه فقط تأمین نیاز داخل. در حال حاضر حتی کشورهای توسعه نیافته با امکان بررسی صدور یک کالا و با محصول، اقدام به تولید آن می‌نمایند کما این که مشاهده می‌کنیم گل‌ها و یا محصولات سبزی و صیفی کشورهایمانند اتیوپی و اریتره، سر از بازارهای اروپا و کشورهای غربی در می‌آورند.

ب: تولید محصولات استراتژیک باید به صورت کشت در اراضی وسیع (حداقل واحدهای ۵۰ تا ۱۰۰ هکتاری) به اجراء آید تا منجر به کاهش هزینه‌ها و داشتن قدرت رقابت با محصولات مشابه خارجی باشد. در چنین کشت‌هایی هم بهره‌وری نهاده‌ها (آب، زمین، کود، بذر، سم و...) افزایش یافته و هم

سو و اسیر رکود، گرانی و تورم مخرب از سوی دیگر شوند، به خودی خود عوامل و انگیزه‌های پیشرفت و توسعه مضمحل خواهند شد.

تقریباً تمامی کشورها و دولت‌هایشان حامیان بی‌چون و چرای کشاورزان‌شان هستند و به‌صورت گوناگون به آنها یاری می‌رسانند. پشتیبانی مالی، اعتباری و تسهیلاتی از این طرح که می‌تواند نقطه آغازینی برای موارد مشابه باشد، عزمی جدی در جهت شنا کردن بر خلاف مسیر آب را می‌طلبد.

در صورت ادامه روند ریزش ریزگردها بر استان‌های ایلام و خوزستان که همه چیز را تحت تاثیر خود قرار داده است امکان دارد در آینده‌ای نه‌چندان دور تمایل و حتی اجبار به مهاجرت از این ۲ استان از خطری بالقوه به خطری بالفعل در آید که در چنین صورتی عواقب آن مصیبت بار خواهد بود و هر آنچه رشته شده است دوباره پنبه خواهد شد.

دولت یازدهم باید از این فرصت کوتاه حداکثر بهره‌برداری را برده و هرچه سریعتر با تشکیل گروه‌های کارشناسی در جهت به‌ثمر رساندن این طرح اقدام‌های لازم را به عمل آورد، «فردا دیر است».

مهدی رجول دزفولی

علمی و فنی و منطبق با نیازهای امروزی کشور تعریف نمود؟

۴- در مورد نقش بنگاه‌های مالی اعم از دولتی و یا خصوصی چه طرح و برنامه‌هایی ریخته شده است؟

اگر باز هم قرار باشد برای تهیه یک تراکتور و یادنباله‌بند، کشاورزان را گرفتار هفتاد و ۷ خوان سیستم بوروکراسی فشل و ناکارآمدی که امتحان خود را طی چند دهه گذشته پشت سر گذاشته نمود، چنین طرحی قادر به برآورده نمودن آمال و آرزوهای طراحان آن نخواهد بود. اساساً طرح‌های این چنینی به دلیل نبودن نیاز به ردیف‌های اعتباری جداگانه و با دیدگاه درازمدت دارند. در صورتی که بهره‌برداران گرفتار چنبره بهره‌های نامتعارف بانکی از یک

در جهت ایجاد اشتغال و ممانعت از مهاجرت روستائیان، برنامه‌ریزی در کشت محصولات مبتنی بر شرایط اقلیمی، فراهم نمودن امکانات به منظور اعمال زنجیره تولید، تاسیس و یا توسعه صنایع فراوری و تکمیلی محصولات مازاد بر مصرف و بسیاری جزئیات دیگر که باید از اکنون مورد بررسی و تصمیم‌گیری قرار گیرند، همه و همه سرنوشت و آینده این طرح را رقم خواهند زد.

به منظور کسب نتایج متناسب با سرمایه‌گذاری در این طرح و گذر از روند کهنه و معیشتی گذشته باید به چند نکته اساسی توجه کرد که می‌توان آنها را در قالب پرسش‌هایی مطرح نمود:

۱- چه اهداف کوتاه مدت، میان مدت و درازمدتی برای این طرح تعریف شده است؟
۲- آیا برنامه‌های پیش‌بینی شده قادر به برآورده نمودن بخشی از اهداف سند ۲۰ ساله با محوریت قرار دادن بخش کشاورزی می‌باشند؟

۳- آیا به منظور دست‌یابی به اهداف تدوین شده (احتمالی) برای حفظ و نگهداری و بهره‌برداری طرح، ساختاری سازمانی تعریف شده است که اگر چنین است چه تعداد افراد متخصص، کارشناس، تکنسین، آبیاری، راننده ماشین‌آلات و غیره باید به کار گرفته شوند و اگر چنین نیست پس چگونه باید چنین طرحی را در قالب و چهارچوب‌های

پیش بینی قیمت و تولید در بازار جهانی لبنیات در ماه های پیش رو

ترجمه و تدوین: فرانک مسعودی

تا کاهش قیمت ها به سطح تولیدکنندگان شیر تسری یافته و قیمت در سطح مزارع تولیدی کاهش یابد. در نتیجه پیش بینی می شود تولید شیر در برخی کشورهای عمده تولیدکننده نسبت به سال ۲۰۱۴ کاهش یابد. انتظار می رود در نیوزیلند تولید شیر در سال ۲۰۱۵ نسبت با سال ۲۰۱۴ تا یک درصد کاهش نشان دهد.

پیش بینی تولید شیر در برخی کشورهای شاخص تولیدکننده این محصول

آرژانتین

انتظار می رود تولید شیر در آرژانتین طی سال جاری با ۹ درصد کاهش روبه رو شود. دلایل این امر شرایط نامناسب جوی در ابتدای سال و ادامه اوضاع نامناسب اقتصادی ذکر شده است. گفته می شود که تورم شدید و عدم دسترسی به اعتبارات مورد نیاز، همچنان

معمولی "تولید شرکت تعاونی Fonterra، برای تحویل پنج ماهه، به ۱۸۲۰ دلار/تن، فوب، تنزل پیدا کرد. به نظر می رسد که قیمت "پودر شیر بدون چربی - SMP" نیز به سرعت در حال سیر نزولی بوده و در معاملات ۱۵ جولای به ازای هر تن ۱۵۹۵ دلار، برای تحویل سه ماهه، مورد معامله قرار گرفت.

این در حالی است که عواملی که منجر به بروز روند نزولی قیمت ها شده اند هنوز در بازار حضور دارند. از یک سو واردات و تقاضا برای پودر شیر کامل در چین هنوز ضعیف بوده و علاوه بر آنکه روسیه نیز تحریم واردات محصولات لبنی از تولیدکنندگان عمده را تا ماه اگوست ۲۰۱۶ (اواسط تابستان سال آینده) تمدید کرده است، ارزش برابری دلار هم هنوز قدرت خود را حفظ کرده است.

در این حال بازارها تلاش دارند تا خود را با شرایط جدید تطبیق دهند. این روند باعث شده

وزارت کشاورزی آمریکا در دو مین گزارش سالانه خود در زمینه تولید و تجارت جهانی لبنیات پیش بینی نموده است که تولید پودر شیر کامل WMP توسط صادرکنندگان عمده طی سال ۲۰۱۵ هشت درصد کاهش یابد.

بر اساس این گزارش، همچنین انتظار می رود صادرات جهانی پودر شیر بدون چربی SMP نیز طی سال جاری با پنج درصد افزایش روبه رو شود.

در سال جاری، تقاضای جهانی برای WMP کاهش یافته و این روند باعث کاهش قیمت ها به پایین ترین سطح از سال ۲۰۰۹ تاکنون شده است. این روند در جریان تازه ترین جلسه معاملات بورس جهانی لبنیات در نیوزیلند به تاریخ ۱۵ جولای ۲۰۱۵ (تیر ۹۴) نمود بهتری پیدا کرد.

در معاملات روز، قیمت "پودر شیر کامل

تولید شیر توسط صادرکنندگان عمده جهانی میلیون تن

	2014	2015 Dec. 2014 For.	2015 July 2015 For.	Forecast Change %
Argentina	11.1	11.7	10.7	-9%
Australia	9.7	9.8	9.8	0%
EU-28	146.5	147.0	147.0	0%
New Zealand	21.9	22.1	21.7	-2%
United States	93.5	96.3	94.7	-2%
Total	282.7	286.9	283.4	-1%

و با یک درصد افزایش روبه‌رو شود. انتظار می‌رود تعداد دام‌های شیری در استرالیا نسبت به سال قبل ثابت باقی مانده و لذا افزایش تولید ماحصل بهبود بهره‌وری در واحد دام خواهد بود.

اتحادیه اروپا

گرچه تولید شیر در اتحادیه اروپا به میزان یک درصد نسبت به سال قبل کاهش نشان می‌دهد، اما انتظار می‌رود که در زمان باقیمانده تا پایان سال جاری این کاهش جبران شود؛ لذا تغییر چندانی نسبت به میزان تولید پیش‌بینی شده در ماه دسامبر مشاهده نشده و انتظار می‌رود سطح تولید سال جاری از افزایش جزئی نسبت به سال ۲۰۱۴ برخوردار شود. با وجود حذف سهمیه‌بندی تولید شیر در

کوچک‌تر شدن بخش صنایع لبنی فضا برای تولیدکنندگانی که کارآیی بهتری دارند بیشتر شده و در نتیجه بازدهی دام‌ها افزایش خواهد یافت.

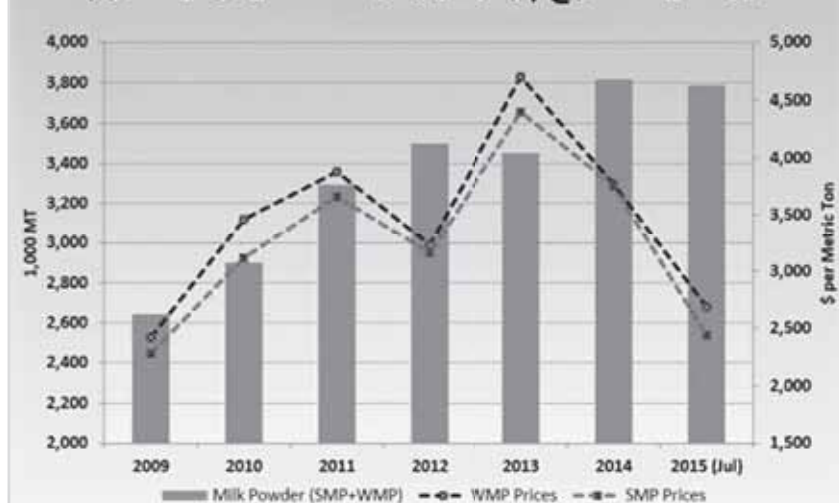
استرالیا

تولید شیر در این کشور از ماه می تاکنون حدود سه درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش نشان می‌دهد. هرچند فصل تولید از ماه آگوست آغاز شده و تا ماه اکتبر به اوج خود خواهد رسید. شرایط آب و هوایی نیز تاکنون مناسب بوده گرچه خطر بروز پدیده جوی "النینو" تا حدودی بر دورنمای تولید شیر سایه افکنده است. با فرض مناسب باقی ماندن شرایط آب و هوایی، پیش‌بینی می‌شود میزان تولید نسبت به سال قبل چندانی تغییری نداشته

مشکل ساز بوده و علاوه بر آن، تولیدکنندگان شیر و صاحبان دامداری‌ها با محدودیت واردات اقلامی نظیر ماشین‌آلات کشاورزی و همچنین محدودیت صادرات فرآورده‌های لبنی و کاهش چشمگیر قیمت "پودر شیر کامل" در بازار جهانی روبه‌رو هستند.

صادرات شیر آرژانتین عمدتاً به صورت WMP بوده و لذا کاهش قیمت‌های جهانی و دورنمای ضعیف بازار آن، فشارهای مضاعفی را بر تولیدکنندگان این کشور طی سال جاری وارد خواهد ساخت. انتظار می‌رود تعداد دام‌های شیری که در سال ۲۰۱۲ به اوج خود رسیده بود، امسال برای سومین سال متوالی کاهش یافته و به میزان شش درصد از تعداد دام‌ها در آرژانتین کاسته شود، اما نکته مثبتی که در این بین می‌توان یافت آن است که با

روند قیمت انواع پودر شیر در منطقه اقیانوسیه - فوب

پایین ترین سطح طی هفت سال گذشته، برای سال منتهی به ۳۰ می ۲۰۱۵، تنزل یافته که می توان انتظار داشت صادرات نیز به تبع آن طی ماه های آینده سال جاری کاهش یابد.

این روند باعث کاهش حاشیه سودآوری تولیدکنندگان شیر خواهد شد. بر اساس گزارش های دریافتی گرچه از تعداد دام های شیرده در سال جاری نسبت به سال گذشته حدود ۶۴ هزار رأس کاسته شده، اما این تعداد نسبت به برآوردهای قبلی انجام شده برای سال جاری یک درصد افزایش نشان می دهد. همچنین پیش بینی می شود میزان تولید شیر با دو درصد کاهش نسبت به پیش بینی های قبلی، به ۲۱,۷ میلیون تن بیشتر شود که این رقم یک درصد کمتر از تولید سال ۲۰۱۴ خواهد بود.

اروپا راه حل هایی هر چند موقت اندیشیده است که از آن جمله است طرح ذخیره سازی موقت "پودر شیر بدون پرپی - SMP" و "کره" توسط تولیدکنندگان تا ۳۰ سپتامبر ۲۰۱۵ و خرید مازاد محصولات لبنی با قیمت های تضمینی که برای SMP ۱۶۹۸ یورو / تن (یک هزار و ۸۵۱ دلار) و برای کره نیز دو هزار و ۲۱۷ یورو (دو هزار و ۴۱۷ دلار) تعیین شده است.

نیوزیلند

با وجود بروز خشکسالی ملایم طی ماه های ژانویه تا مارس سال جاری، میزان تولید شیر در نیوزیلند از ماه می تاکنون، حدود یک درصد نسبت به سال قبل افزایش نشان می دهد. با این حال قیمت ها در سطح مزارع تولیدی به

اتحادیه، تولیدکنندگان در کشورهای عضو در نتیجه عواملی از جمله تمدید تحریم های روسیه، رکود تقاضای جهانی و کاهش چشمگیر قیمت های جهانی، شاهد کاهش حاشیه سود خود خواهند بود.

از ماه ژوئن تاکنون، قیمت شیر تولیدی اتحادیه اروپا با حدود چهار درصد کاهش (به ۳۰,۴۷ یورو / ۱۰۰ کیلوگرم) به پایین تر از حد هزینه های تولیدی تنزل یافته است. گرچه کاهش ارزش برابری یورو خود مزیتی برای صادرکنندگان اروپایی محسوب می شود، اما دورنمای بازار جهانی طی ماه های آینده همچنان مبهم خواهد بود. در نتیجه انتظار می رود فشارهای مالی بر تولیدکنندگان رو به افزایش گذارد. برای کاهش فشارها اتحادیه

صنایع لبنی از همکاری یکی از سرمایه‌های فکری خود محروم شد

۱۷ مرداد روز خبرنگار بود. به دعوت معاونت امور دام وزارت جهاد کشاورزی و برای پاس داشت این روز دعوت شده بودم هنگام استفاده از آسانسور ساختمان جدید در دست احداث وزارت جهاد کشاورزی که بالا رفتن و پایین آمدنش قابل اعتماد و اتکان بود، یکی از فعالان و صاحب نظران قدیمی وزارت جهاد سازندگی پیشین که طی این ایام طولانی تقریباً در تمام بخش‌های این وزارتخانه و همچنین وزارت جهاد کشاورزی دارای سمت‌های گوناگونی بود را دیدیم. بعد از سلام و احوال پرسی سوال کردم همچنان در صنایع شیر ایران (پگاه) مشغول فعالیت هستید؟ پس از تایید گفتم مهندس فکر می‌کنم صنایع لبنی کشور از جمله «پگاه» یک از وکلای طراز اول و یکی از سرمایه‌های فکری و صاحب نظر خود را از دست داد. تعجب کردم بلافاصله گفتم حسین چمنی را می‌گویم که گویا دیگر در پگاه نیست، می‌دانستم رابطه خوبی با مهندس رومی مدیر عامل فعلی پگاه دارد و منتظر جواب تایید آمیز ایشان نبودم ولی مخالفتی هم با این اظهار نظر نکرد. واقع مطلب همین بود که سالهای سال سپری می‌شود تا شخصیتی چون چمنی داشته باشیم که به رمز و راز ارتباط با رسانه‌ها و افکار عمومی با همه پیچیدگی‌های آن پی‌برد و مهمتر از تمامی این ویژگی‌ها به دلیل تداوم، استمرار و ممارست در اطلاع رسانی یک رشته، از مجموعه موضوعات مختلف و متنوع کشاورزی و دامپروری مبتحر و صاحب نظر شود.

چمنی دارای چنین ویژگی منحصر به فردی بود که تبدیل به یک سرمایه معنوی فزاینده برای ارتقا فرهنگ مصرف شیر و فرآورده‌های لبنی شده بود و فقط مجموعه پیشین پگاه این ویژگی را در ایشان درک کردند و دست چمنی را برای هزینه‌های فرهنگ سازی و تحقق ایده‌هایش باز گذاشته بودند. به هر حال و به هر دلیل مهندس حسین چمنی را مجموعه جدید بر نتابیدند و به گمان خد نیازی ندارند فرهنگ سازی کند.

شاید اینها همچون سایر صاحبان صنایع لبنی در این زمینه مسئولیتی را متوجه خود نمی‌بینند و حتماً خواهند گفت مسئولیت فرهنگ سازی بر عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و یا سایر تریبونها است؟! و حرفه کار را در چانه زنی و شاخ و شانه کشیدنهای نابخردانه برای دولت و دامداران می‌دانند تا با دریافت این یا آن پارانه

یا کاهش قیمت خرید شیر خام به قول خودشان بخشی از زیان انباشته محصولاتشان را جبران کنند. اولاً تعداد دیگری از صاحبان صنایع لبنی سالیان متمادی است که دوست دارند زیر به زیر کار کنند. مدام بنالند، زمین و زمان از جمله دامداران را مقصر جلوه دهند و کوچکترین توجهی هم به افکار عمومی و مصرف کنندگان نداشته باشند، حتی به ضرب و زور روغن پالم هم که شده ماست و خامه و پنیر پرچرب به خورد خلق الله بدهند و در وقتی هم که متهم می‌شوند جیک زنند تا آبها از آسیاب بیفتد. خوب است به یاد آورند که حسین چمنی با کمک طیف وسیعی از خبرنگاران تخصصی در آن مقاطع بحرانی چگونه به دفاع از شیر فرآوری شده و صنایع لبنی پرداختند تا دوغ باد و شتاب قاطی نشود و مردم و ازده و ترسید از مصرف شیر و لبنیات را مجدداً به مصرف ترغیب کنند. به هر حال صنایع لبنی به تدریج و نامحسوس چوب بی توجهی به فرهنگ سازی برای مصرف مواد لبنی در میان افکار عمومی را خواهد خود، چمنی رفت اما یادش در میان مطبوعات و رسانه‌ها باقی خواهد ماند چه برای اولین بار با همت مدیر پایگاه خبری «فودنا» Foodna.ir مهندس علیان نژاد در جمع خبرنگاران، چمنی و فعالیت‌هایش مورد تقدیر و تکریم قرار می‌گیرد و نایل به دریافت لوح سپاس می‌شود و صاحب نظری چون مهندس مانی جمشیدی در عرصه صنایع غذایی و بسیاری از خبرنگاران منتقد از این شخصیت طرفدار و معتقد به مطبوعات و رسانه‌ها تمجید و تجلیل می‌کند.

حسین چمنی که خود را وقف شیر کشور کرد و همچنان سعی دارد این سنگری بی حفاظ و سقف را حفظ کند بیش از صاحبان مطبوعات و رسانه‌ها و خبرنگاران به کار و ابزار انسان برای ایجاد فرهنگ مصرف باور داشت.

تردید نداریم که حسین چمنی هر کجا که باشد پیام خود را در مورد افزایش مصرف شیر به عنوان یک غذای کامل به گوش مردم خواهد رسانید. در پی مختصری از گزارش تجلیل از حسین چمنی را بر گرفته از مجله اقتصاد سبز و خبرگزاری ایانا جهت اطلاع خوانندگان می‌آید.

منصور انصاری

تقدیر از تفکر رسانه مدار

بنا بر این گزارش، پیش از اهدای این تندیس؛ مانی جمشیدی، از روزنامه‌نگاران حوزه صنایع غذایی و کشاورزی به نمایندگی از اهالی رسانه حاضر، طی سخنانی با اشاره به خاطره تشکیل نخستین صفحه کشاورزی و صنایع غذایی کشور در روزنامه‌های ابرار اقتصادی و آسیا (دور نخست انتشار) در سال ۱۳۷۹، از سوی گروهی شامل چند خبرنگار مانند فرشته حاتمی‌نیا، نیلوفر محب‌علی، مسعود یوسفی و... که تعدادی از آنها مانند محمدرضا جمشیدی، بنیانگذار آن صفحه و علیرضا صفاخو، خبرنگار تخصصی حوزه صنعت شیر از آن گروه خبری در این آئین نیز حضور داشتند؛ گفت: حمایت صنایع شیر ایران در آن مقطع با حمایت حسین چمنی، مدیر روابط عمومی وقت که نخستین و تنها مدیر روابط عمومی صنایع غذایی بود که فارغ از محتوای تحلیل‌ها، اخبار و نقدهای نگاشته شده در این صفحه، با انتشار آگهی‌های مرتبط با فرهنگ‌سازی، ضمن انتقال پیام‌های فرهنگی به مخاطبان، از رسانه‌های بخش خصوصی نیز حمایت می‌کرد به این‌جا رسیده است که امروز "شیر" و موضوع سلامت غذا، دغدغه ملی ده‌ها خبرنگار رسانه‌های مختلف کشور در غالب انواع رسانه‌های مجازی، مکتوب و تصویری، شده است.

جمشیدی با بیان اینکه تقدیر از چمنی، در واقع تقدیر از شخص نیست و تقدیر از یک تفکر است که به نقش رسانه باور دارد، خاطر نشان کرد: با حمایت و همکاری این طیف از مدیران روابط عمومی که نقد هیچ رسانه‌ای مانع رنجیدگی و عدم همکاری آنها برای انتشار مطالب نمی‌شد، امروز انتشار رویدادهای صنایع غذایی و کشاورزی در رسانه‌های مختلف از حاشیه به متن آمده است.

در ادامه این آیین، محمدرضا جمشیدی و منصور انصاری به عنوان روزنامه‌نگاران پیشکسوت حاضر در جمع، تندیس "فرهنگ رسانه" را به حسین چمنی اهدا کردند.

ایده اهدای این تندیس از سوی علی‌اکبر علیان‌نژاد از همکاران رسانه‌ای پیشنهاد شد که با اقبال و همراهی طیف زیادی از خبرنگاران پیشکسوت و تازه کار در حوزه همراه شد.

برای نخستین بار در بخش کشاورزی و صنایع غذایی، نخستین تندیس "فرهنگ رسانه" از طرف جامعه خبرنگاران حوزه صنعت غذا و کشاورزی به حسین چمنی، کارشناس با سابقه صنعت شیر کشور اهدا شد. به گزارش خبرنگار خبرگزاری کشاورزی ایران (ایانا)، جامعه خبرنگاران حوزه صنعت غذا و کشاورزی، در آیین صمیمی که با حضور جمع زیادی از خبرنگاران در یکی از سالن‌های برج میلاد برگزار شد و در آن خاطرات همراهی‌ها و تلاش‌های مشترک رسانه‌ها و حسین چمنی، کارشناس صنعت شیر کشور در امر فرهنگ‌سازی ارتقای مصرف فرآورده‌های لبنی در کشوری با فرهنگ مصرف سرانه پایین مرور شد، از او به پاس آشنایی با فرهنگ رسانه‌ای و تعامل نزدیک با خبرنگاران تقدیر گردید.

در متن تقدیرنامه اهدایی، از حسین چمنی به پاس تعامل سازنده، مؤثر و صادقانه او با جامعه خبری و خبرنگاران و همچنین پاسخگو بودن در موارد و مشکلات متعدد صنعت لبنیات سیاست‌گذاری شده و حضور وی در این صنعت، که در عین شفاف‌سازی خبری و سیاست‌گذاری‌های اصولی و منطقی، باعث فرهنگ‌سازی سلامت محور نیز بوده، تقدیر شده است.

در حاشیه این آیین، از طیبیه ناظریان نیز به سبب همراهی با اصحاب رسانه و انجام وظایف مرتبط رسانه‌ای در حوزه وظایف روابط عمومی کارآمد و مسئولانه، با اهدای تقدیرنامه جداگانه‌ای تقدیر شد.

یکی از نقاط قوت این مراسم نیز تجلیل از زنده یاد مهرناز حجتی، از درگذشتگان یک سال گذشته این صنعت بود که نقش پررنگی در فعالیت‌های فرهنگ‌سازی داشت و به تاسی از باور گزینش تخصصی نیروهای اداره روابط عمومی صنایع شیر ایران (پگاه) از سوی مدیری چون حسین چمنی، حسن رفتاری ستودنی و شاید کم سابقه در تعامل با مردم و خبرنگاران داشت و به شکل ناگهانی و غریبانه از جمع دوستداران فرهنگ‌سازی مصرف شیر پر کشید و به دیار باقی شتافت.

نمایشگاه بین‌المللی صنعت دام، طیور و آبزیان تبریز در یچه‌ای به سوی بازارهای منطقه

سیزدهمین نمایشگاه تبریز عرصه‌ای برای توسعه صادرات و رونق بازرگانی فرآورده‌های دام و طیور و صنایع وابسته

شمال غرب کشور به ویژه آذربایجان شرقی و شهر تبریز طی قرون متمادی گذشته تاکنون عرصه‌ای وسیع برای مبادلات بازرگانی و گسترش صادرات و واردات میان کشورهای منطقه بوده است. در این میان و حسب ضرورت‌های بسیاری که رشد صنعت دام و طیور کشور بستگی بسیاری به امر صادرات مازاد تولید پیدا کرده است، رخدادهایی چون برگزاری نمایشگاه بین‌المللی تبریز برای توسعه صادرات چه در عرصه فرآورده‌هایی چون گوشت مرغ و تخم مرغ و چه تجهیزات و ماشین‌های مورد نیاز ساخت سالن‌های پرورش، انواع داروهای دامپزشکی، مکمل‌ها و خوراک دام؛ حائز اهمیت بسیار است. این رخداد طی ۱۳ سال برگزاری همیشه تاثیر خود را در رونق بازرگانی، ارتقا کیفیت محصولات بر جای گذاشته لذا مورد توجه مقامات استان آذربایجان شرقی نیز می‌باشد. گزارش ذیل چکیده‌ای از چگونگی برگزاری سیزدهمین دوره این نمایشگاه با عنوان بین‌المللی ۲۰۱۵ TPLE است.

حجت‌اله انصاری (جابری)

نمایشگاه بین‌المللی صنعت دام، طیور، آبزیان و صنایع وابسته ایران - تبریز برای سیزدهمین بار از ۳۰ تیر ماه تا دوم مرداد ماه سال ۹۴ توسط شرکت نمایشگاه بین‌المللی تبریز عضو اتحادیه بین‌المللی ufi و شرکت سان صفا دارنده گواهینامه از اتحادیه مذکور و نماینده VIV جهانی در ایران با موفقیت برگزار گردید.

این رویداد در منطقه شمال غرب کشور به عنوان یک رویداد اقتصادی و تجاری، در یچه‌ای به سوی بازارهای منطقه و فراتر از آن، اوراسیا و حوزه بالکان در عرصه صنعت مرغداری و دامپروری و مرکزی برای دیدارهای بین‌المللی بود که توانست زمینه صادرات انواع ساخته‌های سازندگان تجهیزات مرغداری و تولید کنندگان داروهای دام و طیور، مکمل‌ها و افزودنی‌ها و حتی انواع خوراک دام و طیور فراوری شده و همچنین محصولات پروتئینی تولیدی گوشت مرغ و تخم مرغ در داخل کشور مان رافراهم نموده و مبادلات اقتصادی با کشورهای روسیه، اوکراین، ترکیه، جمهوری آذربایجان، ارمنستان و متقاضیان کشورهای آسیای مرکزی و کشورهای همجوار را افزایش دهد.

این نمایشگاه با توجه به رویکرد دولت یازدهم که قصد تعامل در عرصه جهانی را دارد و به این باور رسیده است که در بسیاری موارد می‌توان بازار داخل را از طریق صادرات برنامه ریزی شده تنظیم و تعادل

عرضه و تقاضا را از این طریق نیز ایجاد کرد، عرصه‌ای جدی برای پیشرفت و تحول در صنایع دام و طیور و آبزیان به وجود آورد.

”ویژگی‌های این دوره به عنوان یکی از مهمترین رخدادهای بین‌المللی تقویم صنعت دام و طیور ایران“:

- * اطلاع‌رسانی گسترده از طریق وزارت امور خارجه و سفارتخانه‌های مقیم ایران، نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور، اتاق‌ها و شوراهای مشترک بازرگانی کشورهای هدف
- * همکاری وزارت جهاد کشاورزی و سازمان دامپزشکی کشور، روابط عمومی و امور بین‌الملل وزارت جهاد کشاورزی
- * بهترین زمان و مکان و مناسب‌ترین سالن‌های مرکز

مجلس شورای اسلامی، روسای اتحادیه‌های سراسری دام و طیور کشور، سفرای مدعو از کشورهای همسایه شمالی و شمال غربی، و شخصیت‌های صنفی صنعت دام، طیور و آبزیان کشور و با ارسال پیام آقای حبیب ماهوتی رئیس هیأت مدیره نمایشگاه بین‌المللی تبریز، مدیر پروژه سازمان نمایشگاهی VIV جهانی، آقای اسماعیل جبار زاده استاندار آذربایجان شرقی، دکتر حسن رکنی معاون وزیر جهاد کشاورزی در امور تولیدات دامی، برگزار شد.

در حاشیه نمایشگاه شرکت سان صفا برگزارکننده این نمایشگاه اطلاعاتی در خصوص برگزاری نمایشگاه بین‌المللی صنعت دام و طیور جزیره کیش که در بهمن ماه سال ۱۳۹۵ برگزار می‌شود و همچنین برنامه‌های آتی خود در مورد نمایشگاه‌های داخلی و بین‌المللی در اختیار نشریات تخصصی و علاقه‌مندان قرار داد. گفتنی است. در نمایشگاه بین‌المللی جزیره زیبای کیش سازمان نمایشگاهی VIV اروپا با سالن‌های اختصاصی به همراه اعضای خود از سرتاسر دنیا حضور خواهد داشت تا آخرین اطلاعات در زمینه محصولات، خدمات و تکنولوژی‌ها، توام با نمایش مدرن‌ترین ماشین‌آلات و تجهیزات دامپرووری را معرفی کنند.

- طی روزهای برگزاری نمایشگاه تبریز، همکاری مشترک با VIV در مورد اولین دوره نمایشگاه تخصصی دام و طیور ابوظبی که از ۲۶ تا ۲۸ بهمن ۱۳۹۴ برگزار می‌شود، شرایط ثبت نام محدود پابلیون ایران به بازدیدکنندگان معرفی شد و در غرفه سان صفا ثبت نام انجام گرفت.

- در این نمایشگاه همچنین همکاری مشترک شرکت سان صفا و IPEE، برگزارکننده نمایشگاه دام و طیور آتلانتا مرکز ایالت جورجیا آمریکا و تور نمایشگاهی سان صفا برای بازدید از این نمایشگاه در ژانویه ۲۰۱۶ برابر با اوایل بهمن ۹۴ به بازدیدکنندگان معرفی شد.

ارزیابی بعمل آمده از مشارکت داخلی مطابق اطلاعات استخراج شده از فرم‌های نظر سنجی:

- ۱- میزان رضایت مندی از نحوه برگزاری، خدمات نمایشگاهی، دیدار با مخاطبین مورد نظر غرفه داران، اسکان و سفر: ۸۰٪ از ۱۰۰
- ۲- رضایت از عملکرد مجری و عوامل اجرائی: ۹۵٪ از ۱۰۰
- ۳- آیا در نمایشگاه‌های بعدی شرکت سان صفا و VIV شرکت خواهند کرد؟ ۹۵٪ در صد بله

نمایشگاهی تبریز با ارائه خدمات ویژه نمایشگاهی در این دوره
* همکاری سازمان‌ها، تشکل‌های داخلی و بین‌المللی در

عرصه علوم و صنایع مرغداری، دامپرووری و دامپزشکی

* محل ملاقات مرغداران، دامداران، آبی‌پروران و بهره‌برداران از همه استان‌های کشور

* فرصت تجاری و صادراتی برای تولیدکنندگان گوشت، تخم مرغ و فرآورده‌های دام و طیور

* حضور بزرگان دامپرووری از کشورهای آسیایی و اروپایی و ملاقات با شرکای جدید تجاری و گسترش بازار

* برگزاری سمینارهای علمی-تخصصی همزمان با نمایشگاه و حضور اساتید داخلی و خارجی با برخورداری از امتیاز آموزشی و ارائه گواهینامه بین‌المللی

* پابلیون اختصاصی شرکت‌های نمایندگی بین‌المللی در حوزه تولیدات دامپرووری و صنایع وابسته به منظور رفع نیازهای داخلی و کسب سهم بازارهای منطقه و بین‌المللی

* انعقاد موافقت‌نامه‌های فروش و نمایندگی در زمینه مواد اولیه و افزودنی‌های خوراک سالم و تغذیه، واکسن و دارو، تجهیزات و لوازم مرغداری، قفس‌های پرورش مرغ تخمگذار، ماشین‌آلات تولید خوراک دام و طیور با بازگشایی بازارهای جدید.

حامیان اصلی نمایشگاه:

وزارت جهاد کشاورزی، سازمان دامپزشکی، بخش راهبرد اقتصادی وزارت امور خارجه، وزارت صنعت معدن و تجارت، سازمان امور عشایر ایران، سازمان شیلات، خانه کشاورز انجمن‌ها، اتحادیه‌ها، سندیکاها و تشکل‌های سراسری صنعت دام، طیور و علوم دامپزشکی، هلدینگ‌ها و مجموعه‌های سیستم یکپارچه تولید گوشت مرغ و تخم مرغ، نشریات تخصصی علوم دامی و دامپزشکی، موسسات تحقیقاتی و دانشگاهی علوم دام، طیور و دامپزشکی، انجمن بین‌المللی علوم و صنایع مرغداری و سازمان‌های نمایشگاهی جهانی

مساحت زیر پوشش: ۱۴,۰۰۰ مترمربع فضای نمایشگاهی

مجموع شرکت‌کنندگان داخلی: ۲۲۰ شرکت

مجموع شرکت‌کنندگان خارجی و یانمایندگی‌های خارجی: ۵۰ شرکت

کشورهای شرکت‌کننده: آلمان، بلژیک، پاکستان، ترکیه، هلند، چین، جمهوری آذربایجان، عراق، افغانستان، ارمنستان و سایر کشورهایی که هیأت بازدیدکننده به نمایشگاه اعزام کردند.

مراسم افتتاحیه:

افتتاح این دوره با حضور مقامات در حوزه دامپزشکی و متولیان دامپرووری کشور از جمله مدیر کل دامپزشکی استان آذربایجان شرقی جناب آقای دکتر امیر حسین بهداد و آقای دکتر منادی از هیأت رئیسه

تولیدکنندگان قدر حامیان خود را می‌دانند

استقبال تولیدکنندگان از مجله دامپرووران در سیزدهمین نمایشگاه بین‌المللی تبریز

وقفه به دستش می‌رسد و مطالعه می‌کند. در ایام برگزاری این نمایشگاه کارشناسی شاغل در یکی از سازمان‌های دولتی بخش کشاورزی می‌گفت این مجله هشدارهای مختلفی برای وقوع بحران‌های گوناگون در عرصه کشاورزی می‌دهد که می‌تواند مورد استفاده برای برنامه‌ریزان کشور نیز قرار گیرد. در مجموع حضور در نمایشگاه صنعت دام و طیور تبریز که با سازماندهی خوب شرکت صاحب نام سان صفا برگزار شد، موجب دلگرمی برای همکاران مجله دامپرووران شد که به خوبی دریافتند اگر بخش دولتی مرتبط چندان بهایی برای مجلات تخصصی بخش کشاورزی به هر دلیل قابل نیست، ولی تولیدکنندگان قدر دان هستند و این خود دستاورد بزرگی برای فعالان مطبوعاتی است که با دشواری بسیار ادامه حیات می‌دهند. گفتنی است سیزدهمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت دام و طیور تبریز به رغم شایعات مختلف درباره آنفلوآنزا و رقابت‌های نه‌چندان سالم به خوبی برگزار و با استقبال کم‌نظیر فعالان بخش به ویژه مرغداران و دامداران استانیهای آذربایجان شرقی و غربی و همجواری روبرو شد.

مرغداران، دامداران، کارشناسان و متخصصان بسیاری از غرفه مجله دامپرووران در سیزدهمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت دام و طیور تبریز که از ۳۰ تیر تا ۲ مردادماه برگزار شد بازدید و با تأیید مباحث و مطالب تحلیلی به ویژه در حوزه اقتصاد و بازرگانی کشاورزی و دامپرووری که توسط هیات تحریریه مجله دامپرووران تدوین و انتشار می‌یابد حاضران در این غرفه را تشویق و برای نویسندگان و مترجمان این مجله تخصصی دعای خیر و پایداری در تداوم این راه دشوار آرزو کردند.

بسیاری از مرغداران در گفتگو با نمایندگان مجله در غرفه اظهار می‌کردند که این مجله صدای بلند، رسا و تأثیرگذار صنعت مرغداری است و درست آن هنگام که مرغداران با تنگنا و دشواری مواجه می‌شوند بی‌مهابا به دفاع منطقی و مستدل از مرغداران می‌پردازد، مرغدار فرهیخته و تحصیل کرده دیگری می‌گفت: دامپرووران، تنها مجله تمام عیار دامپرووری و مرغداری کشور است که علاوه بر تحلیل‌های جدی و همه‌جانبه از وضعیت تولید و بازرگانی و برخورد انتقادی با مسئولان مرتبط، با ترجمه آخرین دستاوردهای تحقیقاتی، علمی و دانشگاهی دنیا؛ دامداران و مرغداران را با شیوه‌های تولیدی نوین آشنا می‌کند. این مرغدار که با گروهی از مرغداران کردستانی از نمایشگاه بازدید می‌کردند با ذکر عناوین متعدد از سرمقاله‌های مجله به قلم منصور انصاری می‌گفت: عرصه تحلیل‌های ساختاری این مجله تخصصی فقط به دام و طیور محدود نمی‌شود بلکه مسائل اصلی و کلان کشاورزی کشور اعم از بحران کم

آقای وزیر! این ره که می روی به «ترکستان» است!

زمینه برانگیخت. در مطلب اسفندماه، ضمن تشریح دسته بندی های سیاسی خلق الساعه در مقاطع انتخابات مجلس شورای اسلامی آورده بودیم:

«محور مبارزات انتخاباتی حسب برنامه های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی مشخص معین و با اتکا به حمایت از این یا آن شیوه اقتصادی و اداره امور کشور نیست بلکه در قالب افراد، شخصیت ها، سوابق سیاسی و گرایشات فکری آنان انعکاس بیرونی دارد» و در ادامه یادآوری کرده بودیم: «با این ویژگی و سلیق سازمان دهندگان ائتلاف ها و دسته بندی ها، برنامه های کشاورزی تقریباً فراموش می شود و پایگاه اجتماعی کشاورزان و علائق و نیازهای آنان در گفتمان های انتخاباتی به شمار نمی آید».

اصل حرف این مقاله این بود که بخش های دولتی، خصوصی، فعالان کشاورزی، تشکل های سراسری و سرمایه گذاران صنایع کشاورزی و مواد غذایی و لبنی مطبوعات

گذاشت و چهره بعضی از حرکت های پنهان با هدف تأثیر گذاری بر انتخابات دوره دهم مجلس شورای اسلامی در بخش کشاورزی به ویژه در وزارت جهاد کشاورزی را آشکار و یا اقدامات محسوس در این مسیر را هر چه بیشتر در جایگاه قضاوت گذاشت، همچنین در میان مجلات تخصصی جدی بخش کشاورزی نیز تحرک لازم را به وجود آورد و آنان را نسبت به درج مقالات و مطالب در این

پیش از این، در سرمقاله شماره ۱۵۸ اسفند ماه ۱۳۹۳ مجله دامپروان و با طرح اصلی روی جلد آن شماره، به بحثی با عنوان «جایگاه کشاورزی و کشاورزان در انتخابات دوره دهم مجلس شورای اسلامی» پرداخته بودیم. این مقاله درست چند روز بعد از اعلام خبر شورای نگهبان مبنی بر برگزاری انتخابات دوره دهم مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری در روز ۱۷ اسفند ماه ۱۳۹۴ بود. در آن زمان شاید نه تنها در میان مطبوعات تخصصی بخش کشاورزی، بلکه در سایر رسانه ها نیز این اولین مقاله هویت دار بود که به کالبد شکافی ساختار انتخابات مجلس شورای اسلامی در دوره دهم می پرداخت. این تحلیل با چند انتقاد تأمل برانگیز جدی و چند تشویق دلگرم کننده و تأثیر گذار مواجه شد ولی به هر حال اثر خود را

با سیاسی کردن فضای کشاورزی تلاش برای حضور افراد غیر مسلط و ناآشنا به کشاورزی در مجلس، به کشاورزان و کشاورزی کشور آسیب وارد ساخته ایم. باید تأکید بسیار کرد که جهت اصلی سیاست ورزی وزارت جهاد کشاورزی باید معرفی سیاست های کشاورزی باشد نه بهره برداری از کشاورزی و آرای کشاورزان برای سیاست های خاص جناحی

باقی مانده است، خیر!

البته انتقادات دیگری به ترکیب تشکیلاتی شورای مرکزی خانه کشاورز و اینکه همه جانبه نیست و بیشتر تشریفاتی شده است و غیره نیز داشتند که جای بحث مطول آن در این نگاشته نیست، اما خلاصه اینکه می گفتند بسیاری از نیروهای فکری در شورای مرکزی یا جنب آن، سمّت های اجرایی در دولت پذیرفته اند و به جای آنها جایگزینی نیز در نظر گرفته نشده است.

پشت سکه، مهندس حجتی وزیر جهاد

کشاورزی و سیاست های ایشان

این همه مقدمه و مؤخره آوردیم که بگوییم آن روی سکه که وزارت جهاد کشاورزی به عنوان نهادی دولتی و مشغول و مبتلابه کشاورزی آسیب دیده کشور است، بی تفاوت نمانده و فعالیت خوبی را برای تأثیر گذاری بر انتخابات دوره دهم مجلس شورای اسلامی به صورت یک حرکت همه جانبه پنهان و آشکار آغاز کرده است، اما شیوه آن که جای کشاورزی و کشاورزان را خالی گذاشته است، مصداق همان تیتیری است که آوردیم، یعنی «رو به ترکستان» است. کسی نمی تواند بگوید که مهندس محمود حجتی و به ویژه معاون اقتصادی وی سیاسی نیستند و در سیاست جهت خاصی را دنبال نمی کنند که این البته انتقادی به دنبال ندارد و برعکس، مورد تحسین بسیاری نیز هست، همه ما تحصن مجلس ششم و وزرای که در آن رخداد با نمایندگان متحصن برای چاق سلامتی رفتند را به یاد داریم، همه می دانیم این بحث که اصولاً قوه مجریه در قوه مقننه دخالت نمی کند و نباید بکنند یک تعارف است و اینطور نیست، بالاخره دولت ها برای اینکه رأی کافی در مجلس کسب کنند و یک مجلس همسو با خود داشته باشند، دست روی دست نمی گذارند و آشکار و پنهان و حتی بعضاً با دوزدن «قوانین موضوعه» و

و اقداماتش به بعضی اعلام نظرهای دبیر کل یا قائم مقام این تشکل در برخی رسانه ها، خلاصه شده و در نهایت حتی فراغت پاسخگویی به منتقدان خود را نیز ندارد. ایشان استدلال می کردند که حتی نسبت به مقاله اسفندماه نیز که برایشان جایگاه ممتازی قابل شده بود واکنشی مثبت یا منفی از خود نشان ندادند، به واقع از کوه «دماوند خاموش» دم و دودی برخاست اما از خانه کشاورز که طی از منه گذشته خود را یک تشکل سیاسی صنفی تعریف می کند، تاکنون که ۸ ماه به این انتخابات سر نوشت ساز

آشکار است مهندس حجتی چون همه دولتمردان نسبت به انتخابات مجلس دهم بی تفاوت و بی نظر نیست ولی اشتباهی که بیش از همه، اول به خودش بعد به کشاورزی کشور آسیب می رساند این است که می خواهد از ابزار مستقیم دولت برای مجلس بهره گیری کند. این شیوه چون گذشته جواب نمی دهد اگر جز این نبود از ابزارهایی که افکار عمومی را جهت می دهند همچون رسانه های غیر جناحی ریشه دار در میان کشاورزان برای انتخابات، استفاده می کرد که تاکنون نکرده است

تخصصی بخش در درجه اول بی تفاوت نباشند و در درجه دوم اگر بر آن بودند که حضور داشته باشند شیوه هایی را برای فعالیت در این رخداد انتخاب کنند که حق و حقوق کشاورزان و کشاورزی مملکت در سایه جناح بازی های سیاسی به کلی فراموش و یا در سایه قرار نگیرد.

منظور این بود که ایشان تلاش کنند نمایندگانی آگاه و مسلط به کشاورزی و اقتصاد و بازرگانی آن معرفی و با حمایت از آنان به مجلس بفرستند. یعنی علاقمندی، اشراف، شهرت و مقبولیت آنان در عرصه کشاورزی نسبت به جایگاه سیاسی فکری و جناحی آنان از حیثیت و اولویت داشته باشد. همانطوری که گفته شد این مقاله از چندین سو منتقدینی داشت و بیشترین انتقاد متوجه این مفهوم بود که چرا نگارنده فقط از خانه کشاورز به عنوان تعیین کننده ترین تشکل سراسری که می تواند تمامی این نقش تاریخی را ایفا کند نام برده است. آنان می گفتند این تشکل چون گذشته در صحنه سیاسی اقتصادی کشاورزی کشور نیست و به این دلیل که دو پست مهم و پر مشغله از سوی دولت به دبیر کل آن یعنی دکتر عیسی کلانتری اعطا شده است، این تشکل به شیوه دیگر درگیر شده و کمتر انگیزه پیگیری مطالبات سیاسی اقتصادی کشاورزان را در قالب یک تشکل بخش خصوصی و مستقل از دولت از دست دارد

مقررات، سعی در تاثیر گذاري دارند. در اين حيص و بيص شاهد جابجايي هاي زيادي در سطوح مختلف از وزارتخانه گرفته تا سازمان هاي جهاد کشاورزي و پايين ترين سطوح مديران هستيم. اگر هدف، اجراي سياست هاي جديد و صدمتفاوت از سياست ها و ديدگاه هاي دولت نهم و دهم در عرصه کشاورزي باشد بايد احسنت گفت و کف زد ولي اگر منظور، گماردن برخي افراد صرفا براي انتخابات دوره دهم مجلس شوراي اسلامي و کمک به انتخاب نمايندگاني هم جهت و همسو با خط سياسي خاص باشد بايد گفت ماهيت قضيه اشکال اساسي دارد، زيرا با سياسي کردن فضاي کشاورزي و تلاش براي حضور افراد غير مسلط و نا آشنا به کشاورزي در مجلس، به کشاورزان و کشاورزي کشور آسيب وارد ساخته ايم. بايد تاکيد بسيار کرد که جهت اصلي سياست ورزي وزارت جهاد کشاورزي بايد سياست هاي کشاورزي باشد نه بهره برداري از کشاورزي و آراي کشاورزان براي سياست هاي خاص جناحي. اين انحراف در مسير از اينجا آشکار است که در کنار اين اقدام تشکيلاتي، مهندس حجتی حتی در حد یک جزوه مختصر نیز اشاره ای به مفيدترين برنامه ها براي کشاورزي کشور و جلب رأي براي نمايندگاني که حامی برنامه هايي باشند، نکرده است. به عبارتي، وزارتخانه شايد به جای اتکا به آراي عام کشاورزان که آنان را به سوي انتخاب بهترين سياست هاي کشاورزي هدايت کند سعی دارد از ابزار افراد و مديران برای طی اين مسير تا انتخابات دوره دهم مجلس استفاده کند.

اگر مهندس حجتی و يارانش در اين مقطع از انتخابات دوره دهم مجلس شوراي اسلامي، سياست هاي کلان درست و مفاهيم عميق کشاورزي مدرن را فرهنگ سازي کنند، دولت يازدهم در بخش کشاورزي نمايندگاني همسو و پشتيبان سياست هايش

خواهد داشت. گفتني است که تشکل هاي صنفی سراسري به ويژه اتحاديه هاي کشاورزي توليد تحت پوشش سازمان مرکزي تعاون روستايي نیز طبق اساسنامه نمی توانند به طور مستقيم از هيچ کانديدايي حمايت کنند ولي می توانند برنامه ها و سياست هاي همسو با منافع توليدي خود را اعلام و از اين طريق سمت و سوي کانديداهای مورد نظر را براي اعضای خود مشخص سازند که به چه کساني رأي بدهند و به چه کساني رأي ندهند! نکته مهم و قابل تأمل در اين نگاهسته اين

محور مبارزات انتخاباتی حسب برنامه های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی مشخص معین و با اتکا به حمايت از اين يا آن شيوه اقتصادی و اداره امور کشور نيست بلکه در قالب افراد، شخصيت ها، سوابق سياسي و گرايشات فکري آنان انعکاس بيروني دارد با اين ويژگي و سلايق سازمان دهندگان ائتلاف ها و دسته بندي ها، برنامه هاي کشاورزي تقريبا فراموش می شود و پاينگاه اجتماعی کشاورزان و علائق و نيازهاي آنان در گفتمان هاي انتخاباتي به شمار نمی آيد

است که اگر جابه جا کردن هاي مهندس حجتی، جابجايي هاي انتخاباتي باشند و نه تخصصی و مبرم برای تحول در کشاورزي کشور، بايد اين را بدانند که دستورات اجرايي در قوه مجريه قابل راستی آزمائي و رد يابي هستند ولي در عرصه انتخابات مشخص نيست که فرد منصوب شده در عمل برای همان نمايندگاني تبليغ و رأي جمع می کند که مورد نظر هستند يا کسان ديگري که وعده هاي بهتري به وي می دهند، چه بسا بسياري راهنماي سمت چپ را می زنند ولي سر بزن نگاه به راست می پيچند، لذا بهتر آن است که فرهنگ سازي شود و کشاورزان را به منافع ملي و صنفی شان در انتخابات ترغيب و رهنمون سازيم.

آشکار است مهندس حجتی چون همه دولتمردان نسبت به انتخابات مجلس دهم بی تفاوت و بی نظر نيست ولي اشتباهي که بيش از همه، اول به خودش بعد به کشاورزي کشور آسيب می رساند اين است که می خواهد از ابزار مستقيم دولت برای مجلس بهره گيري کند. اين شيوه چون گذشته جواب نمی دهد اگر جز اين نبود از ابزارهايی که افکار عمومي را جهت می دهند همچون رسانه هاي غير جناحي ريشه دار در ميان کشاورزان، استفاده می کرد که تاکنون نکرده است.

منصور انصاري

گذراژ رخدادهای کشاورزی

تهیه و تنظیم: سیاوش انصاری

وزیر جهاد کشاورزی با بیان اینکه مردم خود به لزوم مسدود شدن چاه‌های غیر مجاز واقفند، اظهار داشت: برای اینکه منابع آب زیرزمینی را در دشت‌های بحرانی به روند سال‌های گذشته برگردانیم همکاری و مشارکت مردم لازم است و همچنین باید آن چاه‌های مجازی که کشش لازم برای برداشت آب را ندارند برداشت از آنها را کمتر کنیم.

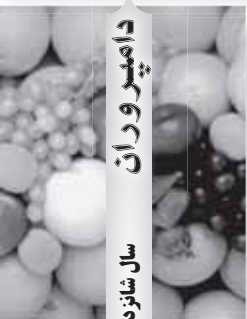

وزیر جهاد کشاورزی:

مردم، ریش سفیدان و دو وزارتخانه نیرو و جهاد کشاورزی به حل بحران آب کمک کنند!

محمود حجتی وزیر جهاد کشاورزی در اولین گردهمایی مشترک مدیران ستادی و استانی وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی با محوریت طرح احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی در جمع خبرنگاران گفت: از حدود ۶۰۰ دشت کشور بیش از ۳۰۰ دشت وضعیت بحرانی دارد و با اضافه برداشت مواجه است.

وی اظهار امیدواری کرد: با اعتباراتی که در اختیار قرار گرفته و رایزنی‌ها و همچنین مشارکت مردم، ریش سفیدان و همکاری جدی دو وزارتخانه نیرو و جهاد کشاورزی و مسئولان و سایر سازمان‌ها و بخش‌ها مشکل بحران و اضافه برداشت دشت‌ها را کاهش و در بلندمدت به صفر برسانیم.

وی با بیان اینکه بسیاری از باغ‌های کشور و هفت هزار هکتار از باغ‌های پسته خشک شده است، به خشک شدن تالاب‌ها و دریاچه‌های ارومیه، بختگان، گاوخونی و هامون اشاره کرد و افزود: خشک شدن و کاهش روان آب‌ها و رودخانه‌های کشور و وجود ریزگردها از دیگر نشانه‌های بحران آب در کشور است.

چیت چیان با اشاره به اینکه دشت خوزستان از نظر وضعیت آب در شرایط وخیمی بسر می‌برد، به کیفیت آب به عنوان علامت دیگری از بحران اشاره کرده و اضافه کرد: در استانی مانند کرمان غالب منابع آبی دچار مشکل است و رودخانه کارون نیز بافت شدید کیفیت مواجه شده است؛ به طوریکه اهواز و آبادان و خرمشهر که در مجاورت این رودخانه هستند، نمی‌توانند از آب آن استفاده کنند و وزارت نیرو و از کرخه خط لوله بزرگی احداث نموده تا بتواند آب شرب مردم این مناطق را تامین کند.

حجتی اظهار داشت: همچنین همکاری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری در کنار مسائل یاد شده لازم است.

وی اظهار داشت: در راستای بهره‌وری از آب و کاهش مصرف آن کارهای بسیار خوبی انجام گرفته و یکی از این اقدامات استفاده از روش‌های نوین آبیاری است.

حجتی با اشاره به استفاده از بذر مناسب برای کاهش مصرف آب، تصریح کرد: حضور مقاوم به کاهش و به کارگیری ماشین‌آلات و استفاده از روش‌های مکانیزاسیون در کشاورزی در کاهش مصرف آب مؤثر است.

وزیر جهاد کشاورزی بیان داشت: کشاورزی حفاظتی نیز یکی از روش‌هایی است که در آن بدون زیر و رو شدن زمین پس از برداشت محصول می‌توان بذر را در دل خاک قرار داده و به این ترتیب از رطوبت خاک برای کشت‌های بعدی استفاده کرد.

وی افزود: نشاء کاری در سال‌های اخیر رواج جدی داشته و این روش در کشت سبزی و صیفی هم زمان برداشت محصول را کوتاه می‌کند و هم مصرف آب را کاهش می‌دهد.

وزیر نیرو:

آمارها حکایت از آن دارد که سال به سال وضعیت «آب» در کشور بدتر می‌شود

مهندس «حمید چیت‌چیان» نیز در این گردهمایی بیان این مطلب که برخی مسئله بحران آب و اهمیت آن را کمتر از واقعیت ارزیابی می‌کنند، اظهار داشت: در سال‌های اخیر قریب شش میلیارد متر مکعب در سال از میزان آب قابل تجدید بیشتر استفاده کرده‌ایم، به طوریکه جمع کل برداشت مازاد از ذخایر آب استتاتیک به ۱۱۴ میلیارد متر مکعب رسیده و سطح ایستایی آب مرتب در حال کاهش است. هم‌اکنون نیز سالانه ۱۲۰۰ کیلومتر کف‌شکن چاه‌ها در کشور انجام می‌شود.

وی علت بروز این بحران را خشکسالی مستمر ۱۵ ساله و کاهش بارش متوسط کشور ذکر کرد و ادامه داد: میزان متوسط بارش بلندمدت کشور تا هفت تا هشت سال قبل، ۲۵۰ میلی‌متر بوده که به ۲۴۴ میلی‌متر رسیده و در چند سال اخیر به ۲۰۵ میلی‌متر کاهش یافته و سال جاری نیز از ۱۸۸ میلی‌متر بارش بهره‌مند بودیم و این مسئله نشان از این دارد که با کاهش ۲۰ درصدی متوسط بارش بلندمدت مواجه بوده‌ایم.

وزیر نیرو و گرم شدن کره زمین، تغییر اقلیم، افزایش درجه حرارت، بالا رفتن میزان تبخیر را از دیگر عوامل بحران در منطقه و کشور خواند و اضافه کرد: مشکل

به آب تجدیدپذیر و برگشت سالانه پنج درصد از ذخایر زیرزمینی آب استاتیک برشمرده که تا ۲۰ سال آینده بتوانیم به ایستایی آب برسیم، و افزود: چاه‌های غیر قانونی که مجوز ندارند تعطیل می‌شوند و طبق قانون با آنان برخورد خواهد شد.

معاون آب و خاک و منابع وزارت جهاد کشاورزی:

سدسازی تعطیل و اعتبارات آن به مصرف داده شود

علی مراد اکبری معاون آب، خاک و صنایع وزارت

جهاد نیز در این همایش گفت: در حال حاضر کشور ظرفیت سدسازی بیش از سدهای موجود را ندارد، بنابراین انتظار می‌رود وزارت نیرو منابع مالی این بخش را به بخش مصرف اختصاص دهد که در همین راستا هماهنگی‌های خوبی بین دو وزارتخانه نیرو و جهاد کشاورزی انجام شده است. اکبری ادامه داد: تأکید دارم که سدسازی تعطیل شود و اعتبارات آن به مصرف داده شود..

وی اظهار داشت: با برگزاری جلسات مشترک بین کارشناسان و مدیران دو وزارتخانه عزم راسخی برای رفع مشکل بحران آب داریم که توسط ذینفعان و ذی‌مدخلان برطرف خواهد شد.

اکبری تصریح کرد: البته مشکل بحران آب به همکاری دستگاه‌هایی همچون قوه مقننه، قضایی و مجریه در تشریح مساعی با هم و تصمیم جدی در خصوص اقدامات لازم برای رفع مشکل بحران آب

دیگری که باعث شده به این بحران بیشتر دامن زده شود، ورود فاضلاب‌های (شهری، صنعتی و زه‌آب‌های کشاورزی که حامل کود شیمیایی و سموم مورد استفاده هستند) به منابع آب کشور است که باعث شده کیفیت آب را تحت تأثیر قرار دهد.

وی با بیان اینکه، وقوع بحران محرز، علل بحران روشن و ضرورت چاره‌جویی بسیار سریع است، خاطر نشان کرد: آمارها حکایت از آن دارد که سال به سال وضعیت بدتر می‌شود و اگر چاره‌جویی نشود بخش کشاورزی صدمه دیده و کشاورزان شغل خود را از دست خواهند داد و پدیده مهاجرت و حاشیه‌نشینی بیشتر شده و از همه مهمتر امنیت غذایی به مخاطره می‌افتد.

چیت چیان تأکید کرد: همگی باید دست به دست هم بدهیم و قبل از آنکه سلامت مردم مورد تهدید قرار گیرد، به‌طور جدی به دنبال حل مشکل باشیم.

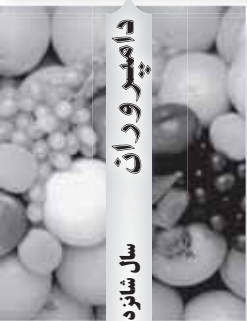
وی تصریح کرد: پیدا کردن مقصر و مسبب این بحران به حل مشکل کمک نمی‌کند، زیرا حتی اگر مقصر اصلی را هم پیدا و به اشد مجازات برسانیم مشکل بحران آب حل نخواهد شد، بنابراین با فکر و تدبیر و چاره‌اندیشی و همیاری تمامی دستگاه‌ها باید تلاش کنیم هر چه سریع‌تر از این بحران خارج شویم.

وزیر نیرو و با بیان اینکه در سه دولت گذشته هفت بار شورای عالی آب تشکیل شده است، ولی در دولت تدبیر و امید تاکنون ۱۲ بار شورای عالی آب تشکیل شده تصریح کرد: این مسئله حاکی از آن است که دولت به‌طور خاص و جدی به دنبال راهی برای برون رفت از چالش آب است و به همین خاطر پیشنهاد داده‌ایم تا شورای حفاظت از آب در استان‌ها و شهرها و حتی دشت‌ها تشکیل شود و با تشکیل تشکلهای آب بران و حوزه‌های آبریز و مشارکت مردم، دستگاه‌های دولتی و نمایندگان کشاورزان بتوانیم برنامه‌های تخصصی برای خروج از بحران آب داشته باشیم.

وی اهداف شورای عالی آب که برای وزارت نیرو تعیین شده را شامل جلوگیری از اضافه برداشت نسبت

نیاز دارد. اجرای طرح‌های نوین آبیاری استقبال می‌کنند اما این مهم به تامین به موقع منابع مالی بستگی دارد. به نظر می‌رسد ما شاهد روند بسیار خوبی در بخش بهره‌وری آب در اراضی زراعی و باغی باشیم.

بیانیه مشترک وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی

در پایان این گردهمایی بیانیه مشترک مدیران وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی در ۱۹ بند صادر شد که شامل موارد زیر است.

- ۱- تدقیق اطلاعات و آمار منابع و مصارف آب و ایجاد بانک اطلاعات مشترک آب و خاک در سطح ملی و استانی
- ۲- تأکید بر مشارکت و حضور فعال در شوراهای حفاظت استانی، شهرستانی و شوراهای دشت
- ۳- تشکیل تشکلهای آب بران و توانمندسازی تشکلهای موجود و استقرار الگوی مدیریت مشارکتی در دشت‌ها
- ۴- نظارت بر اجرای پروژه‌های طرح احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی کشور مرتبط با هر وزارتخانه و همکاری در اجرای کل طرح به عنوان یک راهکار جدی و احیای آبخوان‌های کشور با اولویت دشت‌های پایلوت
- ۵- تعیین الگوی کشت مناسب با ظرفیت منابع آب تعیین شده و اقلیم مناطق مختلف
- ۶- تسریع در به‌روزرسانی و عملیاتی کردن سند ملی آب
- ۷- عدم تحویل نهاده‌ها اعم از کود، سم، سوخت، برق و... به چاه‌های غیرمجاز و دارای اضافه برداشت
- ۸- همکاری مشترک وزارتخانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی بر اجرای قانون تعیین تکلیف چاه‌های فاقد پروانه و انسداد چاه‌های غیرمجاز و جلوگیری از اضافه برداشت چاه‌ها، همچنین تعدیل پروانه‌ها تا رسیدن به تعادل سفره‌ها در دشت‌ها و حجم آب قابل برنامه‌ریزی مربوطه براساس نتایج آمار برداری و بیلان آبی محدوده‌ها در سال ۹۰

نیاز دارد.

معاون آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی با بیان اینکه براساس اطلاعات سال ۹۰ از سند ملی آب برای گیاهان اساسی و غیراساسی، میزان مصرف آب حدود ۷۰ میلیارد متر مکعب بوده است، گفت: طی دو سال گذشته، با توجه به خشکسالی‌های پی در پی و کاهش روان آب‌ها در رودخانه‌ها به نظر می‌رسد این روند ۲۰ تا ۲۵ درصد کاهش داشته است علی‌المراد اکبری افزود: راندمان آبیاری در بخش کشاورزی ۴۳ تا ۴۵ درصد است که این بررسی در یک هزار نقطه کشور و ۱۰۷ دشت در شبکه‌های اصلی، سنتی و مدرن انجام شده است.

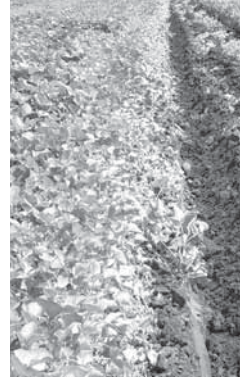
اکبری با بیان اینکه این کاهش ۲۰ درصدی حجم مصرف آب بخش کشاورزی را ۵۷ میلیارد متر مکعب نشان می‌دهد، در خصوص اجرای سیستم‌های آبیاری تحت فشار گفت: از ابتدای اجرای طرح تا کنون یک میلیون و ۴۰۰ هزار هکتار سیستم آبیاری نوین در کشور اجرا شده است که اگر منابع این پروژه‌ها به موقع تامین شود سالانه ۲۰۰ هزار هکتار در وضعیت فعلی اجرا خواهد شد.

وی ادامه داد: البته توان این راداریم که سالانه ۴۰۰ هزار هکتار آبیاری تحت فشار را اجرایی کنیم این در حالی است که طی یک برنامه ۱۰ ساله باید ۴ میلیون هکتار از اراضی کشور تحت پوشش سیستم‌های نوین آبیاری قرار گیرد.

معاون وزیر جهاد کشاورزی توسعه روش‌های نوین آبیاری، کشت گلخانه‌ای سبزی و صیفی، به کارگیری روش‌های جدید آبیاری زیرسطحی و روش آبیاری تیپ در اراضی زراعی را از اولویت برنامه‌های این وزارتخانه در دشت‌های بحرانی و ممنوعه برشمرد.

وی ادامه داد: متأسفانه منابع اعتباری مورد نیاز اجرای سیستم‌های آبیاری تحت فشار در سال ۹۴ تخصیص داده نشده است این در حالی است که امسال حدود ۳۵۰ میلیارد تومان کار انجام شده و باید هر چه سریع‌تر این مبلغ تامین و دیون پرداخت شود.

اکبری اضافه کرد: کشاورزان و بهره‌برداران از

هشت میلیون تن حجم خرید گندم تا پایان فصل خرید

وزیر جهاد کشاورزی در سومین جلسه هیئت عمومی شورای مرکزی نظام صنفی کشاورزی در جمع خبرنگاران گفت: قیمت خرید تضمینی محصولات کشاورزی به هیئت دولت ارسال شده تا بعد از بررسی، تصویب و اعلام شود.

محمود حجتی افزود: بررسی‌ها تا پایان شهریورماه ادامه خواهد داشت و پس از آن به صورت رسمی توسط دولت اعلام و ابلاغ خواهد شد.

وی با اشاره به وضعیت خرید گندم خاطر نشان کرد: دو هزار میلیارد تومان از خزانه، یک هزار و ۳۰۰ تا یک هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان از محل فروش آرد و دو هزار میلیارد تومان نیز به صورت استقراض از هیئت دولت دریافت کرده‌ایم که به نظر می‌رسد تا آخر هفته بتوان مطالبات کشاورزان را پرداخت کرد.

حجتی ادامه داد: حجم گندم خریداری شده به هفت میلیون و ۶۰۰ هزار تن رسیده که انتظار می‌رود تا پایان فصل خرید از هشت میلیون تن فراتر رود و مطالبات گندمکاران نیز با پشتوانه بانک مرکزی و تسهیلات پرداخت شده تسویه خواهد شد.

عضو کابینه یازدهم تصریح کرد: صنایع لبنی اعلام کردند که بازار ظرفیت افزایش قیمت شیر را ندارد و نمی‌توانند شیر خام را خریداری کنند، در حالی که این مصوبه ستاد تنظیم بازار است که همه مسائل را مورد بررسی قرار داده و پس از بررسی‌های کارشناسانه، قیمت یک هزار و ۴۰۰ تومان را برای شیر اعلام کرده

۹- تغییر رویکرد کشاورزی سنتی به مدرن از طریق توسعه کشت‌های گلخانه‌ای با استفاده از منابع آب موجود به نحوی که بهینه‌سازی مصرف و کم کردن استحصال آب را به دنبال داشته باشد

۱۰- تأکید بر اجرای مصوبات شورای عالی آب
۱۱- اجرای کامل مفاد آیین‌نامه اجرای ماده ۱۱ قانون تشکیل وزارت جهاد کشاورزی با همکاری وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و فعال شدن کارگروه‌های مربوطه

۱۲- تشویق و ترغیب کشاورزان و صاحبان چاه‌ها جهت نصب کنتور روی چاه‌ها به منظور مدیریت حجم آب استحصالی از طریق چاه‌ها و متعاقباً مدیریت کشت در اراضی تحت شرب متناسب با حجم آب تحویلی
۱۳- تشکیل کارگروه‌های مشترک استانی مرتبط با موضوع بهینه‌سازی مصرف آب کشاورزی در دو وزارتخانه

۱۴- جلوگیری از استفاده از فاضلاب خام و زه‌آب‌های آلوده در آبیاری کشاورزی

۱۵- استمرار برگزاری گردهمایی‌های مشترک در سال‌های آتی

۱۶- تشکیل دبیرخانه مشترک دو وزارتخانه به منظور پیش و پیگیری نتایج گردهمایی‌های مشترک
۱۷- استفاده از فناوری و تکنولوژی جدید در راستای بهینه‌سازی مصرف آب

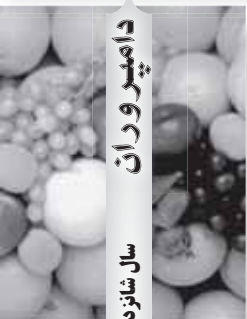
۱۸- نظارت کامل دستگاه‌های اجرایی بر مطالعات منابع آب و انتخاب بهترین روش آبیاری در راستای بهینه‌کردن مصرف آب توسط مهندسان مشاور و تأکید بر استفاده از روش‌های جدید تعیین نیاز آبی گیاه و مطالعات

۱۹- برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری توسط وزارت جهاد کشاورزی و نیرو در راستای تعیین و لحاظ میزان آب مجازی در اهداف کلان برنامه‌ریزی آب کشور

وزیر جهاد کشاورزی خبر داد:

نسبت مساوی) موضوع بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب ۱۳۹۳ - تأمین می گردد.

دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند آن بخش از اعتبارات را که از محل منابع عمومی اختصاص می دهند، در اولویت تخصیص و پرداخت خود قرار داده و سهم حوضه آبریز دریاچه ارومیه را در موافقت‌نامه‌های مربوط اعمال کنند.

همچنین دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند به منظور هماهنگی در اجرای طرح‌های موضوع این تصویب‌نامه، برنامه عملیاتی و اولویت‌های اجرایی و مکانی خود را ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه به دبیرخانه کارگروه ارائه کنند تا پس از تأیید توسط کارگروه و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در موافقت‌نامه‌های مربوط درج شود.

توزیع تخصیص کلیه اعتبارات طرح‌ها و پروژه‌های این تصویب‌نامه با نظر دبیرخانه کارگروه و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تفکیک هر یک از طرح‌ها صورت می‌پذیرد. وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است پرداخت اعتبارات تخصیص یافته طرح‌ها و پروژه‌های احیای دریاچه ارومیه را در اولویت قرار دهد.

دستگاه‌های اجرایی موضوع این تصویب‌نامه مکلف‌اند به استناد مواد ۳۴ و ۳۵ قانون برنامه و بودجه گزارش عملکرد خود از طرح‌ها و پروژه‌ها را در مقاطع سه‌ماهه به دبیرخانه کارگروه ارائه کنند تا گزارش تلفیقی توسط آن کارگروه که متضمن میزان اثربخشی اقدامات اجرایی است، به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارائه گردد.

بر اساس این مصوبه، هرگونه توسعه اراضی کشاورزی اعم از تبدیل اراضی ملی منابع طبیعی به کشاورزی، دیم به آبی، زراعی به باغی در سطح حوضه آبریز دریاچه ارومیه و هرگونه عملیات منجر به افزایش برداشت از منابع آب حوضه اعم از ایجاد و بهسازی ایستگاه‌های پمپاژ آب، احداث آب‌بندان و سدهای

است.

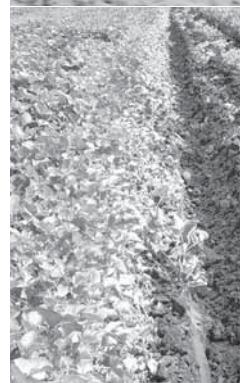
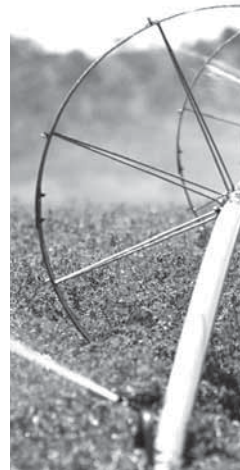
وی یادآور شد: سازمان نظارت بر عملکرد بازار نظارت دارد و با توجه به آنکه شیراز محصولاتی است که دولت حساسیت ویژه روی آن دارد، در صورتی که صنایع نتوانند شیر لازم را جذب کنند، سازمان تعاون روستایی شیر مازاد را تحویل و تبدیل به شیر خشک خواهد کرد.

توسط معاون اول رئیس‌جمهور صورت گرفت؛ ابلاغ مصوبه کارگروه نجات دریاچه ارومیه

اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس‌جمهور مصوبه هیات وزیران درباره طرح‌ها و پروژه‌های مصوب کارگروه نجات دریاچه ارومیه در سال ۱۳۹۴ را برای اجرا به وزارتخانه‌های نیرو، کشور، جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت ابلاغ کرد.

بر همین اساس، هیات وزیران به پیشنهاد وزارت کشور و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد اصل یک‌صد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد: اعتبارات مورد نیاز طرح‌های این تصویب‌نامه پس از کسر اعتبار مصوب سال ۱۳۹۴ و اعتبار مربوط به طرح‌های مرزی که از محل صندوق توسعه ملی تأمین می‌گردد، برای عملیات اجرایی در حوضه آبریز دریاچه ارومیه، به میزان ۱۱ هزار و ۲۰۳ میلیارد و ۲۰ میلیون ریال از محل اعتبارات ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور (به

بانک‌های عامل غیر تخصصی موظف شده‌اند، سهمی از تسهیلات اعطایی خود را حداقل معادل سهم بخش کشاورزی در اقتصاد کشور براساس آخرین آمار رسمی تولید ناخالص ملی سالانه به آن بخش اختصاص دهند. با توجه به مؤخر بودن قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور، مقتضی است بانک‌های غیر تخصصی در چارچوب قانون اخیرالذکر و بانک‌های تخصصی و مؤسسات اعتباری نیز با توجه به موضوع فعالیت مندرج در اساسنامه خود در چارچوب بند (ح) تبصره (۱۱) قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور نسبت به اعطای تسهیلات به بخش کشاورزی، منابع طبیعی و صنایع وابسته با نرخ ترجیحی اقدام کنند. بانک مرکزی تأکید کرده است که مدیران عامل بانک‌ها و مؤسسه‌های اعتباری مراتب به سرعت به کلیه واحدهای ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت لازم به عمل آید.

معاون توسعه روستایی و مناطق محروم رییس جمهوری برنامه‌های جدید دولت را اعلام کرد:

اعلام تسهیلات جدید برای اعضای شرکت تعاونی روستاییان مرزنشین

ابوالفضل رضوی، معاون توسعه روستایی و مناطق محروم رییس جمهوری گفت: اگر در روستایی، سهم آورده خانواری در شرکت تعاونی آن روستا ۵۰ میلیون ریال باشد، ۴۵۰ میلیون ریال تسهیلات بدون دریافت هیچ سود و بهره‌ای به وی اعطا خواهد شد.

وی ادامه داد: همچنین اگر در روستاهای مرزی ۵۰ خانوار مشارکت داشته باشند تا ۱٫۵ برابر سهم آورده، اگر یکصد خانوار مشارکت داشته باشند تا چهار برابر، اگر ۱۵۰ خانوار مشارکت کنند تا ۶ برابر و اگر ۲۰۰ خانوار و به بالا مشارکت داشته باشند تا ۹ برابر تسهیلات بدون کارمزد به آنان پرداخت می‌شود.

رضوی خاطر نشان کرد: این میزان تسهیلات برای روستائین غیر مرزی در صورت مشارکت ۲۰۰

معیشتی در سطح حوضه آبریز دریاچه ارومیه ممنوع بوده و وزارت خانه‌های نیرو و جهاد کشاورزی موظف‌اند ضمن ممنوعیت صدور مجوز در این خصوص، با متخلفین برخورد کرده و گزارش عملکرد ماهانه خود را به دبیرخانه کارگروه ارائه کند.

الزام بانک‌های غیر تخصصی به اختصاص ۲۵ درصد تسهیلات به کشاورزی

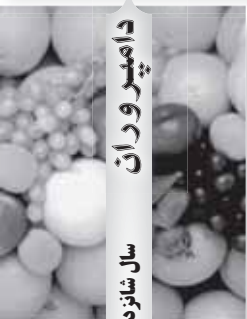
بانک مرکزی در بخشنامه‌ای به بانک‌های دولتی و غیردولتی (به استثنای بانک‌های صنعت و معدن و مسکن)، شرکت دولتی پست بانک، مؤسسات اعتباری توسعه، کوثر مرکزی، عسکریه و نور بخشنامه اجرای تبصره ۱۱ قانون بودجه امسال و ماده ۴۷ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور را ابلاغ کرد.

در بخشنامه ابلاغی بانک مرکزی به بانک‌ها و مؤسسه‌های اعتباری آمده است که همان‌گونه که استحضار دارند؛ طبق بند (ح) تبصره (۱۱) قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور، مقرر شده است به طور متوسط حداقل ۲۵ درصد از مجموع تسهیلات پرداختی بانک‌ها و مؤسسه‌های اعتباری به بخش کشاورزی و منابع طبیعی و صنایع وابسته با نرخ ترجیحی اختصاص یابد و در صورت تخلف بانک‌ها از سهمیه تعیین شده، بانک مرکزی متناسب با میزان تخلف، نسبت به افزایش سپرده قانونی آنها اقدام کند.

همچنین، براساس ماده (۴۷) «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور» که در اردیبهشت ماه سال جاری به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید،

تجارت کشاورزی است.

خوزه گرازیانو داسیلوا، مدیر کل فائو، در این خصوص با اشاره به اهمیت اطمینان یافتن از تامین غذای کافی برای جمعیت رو به رشد و ایجاد پایداری در نظام های غذا و کشاورزی از طریق سرمایه گذاری بیشتر در کشورهای در حال توسعه، گفت: «این رویداد فرصتی استثنایی برای هر دو سازمان است تا با ترکیب دانش فنی و ظرفیت های مالی توان حضور سرمایه گذاران خصوصی و دولتی را برای ریشه کنی گرسنگی به کار گیرند.»

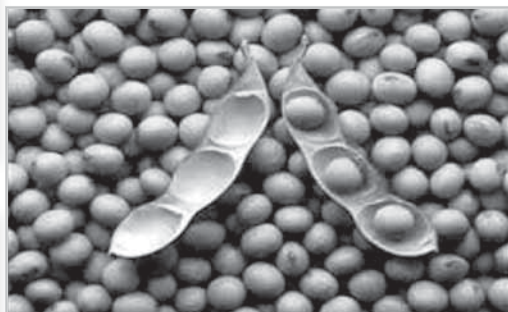
گزارش نمایندگی فائو در کشورمان می افزاید، تحولات اخیر که موجب پیش بینی گسترش روابط اقتصادی کشورهای اروپایی با ایران شده است، نیاز توجه جدی به افزایش سرمایه گذاری در کشاورزی، توسعه روستایی و امنیت غذایی در ایران را بیش از پیش پررنگ ساخته است.

شرایط واردات انواع دانه های روغنی اعلام شد

بر اساس اعلام سازمان غذا و دارو وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شرایط واردات انواع دانه های روغنی از جمله ذرت، سویا، آفتابگردان، کلزا، پنبه دانه و کنجد اعلام شد.

به این ترتیب، از ابتدای مهرماه واردات انواع دانه های روغنی مشمول اجرای مقررات ماده ۱۶ قانون مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی خواهد شد. همچنین، کنترل و پایش دانه های روغنی برای صدور مجوزهای بهداشتی ضرورت دارد.

دریافت مجوز از وزارت جهاد کشاورزی برای

خانوار، چهار برابر سهم آورده با کارمزد سه درصد و در صورتی که ۵۰ خانوار مشارکت کنند به مقدار سهم آورده اشان خواهد بود، ضمن اینکه مشارکت ۵۰ خانوار به بالاتر از ۲۰۰ خانوار نیز بر اساس سهم آورده آنان محاسبه و تسهیلات پرداخت خواهد شد.

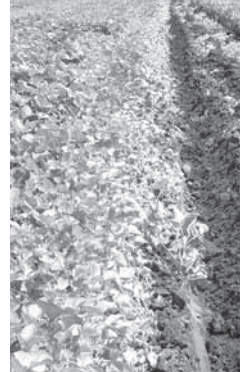
وی با تأکید بر اینکه برای دریافت این تسهیلات، افراد ساکن در روستاهای مرزی و غیر مرزی نیاز به معرفی هیچ گونه ضامنی ندارند و شماره ملی آن ها حکم ضمانت آن ها را دارد، در خصوص نحوه بازپرداخت تسهیلات نیز گفت: ۲ سال نخست به عنوان دوران مشارکت، یکسال به عنوان تنفس و از سال چهارم به مدت پنج سال بازپرداخت تسهیلات آغاز خواهد شد.

معاون توسعه روستایی و مناطق محروم رییس جمهوری خاطر نشان کرد: یکی از اقداماتی که در برنامه ششم توسعه و توسط شورای توسعه روستاها و عشایر انجام شده، دادن معافیات مالیاتی ۱۰ ساله به واحدهای تولیدی مستقر در روستاهاست.

نماینده فائو در کشورمان خبر داد:

توافق جدید فائو و بانک سرمایه گذاری اروپایی برای ارتقای کشاورزی ایران

این توافقنامه که در پی برگزاری سومین کنفرانس بین المللی تامین مالی برای توسعه به تازگی در شهر آدیسا بابا (پایتخت اتیوپی) به امضا رسید، نشان دهنده جلب مشارکت بانک سرمایه گذاری اروپایی به عنوان بزرگترین نهاد مالی چند ملیتی جهان با فائو در بخش

را تایید و مجوز بهداشتی صادرات این محموله ها را صادر خواهد کرد.

وی افزود: رعایت موازین بهداشتی می تواند تضمین کننده شرایط سلامت باشد بنابراین مردم از خرید و جابجایی مرغ خانگی و ذبح آن در معابر خودداری کنند. رئیس سازمان دامپزشکی کشور گفت: هم اکنون شرایط عادی است و هیچ موردی از بیماری آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان در هیچ کدام از مناطق کشور وجود ندارد.

مرکز آمار ایران اعلام کرد:

رشد ۲,۶ درصدی قیمت محصولات گاو و افزایش ۴,۴ درصدی گاوهای حذفی

بر اساس بررسی های انجام شده توسط مرکز آمار ایران، شاخص کل قیمت تولیدکنندگان محصولات گاو داری های صنعتی در فصل بهار امسال به عدد ۲۱۶,۶۴ رسید که ۰,۸۲ درصد افزایش را نسبت به فصل قبل و ۳,۶۶ درصد افزایش را نسبت به فصل مشابه سال گذشته نشان می دهد.

همچنین این مرکز اعلام کرد که شاخص گاو حذفی با ۴,۴۷ درصد افزایش نسبت به فصل قبل با بیشترین رشد روبه رو بوده است.

این بررسی می افزاید: شاخص قیمت کل در بیشتر استان ها با افزایش روبه رو بوده است که در این میان استان اردبیل با ۱۳,۶۴ درصد افزایش در شاخص کل نسبت به فصل قبل بیشترین افزایش و استان آذربایجان شرقی با ۸,۵۵ درصد کاهش نسبت به فصل قبل بیشترین کاهش در شاخص کل را نسبت به فصل قبل داشته است.

برای مقابله با بیماری های مشترک بین انسان و دام؛

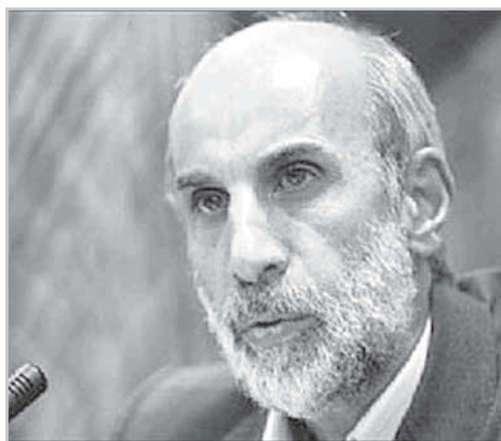
آزمایشگاه ایمنی زیستی با مشارکت فرانسوی ها راه اندازی می شود

بنابر گزارش وب دا، «بنوا میربیل» مدیر موسسه

واردات دانه های روغنی نیز از تاریخ مذکور همچنان به قوت خود باقی است. دفتر مقررات صادرات و واردات سازمان توسعه تجارت این دستور العمل را به همه گمرکات اجرایی کشور ابلاغ کرده است.

رئیس سازمان دامپزشکی کشور:

هیچ موردی از بیماری آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان در هیچ کدام از مناطق کشور وجود ندارد

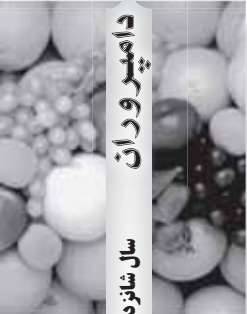

مهدی خلیج با اشاره به اینکه با اجرای شرایط سختگیرانه بهداشتی و قرنطینه ای و حمایت استانداران و مسئولان وزارت جهاد کشاورزی هم اکنون هیچ موردی از بیماری آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان در استان مازندران و دیگر استان های کشور وجود ندارد، افزود: در پایش ها و آزمایش های انجام شده ۳ تا ۴ هفته است که هیچ موردی از بیماری مشاهده و گزارش نشده است، بنابراین نبود بیماری به سازمان جهانی بهداشت دام اعلام شده است.

رئیس سازمان دامپزشکی کشور افزود: اطلاعیه پاک بودن ایران از بیماری آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان در سایت سازمان جهانی بهداشت دام قابل مشاهده است. خلیج گفت: به کشورهای همسایه عراق و افغانستان نیز شرایط مطلوب محصولات صنعت مرغداری را اعلام کردیم و سازمان دامپزشکی نیز سلامت این محصولات

طراحی و ابلاغ شده در ۱۱ استان کشور به مرحله اجرا گذاشته است.

عباسی افزود: در حال حاضر تعداد ۶۳ کشتارگاه صنعتی طیور معادل ۲۶ درصد از کل کشتارگاه‌های طیور کشور که جمعیتی معادل ۴۲۴ میلیون قطعه طیور یا به عبارتی سه درصد ظرفیت سالانه کشتار طیور را دارند، تحت پوشش این سامانه قرار گرفته است.

وی اظهار امیدواری کرد که تا پایان شهریور ۹۴ تعداد ۱۱ استان دیگر از جمله ۹ استان منتهی به محدوده تهران مشمول عملیات اجرایی این سامانه قرار می‌گیرند.

مدیرکل دفتر نظارت بر بهداشت عمومی و مواد غذایی سازمان دامپزشکی کشور خاطر نشان کرد: به منظور ارزیابی مرغ‌های کشتار شده از مزرعه تا سفره با تخصیص کدرهگیری حمل از مزارع در سامانه بهداشتی حمل و نقل، به صورت آنلاین در سیستم یکپارچه قرنطینه صادر می‌شود.

عباسی با اختصاص این کد بهداشتی حمل و درج آن بر روی بسته‌بندی مرغ و با استفاده از این کد و ورود آن به سامانه اعلامی بر روی بسته‌بندی گوشت مرغ می‌توان مبادی پرورش و کشتارگاه مرغ را شناسایی و ارزیابی کرد.

وی تصریح کرد: با اجرای کامل سامانه ارزیابی در سال ۹۴ توسط سازمان دامپزشکی کشور حمل و نقل مرغ‌های کشتاری از مبدا کاملاً تحت کنترل قرار خواهند گرفت و از جابجایی طیور کشتاری خارج از شبکه نظارتی به حداقل خواهد رسید و این امر علاوه بر کنترل بیماری‌های طیور در مواقع اضطرار از جوهر ریزی‌های

خیریه فرانسوی در این خصوص گفت: با توجه به ارزیابی‌های انجام شده، استان سیستان و بلوچستان ظرفیت‌های خوبی برای ارائه امکانات آزمایشگاهی موسسه خیریه ماریو فرانسه را دارد، لذا با هماهنگی سازمان جهانی بهداشت و با مشارکت دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، به زودی نخستین و مدرن‌ترین آزمایشگاه ایمنی زیستی سطح ۲ ایران را در شهر زاهدان راه اندازی خواهیم کرد.

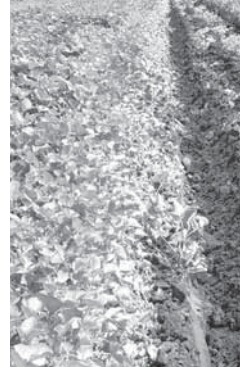
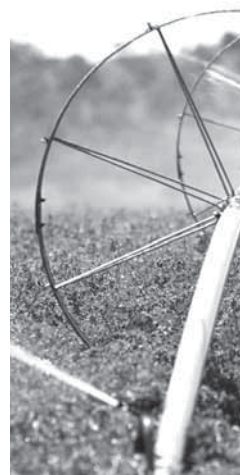
وی افزود: استان سیستان و بلوچستان به دلیل هم‌مرز بودن با دو کشور افغانستان و پاکستان از موقعیت استراتژیک در کشور ایران برخوردار است و با نظام مراقبت ضعیف، این دو کشور قادر است نظام سلامت ایران را تحت تاثیر قرار دهد.

مدیر موسسه خیریه ماریو فرانسه که به منظور بازدید و بررسی تجهیزات آزمایشگاهی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان به استان سفر کرده بود، گفت: اکنون در دنیا نگاه یکپارچه‌ای برای مقابله با بیماری‌های مشترک بین انسان و دام به وجود آمده است و با توجه به اینکه تقویت نظام مراقبت در پاکستان و افغانستان ضعیف است و احتمال بروز بیماری‌های واگیر به کشور ایران، لازم است که متخصصین ایرانی با آموزش به دست‌اندرکاران نظام سلامت این دو کشور، به ارتقاء نظام مراقبت آنان کمک کنند.

مدیرکل دفتر نظارت بر بهداشت عمومی و مواد

غذایی دامپزشکی خبر داد:

اجرای سامانه ردیابی گوشت مرغ از مزرعه تا سفره
بنابر گزارش روابط عمومی سازمان دامپزشکی کشور، مدیرکل دفتر نظارت بر بهداشت عمومی و مواد غذایی سازمان دامپزشکی کشور گفت: در راستای تحقق بخشی به شعار ایمنی غذا در سال ۹۴، دفتر نظارت بر بهداشت عمومی با تکیه بر اقدامات مؤثر ادارات کل دامپزشکی استان‌ها اقدام به اجرای سامانه بهداشتی ردیابی گوشت که توسط سازمان دامپزشکی کشور

وی با اشاره به کشت محصولات آب بر در کشور گفت: کشت بعضی از محصولات مانند هندوانه که آب بر می باشند باید به اندازه نیاز صورت گیرد، امروز در کشور آبی وجود ندارد که آن را برای تولید این محصولات صرف کنیم.

تاکید کرد: کشاورزان باید با درک صحیح از این که کاهش میزان محصولات کشاورزی می تواند به نفع آنان تمام شود نسبت به کاهش میزان تولید محصولات آب بر اقدام کنند.

وی با اشاره به شرایط ثبت سفارش واردات گفت: آئین نامه ای در گذشته به تصویب رسیده بود که در شرایط تحریم ثبت سفارش تا ۱۸ ماه نیز قابل تمدید باشد که این امر مدیریت کنترل واردات و میزان عرضه و تقاضا را غیر ممکن می ساخت.

حجتی افزود: پس از توافق ژنو، مشکل تحریم محصولات غذایی بر طرف شد و دو سال است که در این زمینه محدودیتی وجود ندارد.

کاهش تقاضای واردات شیر تو سچین، به کاهش بهای محصولات لبنی در جهان انجامید

سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) اعلام کرد قیمت جهانی محصولات غذایی اساسی در ماه ژوئیه سال جاری میلادی (۱۰ تیر الی ۱۰ مرداد) به پایین ترین سطح متوسط ماهانه (طی ۶ سال گذشته) از سپتامبر سال ۲۰۰۹ بدین سو رسید.

بنابر گزارش این سازمان، افت شدید بهای محصولات لبنی و روغن های گیاهی موجب شد تا افزایش قیمت شکر، حبوبات و غلات در ماه گذشته میلادی کمرنگ شود، حال آنکه شاخص قیمت های

غیر مجاز و بدون پروانه نیز جلوگیری بعمل خواهد آورد.

کاهش تولید محصولات آب بر به نفع کشاورزان است

محمود حجتی در جریان بازدید از پروژه های تبدیل گلخانه های سنتی به صنعتی شهرستان پیشوا گفت: کشت های گلخانه ای نیمه صنعتی نسبت به کشاورزی در فضای باز، موجب کاهش میزان مصرف آب یک دهم تا یک دوازدهم می شود که این امر در شرایطی که کشور از نظر تامین آب با مشکل مواجه است رقم قابل توجهی است.

وی افزود: البته کاهش میزان مصرف آب تنها به احداث گلخانه بستگی ندارد بلکه روند آماده سازی زمین، استفاده از بذر های مقاوم به خشکی، استفاده از بذر زودرس نیز می تواند به کاهش مصرف آب کمک شایانی کند و لازم است که این مهم با کمک کشاورزان و پشتیبانی دولت به مرحله اجرا در آید.

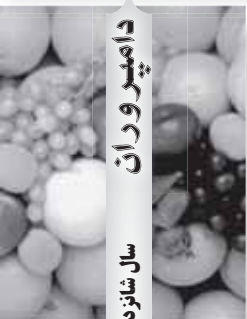
وزیر جهاد کشاورزی تصریح کرد: مطالعات جامعی برای توسعه کشت گلخانه ای در دست اجراست و تلاش می شود تا با پشتیبانی مناسب، ارائه تسهیلات مورد نیاز، تامین مسائل مربوط به گیاه پزشکی و تولید محصولات سالم به توسعه تولید محصولات کشاورزی کمک کند. وی با اشاره به لزوم توجه به صادرات محصولات کشاورزی گفت: برای صادرات محصولات گلخانه ای ابتدا باید بازار هدف را تعیین کرد تا صادرات محصولات کشاورزی از پایداری لازم برخوردار شود.

حجتی افزود: هم اکنون موافقت نامه لازم با کشورهای مختلف از جمله روسیه و عراق منعقد شده و در حال مبادله محصولات به این کشورها هستیم.

وی تأکید کرد: باید با پشتیبانی لجستیک در منطقه، زمینه ایجاد پایانه صادرات محصولات گلخانه ای در مناطقی که از کشت گلخانه ای برخوردار می باشند فراهم شود که این امر مستلزم حمایت دولت و مسوولین منطقه ای است.

این میان شاخص بهای برنج با کاهش نسبی همراه بوده است. به گزارش فائو، شاخص بهای گوشت در ماه ژوئیه نیز در مقایسه با ماه قبل از آن (ژوئن) همچنان بدون تغییر ماند. به گونه ای که در فرآیند محاسبه این شاخص، رشد جهانی قیمت گوشت گاو به نوعی باعث کمرنگ شدن اثر کاهش قیمت گوشت گوسفند شد، در حالی که قیمت گوشت مرغ همچنان ثابت ماند.

گفتنی است، شاخص بهای شکر نیز در ماه ژوئیه به میزان ۲,۵ درصد در مقایسه با ماه ژوئن سال ۲۰۱۵ به دلیل شرایط نسبتاً ایده آل برداشت در منطقه برزیل رشد داشت.

اخذ مابه التفاوت ۱۵۰ تومانی واردات جو و گندم لغو شد

بنابر گزارش پایگاه اطلاع رسانی دولت، درخواست وزیر جهاد کشاورزی برای لغو مصوبه اخذ مابه التفاوت ۱۵۰ تومانی واردات جو و گندم به ترتیب از پایان مردادماه و مهرماه سال جاری، در کمیسیون تخصصی شورای اقتصاد مطرح شد و مورد موافقت اعضای این کمیسیون قرار گرفت. بر اساس این گزارش، با تنفیذ شورای اقتصاد این مصوبه به زودی ابلاغ می شود.

رکورد ۲۰ ساله تولید شکر در کشور شکسته شد

بنابر گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت جهاد کشاورزی، پیمان حصادی با اعلام این خبر افزود: این میزان شکر از سطح ۹۷ هزار هکتار مزارع چغندر قند و ۸۲ هزار هکتار اراضی نیشکر به دست آمده است.

وی شکر حاصل از چغندر قند را ۶۴۵ هزار تن و شکر حاصل از نیشکر را ۶۸۰ هزار تن عنوان کرد.

حصادی در عین حال اظهار داشت: تولید یک میلیون و ۳۲۵ هزار تن شکر در سال زراعی جاری نسبت به سال زراعی ۹۳-۹۲ نزدیک به ۱۶ درصد رشد نشان می دهد. وی میزان تولید شکر در سال زراعی گذشته را یک میلیون و ۱۲۳ هزار تن عنوان کرد.

به گفته حصادی، بیشترین میزان تولید چغندر قند با

جهانی گوشت در این ماه همچنان ثابت ماند.

به گزارش دفتر نمایندگی فائو در ایران، شاخص بهای جهانی مواد غذایی فائو به طور متوسط در ماه ژوئیه به ۱۶۴,۴ واحد رسید، که در مقایسه با ماه ژوئن (۱۰) خرداد الی ۱۰ تیر) ۱,۰ درصد و مدت مشابه در سال قبل ۱۹,۴ درصد کاهش داشت. شاخص وزن تجاری فائو در سطح بازارهای بین المللی پنج گروه اصلی کالایی شامل حبوبات و غلات، گوشت، محصولات لبنی، روغن های گیاهی و شکر را مورد بررسی قرار داده است.

بنابر این گزارش، در ماه ژوئیه کاهش تقاضای واردات شیر توسط چین، کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا و اتحادیه اروپا موجب شد تا شاخص بهای محصولات لبنی در مقایسه با ماه قبل به میزان ۷,۲ درصد افت کرده و در نهایت فراوانی صادراتی محصولات لبنی را در بازارهای جهانی به همراه داشت.

شاخص بهای روغن های گیاهی نیز در ماه ژوئیه به میزان ۵,۵ درصد در مقایسه با ژوئن کاهش داشت و به پایین ترین میزان خود از ژوئیه سال ۲۰۰۹ بدین سو رسید. این سقوط در واقع در پی کاهش قیمت جهانی روغن پالم اتفاق افتاد که به واسطه افزایش تولید و عرضه این محصول در آسیای جنوب شرقی رخ داد، حال آنکه کند شدن آهنگ صادرات این محصول توسط مالزی نیز بر این جریان اثر گذار بوده است. از سوی دیگر افت بیشتر قیمت روغن در پی عرضه گسترده این محصول برای صادرات توسط کشورهای آمریکای جنوبی صورت گرفت، چراکه این روند باعث شد تا چشم انداز عرضه جهانی این محصول را برای سال ۲۰۱۵/۱۶ در حالت مثبت قرار گیرد.

بهای حبوبات و غلات نیز در ماه ژوئن به میزان ۲,۰ درصد رشد کرد اما همچنان ۱۰,۱ درصد پایین تر از قیمت های مشابه سال قبل در ماه ژوئیه بود. از سوی دیگر برای دومین ماه متوالی رشد قیمت های گندم و ذرت که به نوبه در پی بهبود قابل ملاحظه ی وضعیت جوی در شمال آفریقا و اروپا رخ داد، باعث شد تا شاخص کل بهای حبوبات و غلات بارشد مواجه شود، حال آنکه در

این گزارش می‌افزاید: شاخص مذکور در بهار ۱۳۹۴ در تمام استان‌های کشور به جز چهار محال و بختیاری، سیستان و بلوچستان، کرمان و گلستان با کاهش همراه بوده است. استان کردستان با ۲۶,۱۵ درصد کاهش بیشترین کاهش و استان کرمان با ۴,۷۳ درصد بیشترین افزایش را در کل کشور داشته‌اند.

در گروه محصولات پروتئینی به ویژه مرغ، در بهار ۱۳۹۴ شاخص گروه مرغ به ۲۳۹,۸۳ واحد رسیده که در مقایسه با فصل قبل ۱۰,۹۳ درصد کاهش یافته است. جوجه یک‌روزه با کاهش ۱۶,۵۹ درصدی نسبت به فصل قبل بیشترین کاهش را در گروه داشته است. شاخص مذکور در مقایسه با فصل مشابه سال قبل ۷,۶۴ درصد کاهش یافت که این کاهش بیشتر ناشی از پایین رفتن شاخص مرغ گوشتی و پولت بوده است.

در گروه تخم مرغ در فصل بهار ۱۳۹۴ شاخص گروه تخم مرغ نسبت به فصل قبل ۱۰,۴۹ درصد کاهش یافت. کاهش فوق بیشتر ناشی از پایین رفتن شاخص تخم مرغ نطفه‌دار که معادل ۱۲,۳۵ درصد بود. همچنین در این فصل شاخص تخم مرغ خوراکی ۷,۹۴ درصد نسبت به فصل قبل کاهش یافته است. در مقایسه با فصل مشابه سال قبل، شاخص گروه تخم مرغ ۴,۲۹ درصد افزایش داشت. همچنین این گزارش درباره سایر گروه‌ها آورده است: این گروه شامل کود است که نسبت به فصل قبل ۱,۰۶ درصد کاهش یافت. همچنین در مقایسه با فصل مشابه سال قبل، شاخص کود ۴۲,۷۱ درصد افزایش داشته است.

۳۹ درصد از کل تولید مربوط به آذربایجان غربی است. وی در مورد عملکرد تولید چغندر قند نیز تصریح کرد: عملکرد تولید چغندر قند در سال زراعی جاری ۸,۶ تن در هکتار گزارش شده که نسبت به سال قبل از آن ۱۵,۷ درصد افزایش نشان می‌دهد.

رئیس گروه چغندر قند معاونت زراعت وزارت جهاد کشاورزی، علت افزایش عملکرد چغندر قند در سال زراعی جاری را استفاده از بذرهای مقاوم، ورود تکنولوژی‌های نوین در مزارع، کشت و برداشت مکانیزه چغندر قند توسط کشاورزان، آبیاری مناسب و کافی، استفاده از کودهای شیمیایی و مبارزه به موقع با بیماری‌ها، آفات و علف‌های هرز برشمرد. وی درباره کشت چغندر پاییزه نیز گفت: در سال زراعی گذشته، کشت چغندر پاییزه در سطح ۲۷۵۰ هکتار و در استان‌های خوزستان، گلستان و خراسان شمالی انجام شد که از این سطح ۱۳۴ هزار تن چغندر قند به دست آمد.

مرکز آمار ایران بررسی کرد:

کاهش ۱۰,۵ درصدی شاخص قیمت تولیدات محصولات مرغداری‌ها

بر اساس بررسی انجام شده در مرکز آمار ایران، شاخص قیمت تولیدکننده محصولات مرغداری‌های صنعتی کشور در بهار سال ۱۳۹۴ به عدد ۲۱۷,۹۸ رسید که ۱۰,۵۳ درصد نسبت به فصل قبل (تورم فصلی) و ۳,۶۹ درصد نسبت به فصل مشابه سال قبل (تورم نقطه‌به‌نقطه) کاهش داشت. درصد تغییر شاخص در چهار فصل منتهی به بهار ۱۳۹۴ نسبت به چهار فصل منتهی به بهار ۱۳۹۳ معادل ۲,۲۰ درصد است.

تاثیر جهانی شدن بر صنعت فرآوری تخم مرغ

جهانی شدن فرصت‌های عديده‌ای را برای درس گرفتن از موفقیت‌هایی که در سایر نقاط جهان اتفاق می‌افتد به وجود می‌آورد که شامل متفاوت فکر کردن و سرمایه‌گذاری در نوآوری‌هاست. پرسشی که در اینجا مطرح می‌شود آن است که این امر در جایگاه دولت و یاد واقعیت دشمن صنعت تخم مرغ است. به نظر می‌رسد که جهانی شدن واجد هر دو جنبه خوب و بد است. ابتدا و در برخی از مراحل، جهانی شدن تهدیدی برای این صنعت می‌باشد.

یکی از دلواپسی‌ها در جهانی شدن می‌تواند به مفهوم واردات هر چه بیشتر به بازارهای ملی باشد، چرا که در یک دهه گذشته، واردات افزایش زیادی را نشان می‌دهد. در حال حاضر پودر تخم مرغ مبدل به یک کالای تجاری شده و در سطح جهان جابجایی می‌شود که یکی از دلایل آن سهولت در جابجایی، قیمت پایین و امکان نگه‌داری در یک بازه زمانی چند ماهه است.

پاره‌ای موارد قیمت پودر تخم مرغ وارداتی پایین‌تر از تولید داخلی است که علت آن اجبار در تبعیت کشورهای اروپایی است که قدرت رقابت آنها را در مقایسه با سایر کشورها کاهش می‌دهد. میانگین هزینه تولید یک کیلو پودر تخم مرغ در اروپا ۰/۸۸ یورو است در حالی که در اوکراین ۰/۷۹، در آمریکا ۰/۷۲، آرژانتین ۰/۷۲ و هندوستان ۰/۸۱ یورو است.

جهانی شدن یک فرصت و یاد واقعیت یک نیاز است و لذا به منظور حفظ روند پیشرفت باید از نظر چگونگی کار دارای آمادگی لازم

بود. در صورت عدم حرکت به این جهت تغییرات جهانی به مسیر خود ادامه داده و برخی جوامع از آن عقب خواهند ماند و علیرغم تمامی چالش‌ها، جهانی شدن دورنمای بازارهای گسترده تری را ارائه می‌دهد.

بیشترین واردات پودر تخم مرغ از آمریکا و اروپا صورت می‌گیرد که علت آن اعمال کنترل بر روی ایمنی مواد غذایی و رفاه مرغ‌ها می‌باشد.

نباید فراموش کرد که تخم مرغ منحصراً یک ماده غذایی نبوده، بلکه در صنایعی از قبیل داروسازی، لوازم آرایش و شامپوها نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد. به عنوان مثال کشورهای آسیایی در ساخت یک ماده پاک‌کننده صورت از تخم مرغ، توفیقات زیادی به دست آورده و انگلستان نیز یک قرص ویتامینه محافظ پوست از تخم مرغ تولید نموده است. در کانادا مطالعه بر روی دارویی جهت معالجه ناهنجاری‌های مغزی در حال انجام است که حاوی مواد استخراج شده از تخم مرغ می‌باشد.

این اقدام زمانی اهمیت بیشتری دارد که بدانیم افزون بر ۳۵۰ میلیون نفر در جهان از ناهنجاری‌های مغزی رنج می‌برند. براساس تحقیقاتی که اخیراً به عمل آمده در سوختگی‌های پوستی، استفاده از لوسيون‌های حاوی تخم مرغ پنج بار سریعتر موجب

بهبودی زخم‌های ناشی از سوختگی نسبت به سایر لوسيون‌ها می‌شود. بنابراین ما باید در عرصه جهانی شدن، متفاوت بیندیشیم.

حرکت‌های جهانی چیزهای زیادی به ما یاد می‌دهند و موضوعات موفقیت‌آمیز به ما یادآوری می‌نمایند که نتایج به دست آمده دیگران را برای کسب موفقیت باید تجزیه و تحلیل نماییم.

صرف‌غذا در مواردی که آدم‌ها فرصت کافی برای غذا خوردن نداشته و یا اینکه باید صبحانه و یا غذای خود را در حال حرکت صرف کنند موجب ظهور بازارهایی برای ساخت محصولات از تخم مرغ گردیده که می‌توان آنها را در تمام طول روز مورد استفاده قرار داد، بنابراین ما نیاز داریم تا با درک این فرصت‌ها، راهکارهای مناسبی را ارائه دهیم. حال با شناخت چگونگی بازار جهانی پودر تخم مرغ و تخم مرغ معمولی، باید بر روی مشتری‌ها و نیازهای آنها تمرکز نمود و برای توفیق در زمینه تولیدات و ایده‌های جدید به جهت حرکت جوامع نیز دقت نمود.

شناخت نقطه نظرهای مصرف‌کنندگان به ما کمک می‌کند تا نحوه بازاریابی و رساندن پیام به مصرف‌کننده را در دستور کار قرار داده و تولید و ارائه هر کالایی را به سمت بین‌المللی شدن هدایت کنیم.

that this amount of dams are not useful, because there is no enough water to save in the back of them. Further more dam constructors do not believe that these walls caused to destroy farm lands, woods, under – ground waters and ecosystems.

If we continue to dam construction we will loss many of nationl resources.

Few creative Suggestions to guarantee reclaiming 550/000. Ha. Of Khozestan Proviencie

Huge plan to reclaim 550/000. ha. Of khozestan and Ilam farmlands, showing the essential looking to agriculture sector. It is clear that all of the farmers in that region are not able to supply the costs of such a plan, therefore government`s action is the most logical function to develop infrastructures.

Small farms are the worst difficult in agriculture sector. So, we hope to concrete the small farms and create big ones.

By this way, utilizing of machineries and implements will be easy and many of the costs will decrease. Another suggest is to creat cooperations by farmers to save their benefits.

New suggestion, “Insure the stabilizing of costs and incomes” for farmers

In a familiar meeting, Eng. Mamood Hojati, agriculture Minister and Dr. Gh. Astani, managing director of poultry cooperation, surveiyed the insurance of stabilizing of costs and incomes.

The necessity to insure agriculture crops and animal and poultry products is because of risks about them. Dr. Astani said, we can insure all of the crops on the base of their guaranteed costs. So, if the prices decrease, no one of farmers or poultry producers suffer any losses.

Editoria

Establishment of Evaporation tubs by the name of Dam construction a historical imprudence

Iran is in an arid and semi – arid geographical region that its raining average is about 230mm per a year, which is about one – third of global average.

At the other hand the evaporation average is 3 times more than global average. In these 3 decades more than 600 dams are established all over the country and this term is continued.

Every year, more than milliards cubic meters of water are evaporated from these evaporation tubs. Many of experts belive that countinuing this historical imprudence must be stopped.

A Dam Which annihilate Khozestan Provience must be demolished

Gotvand Dam was constructed in 1382 (2003) in the north of Khozestan provlence. The main mistake about this dam is the selection of its place. Salt mountains are in the back of the dam that are drowned in the basin water.

Afer the dam was inaugurated, because of dissolving of the salts, the water of karoon river was salted extermly. Just now, these salts are transferd to agricultural lands, so they are destroy. In addition, this salted water ruins environment. So, many suggest that this dam must be demolished.

Expanding Dam Construction, industrial improvement or national loss

Dam construction has an ancient past about 2500 years in Iran . Before 1357 (1978), all of the dams in Iran were only 19, but in 30 years more than 600 dams were constructed.

It is few years that the Iranian responsables observed

In the name of GOD

Damparvaran

The Iranian Economic Agricultural
Animal Husbandry & Poultry Magazine

Vol. 16   No.163   80 pp.
Aug 2015

ISSN 1680-1350

Founder and responsible executive:
M. Bijanpour - mnbijanpoor@yahoo.com

Under the auspices of:
Editorial council

Manager and Editor in chief:
M. Ansari
ansari@damparvaran.com

Reports Liabe & proof: Faranak Masoudi

International Editor and Overseas Adve -
tisement Executive
M. Ansari

Reporter :
Siavash Ansari

Printing: Miran Print

Address: no.37, Nader St.Tohid Ave.
tehran, Iran - Postal code:
1457884871

www.damparvaran.com

Fax: (+98 21) 66913163

Tel: +98 21 66913162

+98 21 66946250/52

damparvaran@damparvaran.com

- 1) Editoria
Establishment of Evaporation tubs by
the nameof Dam construction a historical
imprudence
- 2) A Dam Which annihilate Khozestan
Proviencie must be demolished
- 3) Expanding Dam Construction, in-
dustrial improvement or national loss
- 4) Few creative Suggestions to guaran-
tee reclaiming 550/000. Ha. Of Khozestan
Proviencie
- 5) New suggestion, "Insure the stabiliz-
ing of costs and incomes" for farmers